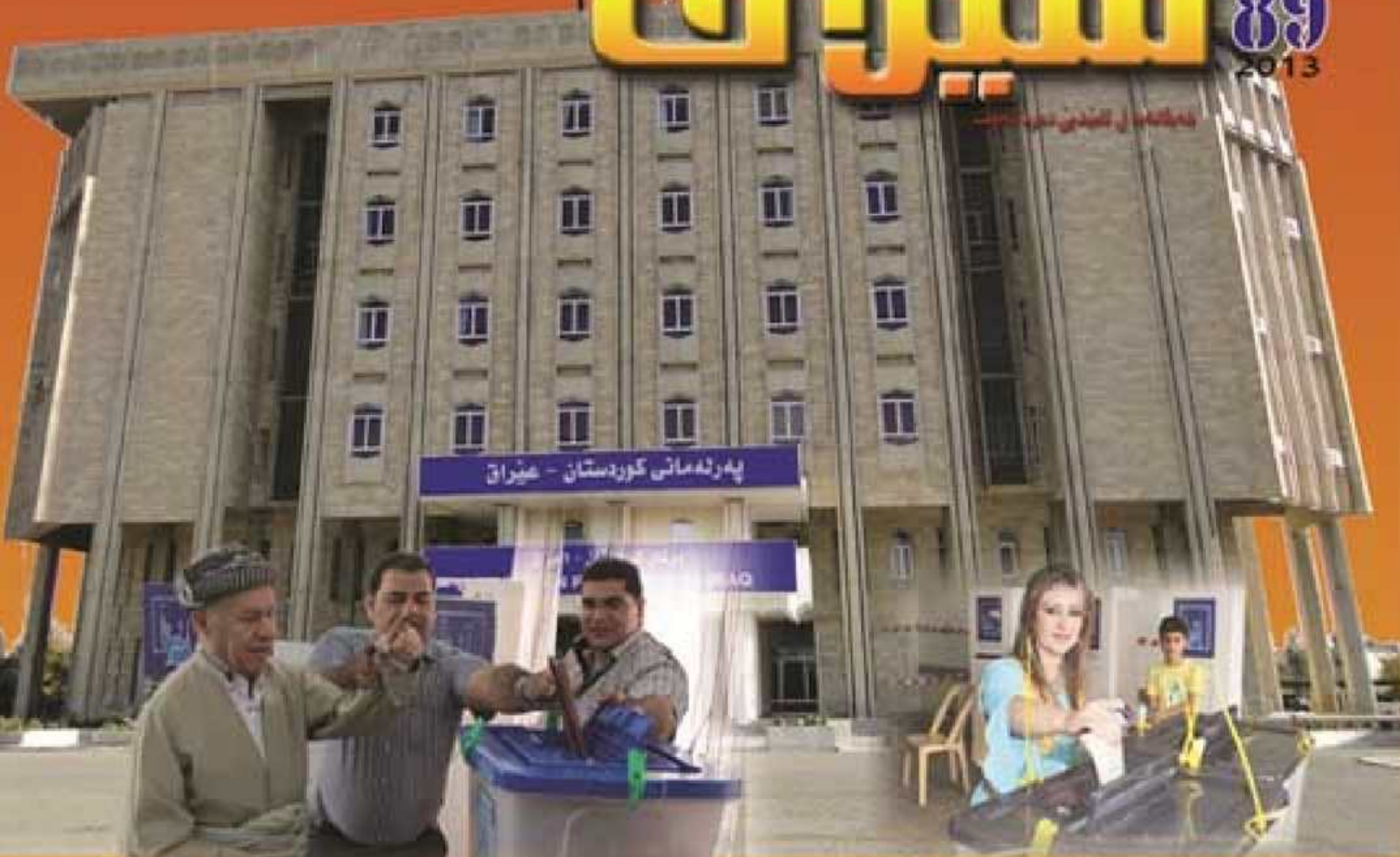

سیرا ته

مقامی اخبار، رپورٹاژ، مضمون، گفتگو

نمبر
89
2013

ماراسوونا پشتی ھه لبرارتنان دی چاوابیت

کوردستان مزارا گهرما شوروپایه

رولنی ژنان د شوره شاندا

کجیت رۆژنامه شان دناقبه را
به رناشی وفاکی و
ده سلگه هیت راگه هاندنی

ته قیسیست و و مه نا ناترسیسن

سیلا

ههردم چاقیت داگیرکهریت کوردستانی ل سهر مه دفهکری و دهشیاری
دانه هه رگافا دهلیفا خو دیتی بن دلو فانی و ب هه می نالافان کهرب و کینا خو
داریتیه و چ جازان جوداهی نه کریه ل ناچه رازن و زهلام و بچویک و بیر و کوردو
کرتیان و بوسلمان و مهسیحی و نیزیان و هند... و تهر و هسک پیکه سوتینه نه و
ژی چونکه ب تنن نه م خه لکن فی وهلاتینه و ل سهر ناخا کوردستانی دژین جار نه م ب
کافر هه ژمارتینه و دویرک هفتی ژینه ما و ب دوزمنی ناینی نیسلامی و دهرک هفتن ژ
سوننه تا پیغه مبهری اس(داناینه و جار ژی قاری ژ یاساییت داگیرکهران و ل سهر فان
خالان دوزمن و داگیرکهران هه می چه کیت خو ب دژی فی وهلاتی ب کارلیناینه.
پشتی باشووری کوردستانی ل بن پوستالیت داگیرکهریت به عسا درونده دهرک هفتی
و نازادیا خو وهرگرتی و کوردستان ژ کافله کن ویران هاتیه ناچه دانکرن ژ هه می
رویه کی فه، دوزمنیت که لی مه چهن دین جازان بزاقیت مهزن کرینه بوو نه هیلانا فی
نه زموونا سهرک هفتی، کو بوویه نموونه کا گه له ک جان ل روژه لاتا ناقین و خه لک
حه سویدیه کا مهزن ب کوردستانی دهن، و پشتی بوو دوزمنیت مه روهن بووی کو
کورد بن پینگافان بهر ب قوناغه کا دیتر دهاقیزن و سهرک هفتنه کا مهزن
ده لبرارتناندا لپنای و روین دیموکراسین کوردستانی ب جوانی نیشا جبهانا ژ دهرقه
دای دیسان داگیرکهران ب ریکا تیروور و خو پهقاندنی بزاقه کرن کو رهوشا
کوردستانی تیک بدن و ل روژا ۲۹/ نهیلوئی کومه کا خو کوژان هیرش کرنه سهر
باره گایی ناسایشا گشتی ل ههولیرا پایتهخت، کو دنه گهریدا کومه کا
پاریزقانیته کوردستانی بووینه قوریانی، کو دهه مان دمدا بهرمفانیه کا قاره مانانه ل
خو کری و هه ر دهه دا نه و درونده ب ریخستین بوو دوزدخن و بوو وان و هه می دوزمن و
نه یاران دیار کر کو نه م ههردم دهشیاری داینه و کریاریته هه وه دی پتر مه هاندن
گیانی خو گوری کرنی ل دهف خو خورتتر لی بکهین و هه ر نه و بهرمفانکه ر بین ییت کو
ب دریزیا دیروکن نهف ناخه پاراستی و پهقین و کریاریته هه وه ییت تیرووری مه
ناترسیسن و دی ل سهر شوپ و ریکا پیروژا دوزا رهوایا که لی خو دبهردموام بین، هه تا کو
که لی کوردستانی ب هه می مافیت خو شاد دبیت.

هه ژمار

89
پاڼه

سِيلا

خودانی نیمتیازی

محمد مهد محسن

جزاقا رۆژنامه قانیه ل دیره لوکی

سهرنشیکار

خالد دیره شنی

xaliddereshi63@yahoo.com

زانگرو چینه شپایه که سایه تیا مروشی پمیز
پیشیت و ناڤا بکته؟

دهسته کا نیشکاران

عبداللہ مشہختی

د. ناشتی عبداللہ کیم

محمد مهد عبداللہ ناھیدی

یوسف محمد مهد سعید

سهردار هیئتوتی

مهرجی نیان عبدالله چبون
بهو وان که سیت دهاتنه فازگینییت وئ

دهرھینانا هونه ری

ریناس حرسن

renasgurbawi@yahoo.com

هه قالیه من دناف هه قالیه خودا نهز بی
رومهت کره

چاپخانا خانی - دهوک

فوتو: دلوقان عتمه

موبایلا سهرنشیسکاری: Mobile:0750 464 2107

ئهدریس: ئامیدی - کانی مالا

E_mail:govarasilav@yahoo.com Tel: .۶۲۷۶۳۳۳۶۹

www.amalaye.com سیلا ل سهرنی سهرنی

- همر بابته تی دگه هیته سیلا. بهیته به لاقرن. یان نه. بو خودانی ناھیته زفراندن.
- ژبلی نهو گوتاریت ناخی سیلا ل سهر نه م بهرپرسیار نینین ژ ناقرۆکا چ گوتار و بابته تیت دهینه به لاقرن

ماراسوونا پشتی ههلبزارتنان دی چاوایت

چاقدیرهکی

دیتەر ل كوچكا شیخ و مشایخت بو سلمانایه و وسا خو ددهته نیاسین كو وی دقیت بیته خهلیفی وان، بهوستهکی ل ویقهی مهل عراقی بوویه دوزمهخهكا دژوار و كهس هسیدی پی نابهت كو رۆژانه ب دهان كهس ب نهگهری كریاریت تیروریستان دبنه قوربانى و سهریت ریكا ل بهر حاكمداریت وان بهرزه بوویه و نزانن ب چ سهر بچن.

ئها ل ناف قی گیله شوکا مهزنا قی دهقه ریدا، و دناف سهقایهکی ئازاد و دیموكراسی دا و دویر ژفان رمنگه ئالوزیان، سهركردایهتیا كوردستانی ب ویرهکی بریاردا كو ههلبزارتن بوو گهرهكا دیترا

گهلهك جهان لی بوویه پائیزهكا درهنگ و نهشیان وی بهارا خو راگرن و ب پارێزن، ل دمور و بهریت مهژی ههر ب وی رمنگیه، ل ئیرانی رموشهكا گهلهك خراب ههیه، ههمی جفاکی نیقدمولهتی چاقیت خو ل مهلایت وان سۆر کرینه و دبیرنی نهگهر هوین ب دروستی بهری خو نهمنه رۆگهها دنقهگریی نهم دی وه ب ئاقل ئیخین داكو هشیت وه بهینه سهری وه، و نهف وهلاته نوکه كهفتیه بهر، بهرتهنگترین دهلیقه و ههمی ل هیشیا روحانیی ریقرۆم خازن، کانى چ دچانتكا وی دایه، دیسان ل ترکیا زی نهرحهتی ههیه و پیهکی ئهردوگانى ل رۆژئاقایه و پیی

ل دمههکی رۆژههلاتا نافین دناف كهلهژان و فیریانهكا مهزن دا دژیت و هیش كهس نزانیت زی کانى بهری وی بارۆقی دی بهرمف کیقه چیت و کی دی تیدا مفادار بیت و کی دی كهفیهته دناف گیفانکی پشت گوهاقیی دیرۆکی، و پشتی چهندین سیناریو و نهخشه زی ژلایى خودانیت هزرا دنقهگریی هاتینه داریتن، وان زی شكهستن خارن و نهشیان بینه نهو دراما ل پتريا وهلاتیت عهرمبی یا كو دبیرنی بهارا عهرمبی، سهرههلدای، كو

ل دھف کھسی کورد ئەبوو کو ئەف خولا پەرلەمانی بیته قوناغا قەگواستی و خولا پیجی خولا بسپوریا سیاسی و خو ریقەبرنی بیت و ژ کەفلوژانکی هەفرکیا ناخو و دزایەتیکرن و رەشکرنا هەمی سەرورەیان دمرکەفیت و ژبەر فی چەندی یە خولا چاری یا پەرلەمانی کیشانا سەنگ و گرانیای هیژیت سیاسی سەرەکیە و گورەپانا کاری سیاسی دپاشەرۆژیدا دی ب وی گرانیی خویا بیت.

هەلبەت پستی قان هەلبزارتن ولاتی مە دی بەر ب قوناغەکا دیترا گرنگا دیروکا خو چیت و قەت نابیت ئەم هەر ب وی چاچی سەحکەینە ژانا پەرلەمانی وەکی بەری نوکە مە ددیت و دنیرایی، و هەکە پیچەک هزربکەین و بەری خو بدینە سیناریوییت روژیت هەوا هەلبزارتن دی باش بوو مە دیاریت

پروفا دیموکراسی ل فی ولاتی نوی پیگەهشتی، و ئەم دوی باومریی داینە قان هەلبزارتن چەند گرنگیا خو ل دھف هیژیت سیاسی هەبوو، هندی وی و پتر ل دھف جەماومری هەبوو، و ب دیتنا هەمیان ئەف کریارە نە بوو هندی بوو کانی دی کیژ ئالی ب سەر کەفیت، یان، چەند ئالیەک قەدەربین دناف گەهیت دەستەلاتیدا، هەمیان ب رەندەکی ژفی کویرتر دنیرایی و ئەو ژی یی پیکهاتی بوو پتر هزرکرن دپاشەرۆژا کوردستانیدا و ژانا پەرلەمانی ژقوناغەکا کیم ئەزمونی و ساقایی بەر ب قوناغا پیگەهشتی بچیت، کو بیته قوناغا ب دوماهیک ئینانا سنیلەیا سیاسی و ئیداری، و قوناغا پیگەهشتنا ئەقلانیەتا کاملا سیاسی دەستپیکەت و ل نک خەلکی ئەفە ژهەر ئەجامەکی دیترا گرنگتر بوو و یا گرنگ

پەرلەمانی کوردستانی بهینه کرن و ۲۱/ ئەیلولی هاتە دەستیشانکرن بوو فی پروسیسا دیموکراسی، کو دەیتە هژمارتن ئیک ژستوینیت دیموکراسی، و ل فی روژی نیزیکی ۷۴٪ زخەلکی کوردستانی، ب رەنگەکی کەرەفالی چۆنە سەر سندوقیت دەنگدان ی بوو دەستیشانکرن نوینەریت خو ل پەرلەمانی کوردستانی و ب دیدەقانی کومەکا چاقدیریت خویانی و بیانی ئەف هەلبزارتە گەلەک ب باشی ب ریقە چوون و دسەرکەفتی بوون.

بیگومان ئەف خولا هەلبزارتتا پەرلەمانی کوردستانی، ل نک هەمی هیژ و ئالییت سیاسی دچارەنقیساز بوون و هەمی دزانی کو دی دئیکلاکەربن بوو پاشەرۆژا وان و ئیکە ژ گرنگترین هەلبزارتن ل کوردستانی، کو کاریگەریا وی یا ئیکلاکەرە بوو ئەزموون و

کانی زمان و دیالوگا هیژیت سیاسی یا ب چ رنگ بوو دگهل جه ماومریدا و هر هیژهک ب دریژیا پتر ژ سالهکی یه ههمی هیژ و شیانیٹ خو جهماندین بوو دمریازبوون و سهرکهفتتا خو دقئ پروسسیسی داو هر هیژهکی ژی حسابهکا مهزن بوو دننگیت وهلاتیان دکرو ئەو ئەزمانی پی دنناختن و گوتارا خو پی دگههاندە جه ماومری لاقه لاقهکا زیده یا پیقه دیار بوو، و مروقی باش ههست پی دکر کو زمانی بی مننهتی نهمایه و ئەو روژ ئاقا بوو کو هیژیت سیاسی بهری خهلکی ددا سهر سندوقیت دننگدانی بیی کو بزنان کانی ئەو بوچی قی کاری دکهن و چ گومان تیدا نینه کو ئەقه ژی نیشانا پیگههشتا خهلکی دیاردکته و ههمی لایهک باش تیگههشتیه کو ئیکلاکهری هر پیژاژویهکی دننگی وی جه ماومریه و رمیا خهلکی دی چارمنقیسی حوکمداری دیارکته، نهک هیژ و ئالییت سیاسی، و ئەقه مزگینهکا گهلهک دلخوشکهره کو دیموکراسیا کوردستانی پینگاڤهکا دیتر بهر ب پیشقه دهاقیٹ، و ژهیری و یقه ههمی هیژیت سیاسی دی حسابهکا مهزن بوو رهئ و دننگی جه ماومری کهن و نهشین هر تشتی وان بقیت بکهن، و دستهلات دی باش زانیت کو هر تشتک دی ب دننگی وهلاتیات هیته گوهورین و مینهرا سزادانا حوکمداری و هیژیت سیاسی دی سندوقیت دننگدانی بن، و ههلبهت ههردمی ئەف چهنده ب دروستی چیبوو و بوو پشکهک ژکریار و پیرابوونیت خهلکی دی بته نیشانا پیشکهفتنهکا مهزنا دیموکراسیا ولاتی مه و پیگههشتا زهنیهتا وهلاتی کوردستانی و ئەف تیگههه دی ب

دسپیکي ئوپوزسیوني قیانا خو دمربریه کو بچيته دناڤ حکومهتیدا و دیسان دستهلاتی ژی پیخوشه ئەف چهنده بهیته کرن و ئەگهر ئەقه بوو (چونکه هیش دگومانیدایه) دیاردا دوو ئیدارمی و دوو حوکمهتی نامینیت و روژا (دیارشی و ففتی ففتی) دی ئاقا بیت و دیسان قهت هزرل و مرگیرانیت لهشکهری و پاوانخازیا سهریازی ناهیته کرن و دی بته تشتک ل دمی بوری.

کويراتی رهیت خو دناڤ دمرونی خهلکیدا بهته خاری، و بته بهری بنیاتهکی گهلهک ب هیژ، ئانکو ب راستی و دروستی گهل دی بته دستهلاتدار و خودانی هر تشتک. بهری ۲۱/ئەیلولی و پشتی ههلبزارتنان ژی ههمی بووچوون ئەون کو دی حکومهتهکا بنگه بهرفهره هیته پیک ئینان و دی پتريا ئالییت سیاسی دقئ حوکمهتی دا پشکداربن، چونکه هر ل

کوردستان مزارا گەرما ئەوروپایە

سییاف

پشتی ئازادیا عیراقی و بەرقەراریبوونا ناشتی و ئەولەهیی ل کوردستانی چەند دچیت وەلاتی زبیری رەش دبیته باس و مزارا گەرما ناخەندیت زلمپیژیت جیپانی و ب تایبەت ژێ وەلاتیت ئەوروپی، و ل سەر گەلەک ئاستان نوکە سەرەدانا قی وەلاتی دکەن و دخوازن خودان جە و پیگەه بن ل کوردستانی، هەر وەسا بەرپرس و ناخەندیت وان بیته راگەهاندنی ژێ ب گرنگی قە باس ژ رەوشا ئەولەهی و ئارامیا کوردستانی دکەن و مل ب ملی ئەولەهیی ژێ باسی گەرم ل کوردستانی وەبەرئانینە د هەموو بیافان دا و هەر وەلاتەک دخوازن کو پشک و بەهر ل کوردستانی هەبن و ئان دەستکەفتان ژێ هەموویان بو سیاسەتا راست و دروست یا سەرۆک بارزانی قەدگەربن.

دناقا سمینارەکی دا کول وەلاتی نەرۆیز هاتبوو لدارخستن، ئەسپن بریس ئایده، و مزیری کاریت دمرقە بیته وی وەلاتی ددمته دیار کرن کو کورد فاکتەری هەرە بهیژ و کارتی کەرە ل دمرقە را رۆژەهلاتا ناخین و ناخبری کوردستان وەک دمرقەکا پروی ئارامی و ئەولەهی ددمته دیار کرن و دبیزیت: ئەف چەندە ژێ بوویە ئەگەر کو گەلەک وەلاتیت مەزن و کومپانیی ب ناخ و دمنگ قەستا کوردستانی بکەن، و ب ئەشکرایي ژێ ددمته دیار کرن و دبیزیت: ئیک ژ وان وەلاتان ب خو ژێ نەرۆیز، کو دخوازیت پەیوئندیی باش دگەل کوردستانی هەبیت. هەر وەسا ل دوور پارچیت دیتری کوردستانی، و مزیری دمرقە یی نەرۆیز، دمه دیار کرن

بگەهینیتە ئاستەکا بلند و ئەف چەندە ژێ بوویە ئەگەرەک بوو پشتهفانی کرنا کوردستانی و گەلی وی ژ گەلەک ئالیان قە. کوفارا ناخبری د پشکەکا گوتارا خودا دمه دیار کرن کو سەرۆک بارزانی خودان پیگەهەکی باشی سیاسیە و پەیوئندیەکا گەلەک باش یا دگەل سەرکردیت عیراقی هەبی و ئەفی چەندی ژێ د بەرژموندنا خەلکی

کو: ب دانوستاندنا دناخبەرا کورد و ئەنقەرە دی هەموو ئاریشه هیته چارەکرن و پاشان دی کاریت باش ژێ هیته کرن. کوفارا جیۆپۆلەتیکەل مونیتەر د راپورتەکی دا ل دوور کوردستانی و رولا سەرک بارزانی ددمته دیار کرن کو: بارزانی خودان مالباتەکا شورەشگیژ و پشتی ژ ناخچوونا رژیما عیراقی ژێ یی شیای کوردستانی

خو دان پیدانه ب هه‌بوون و دوزا کوردان. هه‌روهسا نفیسه‌ر گوکهان دبیزیت: سیته‌می کهفتی رۆژه‌لاتا ناڤین یی سهرکهفتی نه‌بوو دهما کو باومری ب خو‌بریفه‌بهریا کوردان نه‌دبوو، چونکی نوکه کورد ل عیراقی خودان پیگه‌هن و ل سوریی ژی دهمه‌کی کیم مایه و ل تورکیا ژی پیچارۆ

یا ناشتی دست پیکریه کو دی بیته ریخوشک‌هرا پرسگریکا کوردان.

مالپه‌ری یور میدل ئیست دراپورته‌کی دا باس ژ به‌ره‌ف پیشبرنا کهرتی ئابوووری ل کوردستانی دکهت و قی پیشکهفتی ژی بو سیاستا نهفتی ل کوردستانی قه‌دگه‌رینیت و ژبلی قی چه‌ندی ژی باس ژ وی په‌یومندیا بهیزا د ناڤه‌را کوردستانی و تورکیادا دکهت چونکی تورکیا خودان پیگه‌هه‌کا بهیزا ئابوووری یه د جیهانی دا و ئەف په‌یومندییه ژی بوو کوردستانی گه‌له‌کا باش و فه‌ره.

میل ئیس ئونلین مالپه‌ره‌کی ئەلکترونییه و دناڤا راپورته‌کا تاییه‌ت دا ل دوور کوردستانی باس ل سهر گه‌شه‌یا ئابوووری یا کوردستانی دکهت کو سالانه دگه‌هیه‌ته ۱۲٪ و ل گور سازیا ئابوووری یا جیهانی ئەف گه‌شه‌کرنه وی یه‌کی دمه‌ دیارکرن کو گه‌شه‌کرنه ئابوووری کوردستانی ل گه‌شه‌کرنه ئابوووری چینی زیدمتره، هه‌روهسا مالپه‌ری ناڤیری گه‌له‌ک ب گرنگی باس ل سهر یاسایا و مبه‌رئانینی ل کوردستانی دکهت و دمه‌ دیارکرن کو ئەف چه‌نده بوویه ئەگه‌ر گه‌له‌ک و مبه‌رئانینا بیانی قه‌ستا کوردستانی بکه‌ت و سه‌رمایا خو د قی وه‌لاتی دا بیخیه‌ته کاری.

چونکی ئەو هه‌ریم یا ل ژیر دسته‌لاتا هه‌ریما کوردستانی و ئەوله‌هی تیدا یا پاراستیه. هه‌روهسا مالپه‌ری بی بی سی یی بریتانیا ژی د راپورته‌کی دا باس ل سهر ئارامیا کوردستانی دکهت و قی یه‌کی ژی ب نموونه‌کا سهرکهفتی یا ره‌وشا بریفه‌برنا کوردستانی دمه‌ دیارکرن. ستون نفیسی رۆژناما توده‌یی زهمان یا تورکی (گوکهان باجیک) د ناڤا وی گوتارا کو د رۆژناما ناڤیری دا به‌لافکری دمه‌ دیارکرن کو ئەف سهردمه، سهردمی زیرینی کوردانه و ب دریزی دمه‌ دیارکرن کو نوکه ده‌لیقه‌کا دیروکی یا ل پیشبه‌ری کوردان کو پیگه‌هی خو دناڤا رۆژه‌لاتا ناڤین دا بهیزتر لی بکه‌ن. هه‌روهسا نفیسه‌ری ناڤهاتی د پشکه‌کا دیترا یا گوتارا خودا دبیزیت: هه‌موو فاکتەر نوکه د ئاراستا به‌ره‌ف پیشقه‌چوونا کوردان دانه و نوکه هه‌موو کارئه‌کته‌ریت جیهانی و هه‌ریمی، کوردان وه‌ک نه‌ته‌وه دبینن نه‌ک وه‌ک کومه‌ل و گروهه‌ خه‌لکه‌کی و ئەفه‌ ژی ب

کوردستانی دا بکار دئینیت و کوفارا ناڤیری د پشکه‌کا دیترا دمه‌ دیار کرن کو هه‌ر دهما په‌یومندی د ناڤه‌را سه‌روکاتیا کوردستانی و نوری مالیکی دا به‌ره‌ف ئالوزیی و تیک‌چوونی دجیت، ئەف چه‌نده د به‌رژمونه‌دا کوردان دا دهرباس دبیت و ژ وان ژی پرسگریکا نهفتی یه. دپشکه‌کا دیترا دا کوفارا جیۆپۆله‌تیکه‌ل مونیتەر ئاڤیری دمه‌ته پیگه‌هی سه‌روک بارزانی ل کوردستانی و ب رونی دمه‌ته دیارکرن کو سه‌روک خودان پیگه‌هه‌کی مه‌زنه ل کوردستانی و ۷۰٪ یا گه‌لی کورد ل سال ۲۰۰۹ی دا دهنگ دانه قی سه‌روکی.

کوفارا تایم یا ئەمریکی د راپورته‌کی دا باس ژ ره‌وشا ئارام و پروی ئەوله‌هیا کوردستانی دکهت و دبیزیت: ژ به‌ر ره‌وشا خرابا ناڤین و باشوووری عیراقی وزارتتا دهرقه‌ یا ئەمریکا داخازی ژ وه‌لاتییت خو دکهت کو سه‌رمدانا قی وه‌لاتی نه‌که‌ن، لی لگور وان سه‌ردانیکرنا کوردستانی تشته‌کی نورماله،

چهرخی زیرینی پوفکرنی!!

شیرزاد نایف

د جوانیی دا، یان د کله میړانیی دا، یان عیشیرمتیگریی دا، بو زانین زی هردو دنهساخن، دما بهربوونه ئیک د نهجامدا نهو تو ب سهرکهفتی!! و هینگی دی بیژی هیشتا نههریمهن بهرفشان بیت، چندی موسیهتا وان مهزن بیت، نهو بو ته باشه!! مصائب قوم عند قوم فوائدی!! لهوما خو مورتاح که و بلا پوفکرنی ههتا نهو بخو ههقدو ب فاقیرن، لهوا زی گهلی مهدحویان چندی ژ ههوه بهیت پوفکرنی دا کرمی خو بشکینن و ههتا پیس نهبیت پاقش نابیت.. بلا بهرفشان زی پتر تاویکان بدمنی: تهو بابو تهو ..!! او بزوتان خوش کهن بو پوفکرنی، بهس نهگههیه رادمیی فتنی و پلانداریتیت نارمانج خراب، بهس ههکه پوفکرن گههشته لوتکهیا خو ههر وهکو ریکهچاره تنی نهفهیه. لهوا ب هردو ملان پوفکرنی، دا کهسین موتهوازع ب سهرکهفن و هوون زی ل خو بزقرن و بو خو سهحکهنه رییهکی!!

بو ته دسهلمینت کو نهو چو نینه!! بهسه نهو وستاین ب مزایهاتان فه ل سهر ئیک، ورن هز ژ ههقدو بکهین، خوژی من زانیا چو دسکهفتی د مهح و سهنا و تهمجیدکرنی دایه و چ نهجام دگههینته ته!! هندک ههنه نهشیته خو، ههر دو پهیشان یا سیی مهدهیه،، باشه ههلهکهفتن چیه!! ههر ژ سپیدی دی رابن و کاری وان پوفکرنه ههتا شهقی. ژ لایهکی فه زی دبیم نهو ب خو دفهلسهفا خو یا لوژیکی دا، فان مهدهحان مفایین گهلهک نهکتیف ههنه بو من و ته کو هز ژ پوفکرنی نهکهن، چاوا!! بلا زمد و عوبهید د جفینا ته دا بهردنه مهدهحان و ب هردو ملان پوفکرنی ب بهژن و بالا خو بیژن، ههلبهت تو دی ژ بیدهنگان بی، ته مراده دهلیقهک بو ته ههلبکهفتی کو خو ب هاقیی و ب رهقی، لهوا ههر دی رهقی، هینگی نهو هردو دی بهربنه ئیک دی سهرئیک زیدهکرنان کهن، چو دکوردینی دا بیت، یانژی

یا ل بهر مه زی بهرزمووی، روژمقا گههشتیه وی رادهی کو مروف ناستی خو یی زانستی و ناقلی نزانیت ل چ ریژهیه، ژ بهر مشهبوونا نهخوشیا پوفکرنی، ههر وهکو شهپوله کا فی ئیشی ل فان داویان ب سهر مهدا هاتیه و هندک ژ مه گرتینه، ههر ئیک ژ مه یی روژانه د ناف فان رمنگه کهسان دا دگهفتیت و مهلهفانیا د نافدا دکهت، ژ بهر نیشاندانا زمبلهکین وان ههر جهی قهست بکهیی، تو جهی خوه نایینی دناقدا، ههر کس تهماشای دمروبهین خو بکهت، دی بینیت ژ ناف ههر دهه کهسان دا دو کهس ههنه نهف پهرسیقه گرتیه، ژ بلی وی چندی کو دهفهرهک ژ ئیکا دی جودایه، رمنگه سهقای زینگهها وی کروموسومین وها دخوینا زیانداریت وی دا چاندییت، لی نهفه یا جودایه و نه د نهچار نینین کو بکهینه فهکولینهکا زانستی سایکولوژی و سهمبتاوی و ... هتد. ههر ناقی ته ئینا کو دی رولی کهسهکی باش کو حنیرهک کربیت ب ههلسهنگینی، یان جوامیرمکی ل ته کری ئینیه زمان، کو حقه ل سهر ته ژبیر نهکهی، ته هند دیت زلههک هات ب ته کهت و خو ل بهر دهقی ته، دی بیژن: نهوووو فلان کهس چو نینه و چو نزانیت و جفین دی چنه بهر نهسمانی وهکو جهنجهری ب تیلی و ب قیریان و چپکین دهقی وی دی هیته ته!! دی شهرم ژ خو کهی کو ته راستیا وی گوټ، سهرمراي وی چندی کو یی همیمان ب دانیت نهزان .. نهو یی خو

هه لویستی پارتی ژ پهیمانا بهغدا ل سالا ۱۹۵۵

کریاریت ژناقبرنی ئیکه مین ئهزموونا چالاکییٔ پهیمانا بهغدا بوویه دژی بزاقا رزگاربخوازا کوردان. گریدانا عیراقی ب ههقهپهیمانیت بهرمقانی روزنآقای قه و دهنگ قه دانهک پهیدا بوو دناف هیژیٔ نشیمنی و عیراقی و ب کارتیکرنا پهیمانا بهغدا، ب قی چهندی خونیشاندانیٔ جهماومری ل بهغدا و باژیٔ دی بیٔ وهلاتی هاتن کرن، دژی رژیما نوری سعید و ئهجامدانا قی پهیمان، ئهف خونیشاندانه بهرفرههبوون و گههشتینه باژیٔ سلیمان، و خونیشاندمریٔ سلیمان، توشی رویهرویوونی بوون ب رهنگهکی دژوار دگهل هیژیٔ رژیمی، و هیژیٔ پولیسان تهقه ل خونیشاندمران کریه و د ئهجامدا چهند کس شهید کرن و قی هیژیٔ ۳۰ کس ژ خونیشاندمران گرتن و ههر زوی دادگههکا تاییهٔ پیک ئینا بوو دادگههکرنا وان، ههروسا ئهف خونیشاندانه و رویهرویوونه دگهل رژیمی ل کويسنجهق ژی پهیدابوون و ۹۰ کس هاتن گرتن.

ل روی ب رویونیٔ جهماومری عیراقی دژی پهیمانا بهغدا ل دسپیکا سالا ۱۹۵۵ هیژیٔ نشیمنی و نهتهوی بیٔ پیشکتهفتی سهرکیٔشیا چالاکییٔ جهماومری دکرن ژبوو راکرنا رژیما نوری سعید و گریدانا عیراقی ب پهیمانا بهغدا قه یا داگیرکر، و ئهف چالاکیه دناف جادیٔ وهلاتی دا بوون گههشته دناف پهیمانگههیٔ خواندنن ژی دا، دمی خونیشاندان ل پتريا باژیٔ و باژیٔ عیراقی هاتینه کرن دژی مورکرنا قی پهیمان، نهخاسمه ل باژیٔ بهغدا کو نشیمنی پهرورمیت کورد ژئندامیت پارتی وهکو حافظ قازی و عمر مستهفا و ئیبراهیم احمد

پاشی ههر ئیک ژ ئیران و پاکستان ژی هاتن دقئ ههقهپهیمان، دا، و وهلاتیٔ ئیکگریٔ ئهمریکی ههلوستی خو وکو چاقدیٔ ددا دیارکر، بهلی ل کانونا دوویٔ ل سالا ۱۹۵۷ دچپته د لیژنا لهشکری دا، پستی قی چهندیٔ هاتیه نیاسین ب حلف بغداد و عیراق رازی بوو ل سهر بنهمایٔ ئیزنهاور و چهندين ریکهفتیٔ دی دبواریٔ لهشکری و ئابوری دگهل وهلاتیٔ ئیکگریٔ ئهمریکی کر.

ل دوور جهیٔ کوردان دقئ پهیمان، دا چ دهقهکیٔ تاییهٔ ب رموشا سیاسی یا کوردا تیٔدا نهبوو، ئهفه دهمهکی دا کو پرانیا هژمارا کوردان دکهفته دناف قان وهلاتیٔ ئهف پهیمان پیک ئینای وهکو تورکیا - عیراق - ئیران، بهلیٔ بهندیٔ پهیمان، ژیدمرهکیٔ سهرمکی بوون ژبوو ژناقبرن و سهرکؤکرنا بزاقا رزگاربخوازا کوردان، دههرسیٔ وهلاتاندا، ب تاییهٔ ئهویٔ پهیماننامه پیک ئینای، ب تهزههکیٔ راستهوخو و نهراستهوخو قوناغیٔ میژوویٔ دا ژیدمریٔ سهرمکی بووینه ژبوو ژناقبرنا شورشیٔ کوردان ژهه می لایهکیٔ قه، ئینگلیزا ژ بهرمانا دستههلاتا خو یا سیاسی و سهربازی و ئابوری دهمهقید، دزایهٔتیا وان هه می گوهورینا دکر دناف بزاقیٔ نشیمنی دا هاتن رویدان دهمهقید، دا، کو بزاقا رزگاربخوازا کوردی ئیک ژنموونیٔ گوهورینا بوویه، پستی شهرئ جیهانی بیٔ (دوویٔ)، وئیٔکه مین بهرهمیٔ پهیمانا بهغدا، ههویٔ ژناقبرنیٔ بووینه ژلایٔ حکومتا ئیرانی قه و دژی هوزا (جوانروی)، ب مهرمما ژناقبرنا بزاقا بهرمقانی کوردان، ئهوا رابووی ب سهرکیٔشیا بزاقا نشیمنی ئیک گرتی، کو ئهف

علی فلیل

پستی کو حکومتا نوری سعید یا یازدیٔ دستههلاتا خو زالکری ل سهر بارودوخیتٔ نافخویا عیراقی ب تهزههکیٔ دژوار، روزنامه گهری و پارتیٔ سیاسی ژ کارکرنیٔ راگرتین، بهرمف سیاسیٔا ژدمرغه چوو ژبوو ئهجام گههاندنا گریدانا عیراقی ب پهیمانا بهغدا قه .

نوری سعید ل نیفا کانونا دوویٔ ل سالا ۱۹۵۵ پهیامهک ل دمزگههیٔ راگههاندنیٔ بهلاف کر کو پهیومندیٔٔ دپلوماسی دگهل ئیکهتیا سوقیهتی هاتن برین، و ل رۆژا ۲۲ شواتا سالا ۱۹۵۵ حکومتا وی پهیمانا تورکی - عیراقی ئیمزا کر، ل رۆژا ۳ نیسانا سالا ۱۹۵۵ ئیمزا ل سهر پهیمانا تاییهٔ دناقبهرا عیراقی و بریتانیا دا کر دا کو جهیٔ پهیمانا ۱۹۳۰ بگریٔ، و پستی دوو رۆژا و ل ۵ نیسانیٔ بریتانیا هاته دناف پهیمانا تورکی - عیراقی دا ئهوا ناف ل سهر هاتیه دانان مساق بغداد و

کوردی دیاریکهن، حافظ قازی و صدیق ئەتروشی ئەف چەندە ب رەنگەکی ئاشکرا دگەل و مزیری ناڤخویا ئیراقي سعید قەزاز گەنگەشەکر.

– ژیلەر:

- ۱- (د. غانم محمد الحفو) و (د. عبدالفتاح البوتانی) (الکورد و الاحداث الوطنیه العراق خلال العهد الملكي) (۱۹۲۱ - ۱۹۵۸) (اربیل ۲۰۰۵)
- ۲- (مهدی محمد قادر) پیشهاته سیاسیەکانی کوردستانی عیراق (۱۹۴۵-۱۹۵۸) سلیمانی (۲۰۰۵)
- ۳- (محسن محمد المتولی) کورد العراق منذ الحرب العالمیه الاولی (۱۹۱۴) حتی سقوط الملکیه فی العراق (۱۹۵۸) بیروت (۲۰۰۱)
- ۴- عبدالستار طاهر شریف) الجمعیات و المنظمات و الاحزاب الکوردیه فی نصف قرن (۱۹۰۸ - ۱۹۵۸) بغداد (۱۹۸۹)
- ۵- (د.خلیل مصطفی اتروشی ، صدیق اتروشی ، ژیانا روشەنبیری و سیاسی (۱۹۴۱-۱۹۶۴) هیش نههاتیه بهلاڤکرن

ل سەر ئاستی سیاسی ژی دا پارتیا دیموکراتا کوردستانی و پارتا شیوعیا عیراقي، رولهکی دیار هه‌بوویه دبه‌لاڤکرننا به‌یاننامی دا و هاندانا جه‌ماومری و ریڤکخستنا ریژیت وان بوو دژایه‌تیکرنا فی پهمانی، هەر چەندە دفی ماومیدا دناڤه‌را هه‌ردوو پارتا دا به‌ره‌کی موهرکری نه‌بوو، به‌لی دپتريا رویدان و بوونیت نیشتمانی دا دئیک هه‌لوپست بوون، روخاندنا پهمانا به‌غدا ل سالا ۱۹۵۵ بیوو دروشمی سهرمکی یی خونیشاندمران و دکومبوونیت جه‌ماومری و پارتایه‌تی ژی دا به‌ردموام دهاته به‌حس کرن، ب دریزاهیا سالییت دوماهیکا سهردمی دسته‌لاتداریا پاشایه‌تی ل عیراقي و هەر ل سالا ۱۹۵۵ تاكو شورشا تیرمه‌ها سالا ۱۹۵۸ شاهاتی ژناڤ چویی.

به‌غدا یاداشت ل دویف یاداشتی بوو سهروکی حکومه‌تا عیراقي بلند کریه، و هه‌روسا روشەنبیرو ونه‌ته‌وه په‌رومیت کورد هه‌ولدان ترسا ئەفی پهمانی بوو جه‌ماومری ب رەنگەکی ئاشکرا ل سەر بزاقا رزگاربخوازا

و صدیق ئەتروشی و چەندین کەسیت دیتەر پشکداری دناڤ خونیشاندانادا کریه و فان کەسان روله‌کی به‌رچاڤ و کاریگەر هه‌بوویه دناڤ رویداناندا، هه‌روسا صدیق ئەتروشی دگەل چەندین ماموستاییت ئازادبخوازا ل زانینگه‌ها به‌غدا یاداشت ل دویف یاداشتی بوو سهروکی حکومه‌تا عیراقي بلند کریه، و هه‌روسا روشەنبیرو ونه‌ته‌وه په‌رومیت کورد هه‌ولدان ترسا ئەفی پهمانی بوو جه‌ماومری ب رەنگەکی ئاشکرا ل سەر بزاقا رزگاربخوازا کوردی دیاریکهن، حافظ قازی و صدیق ئەتروشی ئەف چەندە ب رەنگەکی ئاشکرا دگەل و مزیری ناڤخویا ئیراقي سعید قەزاز گەنگەشەکر.

ژه‌ژی یه بیژین کو پارتیا دیموکراتا کوردستانی ب ریکا روژناما خو خه‌بات، ترسا فی پهمانی ل سەر نه‌ته‌وا کورد به‌ردموامی ددا شروقه‌کرنیت خو، کو ئارمانج لی‌دانا بزاقا نه‌ته‌وی یه ل عیراقي و ئیرانی و تورکیا و گه‌فه‌که ل سەر ته‌های و سهریه‌خووبوونا گه‌لان،

بزاقا روژنامه قانی ل دیرهلوکی

سەردار هیتهتی

بزاقا روژنامه قانیا کوردی کو ل سەر دەستی میری روژنامه قانان، میقداد مەدحەد بەدرخان ب دەریخستنا روژناما کوردستان ل دەرفەهی وەلاتی سەرھەلدا و بوو دەست پیکە ک ژبوو پاراستن و دانەناسین و هشیارکرنا گەلی مە ل ھەر جھ و قولاجکە کا ئی جیھانی، و پشتی روژناما کوردستان ل دەستی پیکە گەلە ک روژنامە و کوڤاریت کوردی ل ئیستانبولی و پاشان سلیمانی و ھەولیر و دەھۆکی دەرکەفتن و کەفتنە بەر دەستی خوینەران، لی پتیریا وان روژنامە و کوڤاران ژ ئالی پارت و گروپ و ریکخراو و لایەنی سیاسی قە دەھاتنە دەریخستن، بزاقا روژنامه قانی ئەگەر ب ھەڤبەر کرن دگەل باژیریت دیتەر سەحکەینی گەلە ک درەنگ گەھشتیە دەھۆکی، ئەو ژ، چونکی تا سالا ۱۹۶۹ دەھۆک قەزایە ک بوو سەر ب پارێزگەھا موسل قە، بەس ئەف چەند ژ ب تنی نابیتە ھیجەت کو دەھۆک نەبویە خوەدی روژنامە یان کوڤار، چونکی چیدییت رەوشە نبیری و سەردەمی زیلە زویکا خول ئی کاری پیروز نەکریتە خودان.

پارتی دیموکراتی کوردستان کو پارتەکا جەماومری یە و گرنگیەکا زیدە دایە بزاقا رەوشەنبیری و روژنامه قانی ل سەر دەمی چیا ئەو ژ ب ریکیت نھینی و ب ریا روژناما و کوڤاران پەیاما خو بو ناڤا باژیر و گوندان د ھنارت و ئی بزاقی ژ رولەکی بەرچاف ھەییە د بزاقا روژنامه قانیا کوردی دا، چونکی دگەل دامەزراندنا خو وەک پارتەکا سیاسی چەندین روژنامی وەک خەبات، رزگاری، برایەتی و ... دەریخستینە و دەھموو قوناغیت دانوستاندنا دگەل حکومەتا ناڤەندی یا عیراقی ژ ئیک ژبەندی و ئی سەربەستکرنا زمانی کوردی و ئازادیا وەشان ب زمانی کوردی بوو.

ناحیا دیرهلوکی

دیرهلوک ئیکە ژ باژیریت جوان و بالکیش ژ لایەنی سروشتی قە و خودان جھەکی گەلە ک ئاسی یە و چیاپی قی دەڤەری ب دەھان سالان جھ قەحەواندنا پێشمەرگی بزاڤا رزگاریا گەلی مە بوونە و ژ لای جوگرافی قە دیرهلوک دکەڤیتە باکووری روژھەلاتی پارێزگەھا دەھۆکی و ژ لای باکووری قە یا ھەڤسنوورە دگەل پارێزگەھا ھەکاری ل باکووری کوردستانی و ل روژھەلاتی و ئی ناحیا بارزانە سەر ب قەزا میرگەسووری قە ل پارێزگەھا ھەولیری و باشووری و ئی دەڤەرا زیاریانە یا گریدای ناحیا دینارتی سەر ب قەزا ئاکری و ل روژناڤا ژ قەزا ئامیدی یە. ھەروسا دیرهلوک خودان پیکھاتەکا گەلە ک

و خولا ئیک و بوو جارا ئیک یا گریدای لقا ئیک یا پارتی دیموکراتی کوردستان و د ناڤا لقی دا و ل سەر دەمی شورەشا گولانی ب زمانی عەربیی ھاتیە دەریخستن، ھەر چەندە تا نوکە گەلە ک راوو بوچوون ل سەر خولا ئیک ھەنە و ب دروستی نەھاتیە زانین کان ل کیژان جھ دمرکەتیە، لی پا ھەر جھەکی کو بارەگایی لقا ئیک لی بوو مەتین ژ ل وان جھا دمرکەڤتیە وەک کوماتە و زیوہ ل دەڤەرا نیرومی، و کوڤارا مەتین ل دەستی پیکە سالا ۱۹۸۱ دمرکەڤتیە و دیارە کو مەتین ل دیرهلوکی ژ ب چەند ھژماران ھاتیە دەریخستن چونکی ل سالا ۱۹۸۲ بارەگایی لقا ئیک ھاتیە قەگۆھاستن بو گوندی زیوہ ل دەڤەرا نیرومی. سەرپەرەشتی سەرەکی یی کوڤاری د.رزگار زاخوی بوو و ستافی سەرەکی یی کوڤاری ژ ئەف ھەڤالە بوون د.غازی بامەرنی، تەیار سەلیم گەرمافی،

ھوز و عەشیرانە و خودان جھەکی گەلەکی بەرفەھە و ئەو عەشیریت کو دکەڤنە د ناڤا سنووری دیرهلوکی دا ئەڤەنە: ریکان، نھیل، نیرو، دوسکی، مزویری کو چەند گوندەکن، بەرواری کو چەند گوندەکن، زیاری کو چەند گوندەکن.

بزاقا روژنامه قانی ل دیرهلوکی ب تنی پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبا شوعی یا عیراقی ل سەر دەمی شورەشا گولانی چەند کوڤار و بەلاقوک ل سنووری ناحیا دیرهلوکی چاپکرینە و پاشان دناڤا ریکخستی و ئەندامی خودا پارڤەکرینە و پشتی ئازادیا کوردستانی ژ تا سالا ۲۰۰۹ چ کوڤار و روژنامە ل سنووری قی ناحیی نە دمرکەڤتیە و کاروانی روژنامه قانی ل دیرهلوکی بشی رەنگی ل خوارییە:.

کوڤارا مەتین

مەتین کوڤارەکا ھەڤانە بوو

مه تین - (خولایه کی)

دا دهاته به لاقکرن تاییهت بوون ب دهقهره کو باره گههیی کهرتی د ناقد و ل سهر کار و چالاکی و بزاقییت حزبا شوعی یا عیراقتی بوون ئهویت کول دژی حزبا به عس و حکومهتا وی دکرن و ئهفه و زیدمباری دنگوباسان ژ بوی پیشمه رگهیی.

الرافد

به لاقوکهکا هه یقانه یا سیاسی بوو ژ باره گههیی کهرتی به هدینان یی حزبا شوعی ل گوندی زیوه شکان ل دهقهره نیرومه یا گریدای ناحیا دیروملوکی دمردکهفت. ۱۲ هژمار ژ قی به لاقوکی هاتینه دمربییستن و به لاق کرن و هژمارا ئیکی ل هاقینا ساللا ۱۹۸۶ دمردکهفتیه و هژمارا ۱۲ ژ ل بوهارا ۱۹۸۸ دمردکهفتیه و تیراژا وی ژ ۶ دانه بوون و سه رپهرهشتی به لاقوکی ژ ئهبو واسق بوو، ژ نقیسکاریت الرافد ژ ئهف کسه بوون: ئهبو بهسام، ئهبو سهعد، ئهبو تهریق، ئهبو

رادبوو.

رافد زیوه

به لاقوکهکا سه رهکی یا حزبا شوعی یا عیراقتی، کهرتی به هدینان بوو کو باره گایی کهرتی به هدینان یی حزبا ناقبری ل گوندی زیوشکان ل سنووری ناحیا دیروملوکی بوو. و رافد زیوه ژ د ناقا باره گههیی کهرتی دا دهاته به رهه فکرن و پاشان به لاقکرن.

هژمارا ئیکی ژ رافد زیوه ل کانینا دووی یا ساللا ۱۹۸۴ دمردکهفتیه و ئهف به لاقوکه ههتا هاقینا ساللا ۱۹۸۶ یا بهردموام بوو. رافد زیوه ب هر دوو زمانین کوردی، عهرمی، دهاته چاپکرن و تیراژا وی ۸ دانه ب تهنی بوون و ژ نقیسکاریت وی ژ ئهبو نهسر، ئهبو ئهسید، ئهبو رافد، ئهبو ئازار، عهبدولهتیف ئهلسهعدی، یونس پولس توما، ئهبو هه ندرین، لوتقی حاتم، بوون.

ئهو بابتهییت کو د رافد زیوه

سید جهلال تروانشی، خالد محهمهد دمردکاری، مام دژوار، ناجی بامهرنی و ئهسهعد گوهرزی و جعفره مای.

گازیا خویندکارا

کو قارهکا هه یقانه بوو ژ لای نقیسینگهها پیشهیی یا لقی ئیکی پارتی دیموکراتی کوردستان فه ل گوندی زیوه یی گریدای نیروه دمردچوو. هژمارا ئیکی ژ کو قارا گازیا خویندکارا ل مهها ئاداری یا ساللا ۱۹۸۲ دمردکهفتیه و هژماره ۱۰ ژ ل ئادارا ساللا ۱۹۸۴ دمردچوو یه و هژماره ۲۵ ژ ل شباتا ساللا ۱۹۸۶ دمردچوو یه. ئهف کو قاره ژ لای ته یار سه لیم گهرماقی فه دهاته سه رپهرهشتی کرن و هر ئیک ژ هه فالان عهبدالعزیز تهیب، سمکو ئامیدی، ئیحسان ئامیدی، حهیب کلهش، د. رزگار زاخویی، عماد جهمیل، ئهرجان ماری شیخانی، ژ نقیسکاریت قی کو قاری بوون. ههروسا هه قال رزگار کهمهکی، ژ ب کاری نهخسه دانانا کو قاری

سوزان.

مناضل الحزب

ئەفە زى بەلاڧوكەكا تايبەتى يا حزبى شوعى يا عىراقى بوو كو ل كەرتى بەھدىنان و ل گوندى زىوہ شكان ل دمقەرا نىرمومىيان دمردكەفت، ئەف بەلاڧوكە د ناڧبەرا سالىن ۱۹۸۵-۱۹۸۶ دا ب سەرپەرشتىا د.حەمىد بەخش دمچووويه و بو ئەندامىت حزبى ب تى بوو.

كوڧارا لينك

لينك كوڧارەكا رموشەنبىرى گشتى بوو ھەيشى جارەكى ل سەنتەرى ناھيا دىرەلوكى دمردكەفت و ب تى ۲ ھژمار ژ ڧى كوڧارى دمركەفتىنە و ھژمارا ئىكى ل ھەيشا خزىرانى يا سالا ۲۰۰۹ دمركەفتىيە و ھژمارا ۲ ژ كوڧارا لينك ل ھەيشا تىرمەھا سالا ۲۰۰۹ دمركەفتىيە.

خودانى ئىمتىيازى حەيدمر عەلى حەسەن و سەرنقىسەرى كوڧارى سەردار ھىتوتى بوو و دستەكا نقىسىنى مەھدى محەمد سالىح و نادر ئەحمەد ياسىن بوون و ئەف كوڧارە ب ھژمارا مولەتدانى يا ۳۳۸ ژ سەندىكا رۆژنامەڧانىت كوردستانى دەستورىيا وشانى ومركرتىيە و ب شيانەكا كىم يا ماددى ب تى كارى دوو ھژمارا دمربىخن و ژ بلى ڧان ھەڧالان گەلەك كەسيت ھىژا وەك سەربەست ئىبراھىم، دلشاد سەلام، رمقەند گوھەرزى، پەيبەرى ئەرتىسى، كوڧان ئىحسان و ... كار دكوڧارا لينك دا كرىيە و ئەحمەد نەجىب ب كارى دمەھىنەريا ھونەرى رابووويه و ل چاپخانا خانى ل دھوكى ھاتىيە چاپكرن.

بەلاڧوكا ھىڧىدار

ھىڧىدار بەلاڧوكاكا ھەيشانەبوو ژ لايى نەوزاد ھلورى ڧە ل سەنتەرى كومەلگەھا سىرىي دەھاتە بەرھەڧكرن و بەلاڧكرن و ژ ھژمار ۱ تاكو ھژمار ۳۷ ھەر ل ژىر ناڧى

ھىڧىدار دمچووويه و پاشان ناڧى خو گوھارتىيە بو شىلاڧدزى و ھەر چەند وەك كوڧار خو ددا ناس كرن لى تا نوكة دەستورىيا وشانى نىنە ل سەندىكايى، ھىڧىدار كو نوكة ل ژىر ناڧى ھەفتىناما شىلاڧدزى دەھىتە دمچوون ھەر ۱۵ رۆژان جارەكى دمردكەڧىت و نوكة ھژمارا ۴۰ ل بەر دەستى خوینەرانە.

ژىدەر:

- *رۆژنامەگەريا دمقەرا بەھدىنان ۱۹۵۰-۲۰۰۵، وەصفى حەسەن ردىنى،چاپا ئىكى، دھوك ۲۰۰۶.
- *چەند تىرووژكەك ل سەر رۆژنامەڧانىا كوردى، رشىد ڧندى، چاپا ئىكى.
- *رابەرى رۆژنامەگەرىي نەيتىي كوردى، نەوزاد عەلى ئەحمەد، چاپا ئىكى، سلىمانى ۲۰۰۱.
- *چەند لاپەرمىيەك لە مپىرووى رۆژنامەوانى كوردى ۱۹۲۸-۱۹۵۸ رۆژنامەوانى نەيتىي، نەوشىروان

- مستەڧا، بەرگى سىيەم، بەشى يەكەم، سلىمانى ۲۰۰۴.
- *رۆژنامەڧانى رۆژنامەنقىس خواندەڧان ل كوردستانى، محەمد ئىبراھىم ئامىدى، چاپا ئىكى، دھوك ۲۰۱۰.
- *گوڧارا رۆژنامەنووسى، سەرھەلدانا رۆژنامەگەريا كوردى ل دمقەرا بادىنان ئەگەرىن سەرھەلدانى، ڧەوزى عەلى عەلى، لاپەرە ۴۴، ژمارە ۷، سالا ۲۰۰۶.
- *چاڧىكەڧتا رۆژنامەنقىسىي د كوڧارى دە (كوڧارا مەتىن وەك نموونە)، سەردار حاجى ئىبراھىم، ۲۰۰۵-۲۰۰۶، وەك ڧەكولین ھاتىيە پىشكىشكرن بوو پەيمانگەھا تەكنىكى يا سلىمانىي پشكا رۆژنامەنقىسىي.
- *كوڧارا لينك، ھژمارە ۱، خزىرانا ۲۰۰۹.
- *كوڧارا لينك ھژمارە ۲، تىرمەھا ۲۰۰۹.
- *كوڧارا سىلاڧ، ھژمارە ۳۹، تىرمەھا ۲۰۰۹.

زانکو چہند شایہ کہ سایہ تیا مروقی بہیز بیخیت و ئاقا بکہت؟

زانکو دہیتہ ہڑمارتن ٹیک ژ قوناغیت گرنگیت ژیانئ، دقئ قوناغیدا گہلہک رہنگیت مروقان ب ہہفرا دگہل ٹیک دخوینن و دشین پہیوہندیان دگہل ٹیک گری بدن و ہہفالینی و ہہفنیاسینی دناقبہرا واند پہیدا دبیت، فیرخاز فیبری گہلہک تشتین باش دبن و تیکہلی گہلہک تیتلان دبن. ئەقہ دبیتہ ئەگہرہک کو قوتابی بشیت کہ سایہ تیا خوب گوہوریت و بہرف جیہانا زانستئ قہ بچیت و گہلہک زانست و پیزانینان د قوناغا زانکو بییدا و ہربگریت.

زنا تہقی

پروفیسور سابر عہدولا زیباری ماموستایی دمرورناسی ل زانکویا دھوکی

پروفیسور سابر عہدولا زیباری: زانکو دسیت گوہورینیت مہزن دزیانا ہہر کہ سہکی دا بکہت، لی نہ گہر نہو کہسی دہیتہ زانکوئی یی خہمخور و رژد بیت ل سہر خواندنئ دی شیت ب دورستی گہہیتہ نارمانجیت خو و دی زانیت کا گرنگیا زانکوئی چہندہ

بیخین، زانکو بوویہ دمرگہہک بو پیشکھفتتا مروقی دہمی بواریت ژیانیدا و گوٹزی: لی دقیت مروقی

کہ سایہ تیا کا باش بوو مہ ئاقا بکہت و فیبری تہرزی سہرمدہریکرنئ بوینہ، ئەم شیانہ زینا خو ریگ

ل سہر قئ مژاری ئامہد سالح قوتابیہ ل کولیژا یاسایی گوت: پشٹی کو ئەز ہاتیمہ زانکوئی من ہہست ب کہ سایہ تیا خو کر کو مروقی دہیتہ گوہورین و دچیتہ دقوناغہکا دیبا ژیانیدا و ہہفال و کہ سوکاریت من ب چاقہکی جوداتر سہحدکنہ من، زانکو بوویہ پشتہفانہک بوو من کو بیمہ خودان بریار و ئەز زی دی ہمی شیانیت خو مہ زخیم ژ پیخہمہت بشیم ئەو فالاہییت د ژیانیدا پر بکہم و یا ژہمی گرنگتر کو ئەم ل زانکوئی دبینہ خودان باورنامہ و ئەقہ ب تتی بوو مہ مہزنتین گوہورینہ دژیانیدا و گوٹزی: زانکو شایہ گہلہک کارتیکرنہکا باش و ٹہریتی دزیانا من دا بکہت و ژہمی لایانقہ مروقی روشنبیر دبیت و فیبری وی چہندی دکہت، کو ریخستئ بیخیتہ زینا خو، ہہروسا مروقی فیربویہ، کادی چاوا شیت سہردہریی دگہل ہمی تہخیت جفاکی کہت؟ ہزر ل وی چہندی کہت کو پشٹی قوناغا زانکوئی ب دوماہی دہینیت، دی شیت چ کار و خزمہت پیشکشی جفاکی خو کہت؟.

بژار مستہفا قوتابیہکی دیتہ ل فاکولتیا زانستیت مروقیہ تی ل زانکویا دھوکی دیژیت: زانکو بوو مہ بوویہ پالدمرہکی بہیز و شایہ

نامہد صالح

قوتابی چیبیت و ہہردہمی باومری بو
چیبو دی شیت کہسایہ تہہ کا بہیز بو
خو چیکہت، چونکہ گہلہک جاران
ژہر تہہ گہرہ کی بچویک دی دمرونی
قوتابی تیگ چیت و نہشین کونترولی ل
سہر خو بکہت، دبیت تہہ ف چہندہ بییتہ
تہہ گہری وی ہندی کو قوتابی خول بہر
نہ گریٹ و کہسایہ تہہ وی ب ہہرفیت.
لہوا باشترہ بنگہہیت دمروناسی بہیتہ
فہ کرن و گرنگی ب کہسایہ تہہ
قوتابی بہیتہ دان، داکو باومری ل دہف
پہیدا بییت و بییتہ کہسہ کی خودان
ہہلوہست و ب بریار.

ل زانکوی زی دمر بچن کہسایہ تہہ
خو ئافا بکہن.

پروفیسور سابر عہ بدولا زبیری
ماموستایی دہروناسی ل زانکویا دھوکی
دیژیت: زانکو دشیٹ گوہورینیٹ
مہزن دژیانہ ہہر کہسہ کی دا
بکہت، لی تہہ گہر تہو کہسی دہیتہ
زانکوی یی خہمخور و رژد بیت ل
سہر خواندنی دی شیت ب دورستی
گہہیتہ نارمانجیت خو و دی زانیت
کا گرنگی زانکوی چہندہ، دقیت
خو ب وستیٹ، تا کو تہو نارمانج
بدست فہ بہین و ل دویف حہزا وی
و گوتزی: تہو قوتابیٹ نوو دہیتہ
زانکوی ہیشتا بیٹ دقوناغا سنیلہیی
دا و دی یی بہرہف بیت بو ہہر
گوہورینہ کی، چ ژ لای خواندنی و
یان ژ لای بہیزئیخستا شیانیٹ خو بیٹ
روشنیری، دی شیت کہسایہ تہہ کا
باش بو خو ئافا کہت.

ناقہاتی زیدتر دیارکر: دمروناسی
ئیکہ ژبابہ تیٹ گرنگ بو قوتابی
لہوا پیدقیہ گرنگیہ کا تابیہت پی
بہیتہ دان و گرنگی وی بو قوتابیان
بہیتہ رونکرن و دیارکرن، تہو بابہ تیٹ
پہیومندی ب کہسایہ تہہ قوتابی فی
ہہی بہیتہ خواندن، داکو باومری بو

بزار مستہفا

ب ہہستیاری سہرمدہری دق قوناغا
گرنگ یا ژیانیدا بکہت و خو
ژہمی کاریٹ کو کیماسی دژیانہ
مروفیدا پہیدا دکن ب پاریزیت و
مایٹیکرنی دکاروباریٹ ہہقالیت
خودا نہ کہت، چونکہ گہلہک
کہس بیٹ ہہین ل قوناغا زانکوی
کہسایہ تہہ خو ژدست دمن، و
نہشین سہرمدہریہ کا باش دگہل
کہسیٹ دمورو بہریٹ خودا بکہن
و کہسایہ تہہ خو ژدست دمن و
بتی کاری وان کیم و کاسیان ژ
ہہقالیت خو دمربخن، تہو نہشین پستی

* فریدریک فیلهلم نیټچي:

بیرمهند و فیلهسوفی ټولمانی نیټچه ل سال ۱۸۴۴ ژ دایک بوویه و ل سال ۱۹۰۰ز و غبرکریه، ټیک ژ مهزنتین ریخوشکهریت زانستی دبرونی بو، زانای زمانا بو، گهلهک نفیسین و پهرتوکیت رهخنه ل سهر پرنسیپیت رموشت و فلهسوفی کرینه، ژوان جیهانا ماددی و نمونهیا ټولمانی، دیسان رومانسی و نوی بوونی ل ټولمانیا، ټیک ژ پر خونهرترین فیلهسوفایه دناڅبرهرا خویندمقانادا، گهلهک جارا ب شاشی د کاریت ټوی گههشتینه ټو هه لگری بنیاتی هزرت رومانسیا فلهسوفی و نه بوون و بهرسینگگرتتا سامی و نازی.

د خاندنگه هیټ فلهسوفی و ټدمبی دا، نیټچی هه لگری سروشی خاندنگه ها هه بوون و پاشی نوی بوونی بو، هزرت خو به لاف دکر، هنده کا وسادیت ټو پیله کا نه عهقلانی یه، هنده ک هزرت وی پاشی هاتته ب کارئینان ژ لای ټایدولوزیا فاشی څه، نیټچی ټه فلاتونی و مهسیحی پاش مرنی رت کرن ب رنگه کی گشتی، داخازا بنیات دانا هنده ک پرنسیپیت نوی دکر دویر ژ هزرت کانت و هیگلی و هزرا ټاینی، نیټچی بزاف کریه ترسا وان ټیتالیټ ههین بهرچاف بکهیت ل سهر میکانزما وی ل سهر دهمیت دیروکی، وه کی رموشتی نوکه و وژدان، نیټچه دهیته هژمارتن ټیکه م کهس څه کولینا رموشتی کریت، دیتته کا نوی ل سهر دروستبوونا هست و وژدان ی کریه، دیسان ل سهر ریگری مرنی، ټو ب دژی توخم په رستی بو، دیسان ب دژی هزرت سوشیالیزمی و لیبرالی ب رنگه کی گشتی.

په رتو کا نیټچی (زمردهشت هوسا د ټاخفت) ب هیزترین بهرهمی وی یه، ټو پیغمبری هاتیه سهر چیایی پستی چندی سالان ژ هزرکرنی بوو داخازکرنا مروقان بوو مروقاتیا بلند، دیتتا ټایندی مروقان ټه قیټ ژ مروقیټ نوکه څه دپه شن، ژ دیتته کا رموشتی نه ک کهلهخی، ژناف و دننگترین ټاخفتیټ وی:

ټاه، ټهز جهژ دبرونی خو ناکه م دهمی دیژرته ټیکی وهره سهر بیروباومریت من.

ټو تشتی من نه کوژیت من ب هیزتر لی دکه تن.

ژتدر:

ژ ویکیبیدا، ټنسکلویبیدا نازاد.

پارچەك ژ دنگەكنی دیرا هەمزیكنی

بلنداھیا وی ۲،۱۰ م ، فرھیا دیواری
 ۷۰سم ، ل نیشا فی نیف دیواری
 دمرگهھی دیری یه، فرھیا وی ۸۰سم
 ، بلنداھیا وی ۱،۷۰ م ، دمرگهه بشیوی
 ئاقدی (کفانی) هاتیه ئافاکرن.

بهرمکی ستوینا دیری: دیسان ژ
 پاشماییت فی دیری بهرمکی بشیوی
 بازنی بلنداھیا وی ۵۵سم و (تیر
 قگر ای بازنھیا وی ۵۰سم و
 نیشا فی بهری ژ لایهکی فه وهکه
 جۆھنیان هاتیه کولان داکو بهری
 دی بکهفیته تیدا ژ بو مومکرنا
 قان ستوین (دنگ) یت کهفیری
 و نه کهفن، ئەف پارچیت دنگیت
 دیری وهکه وان پارچانه بییت ل بهر
 دمرگهھی ریقبهریا شوینهواریت
 دهۆکی، کو ب یهک شیواز هاتینه
 دارژتن و سە خویا دبیت بییت د یهک
 سەردەمی نه.

دیواری دیرا هەمزیکنی

تہماکاریا دہولہتیت زالہیز ل کوردستانی و بہرژہوہندیٹ وان ددہقہریدا

کاروان گولی / مالیزیا

بہرژہوہندیٹ ئابووری :

رؤسیا تہزاری ب وی چاقی بہری خۆنہددا کوردستانی بیتہ بازارمک بۆ ساخکرنا کەلو پەلیت خول ویری، لی ب وی چاقی بہری خۆ دایی بیتہ ریکەکا سەرەکی بۆ قەگواستنا کەلو پەلین خوو بیٹ بازارگانی بۆ ناف قەققازیا، و بہرەف ئاسیا بچووک وئیرانی، و کوردستان دہقەرەکا ستراتیژی بۆ درۆژہەلاتا نافین دا، وریکەکا سەرەکی بوو دناقبەرا دمریا رمش، دمریا قەزوین، و دمریا نافەرەست وکەنداقی فارسی، و دیسان ب قی چەندی جہی جوگرافیی کوردستانی گرنگیہکا مەزن دا بۆ رؤسیا تہزاری.

و ل کوردستانی و ژیر دەستہەلاتداریا ئوسمانیا دا کەلو و پەلیت رؤسیا رەواجەکا باش ەبوو، دگەل کەلو و پەلیت وەلاتیت دی بیٹ ئەوروپی، و ئاستەنگ بوو کەلو پەلین وان پەیدادبوون، ب تایبەتی کەلو و پەلین بەریتانیا ئەویت ل تەرابزۆن را دەاتن دہقەری.

گرنگترین ەنارتییت رؤسیا بۆ کوردستانی و دہقەری، پیک دەاتن ژ نەفت، شەکر، ئاسن، ئامان، پیلاف، کەلو و پەلین دی، ژبو ب ساناھیکرنا پرؤسیسا کرین

و فرۆتتا بازارگانی ل دہقەری و گەنجینەیا ئابووری بو کوردستانی، و مزارمنا بازارگانی و پیشەسازی یا رؤسیا تہزاری داخواز ژ و مزارمنا دمرقەیا رؤسیا کر قونسلاخانە و بنگەھیٹ خۆ بیٹ بازارگانی ل بازیریٹ کوردستانی قەکەتن.

ہەژی یە بیژین دقە دەمی دا، پیدقییت ئابووری بازارگانی و مۆلکداریت رؤسیا تہزاری، ژ ئەنجامیت و مزارکرنا بەرہەمیٹ وی، پیدقی ب دمرینکەکی ەبوو داکو بگەھیٹە ئاقا گەرم، ئەو دمریاییت کو ل زفستانی دا ئاقا وان نەد قەرسین. و دیارە کوردستان ب پیکەیی دہقەری دناقبەرا وان دمریایا دابوو، و بوو گەنجینەیا ئابووری یا رؤسیا تہزاری ل رۆژہەلاتی و دہقەریٹ دی رۆلەکی گەلەک گرنگ ەبوو.

ل نیقا دووی ژ سەدی نۆزدی مان و نرخی کوردستانی بوو بازارگانی رؤسیا تہزاری زیدەتر دمرکەفت ەولی، و پستی قی دەمی بازارگانی ل کوردستانی بہرەف پیشقەچوو، و بہر فرەمی بخۆقە دیت، و ئەقی چەندی ل وان رۆژان دا روویدا دەمی رؤسیا تہزاری دەست ب چاکسازیت جۆدا جۆدا کری، ئەقە ژ بۆ ئەگەری پیشکەفتنا سەرمايەداری ل رؤسیا تہزاری و پیشکەفتنا بەرہەما و دەستکەفتان رؤسیا تہزاری سەرکەفتن بدەستقەئینان، ب تایبەتی ل دہقەریٹ کوردستانی ئەویت ل ژیر حوکمرانیا ئوسمانیا دا و ئەو

دہقەریٹ دکەفتە سەر سنۆری ئیرانی، و دیارە دہولەمەندی یا کوردستانی ب سامانیٹ خوزایی و کانزایی، دیسان گرنگی بوو رؤسیا تہزاری ەبوو ژلایی ب دەستقەئینانا ەندەک رەنگیت مادیت خاف بیٹ پیدقی دبووی.

دەربارە زەنگینیا بازیری مہاباد ب تیرا جەہی، وەکو کەرستەکی دەست پیکانی. ف. بلارمیک) ی قەکۆلەری رؤسی دبیژت: "بازارگانی تەبیری و ئەرمەنی و تەفلیسی و بیٹ مە دچن بوو مہاباد (سابلاخ) ژبو ەندی دا دگەل بازارگانی و ی ریک بکەفن و دا جەہی بکرن". ئەقە ژیلی دہقەریٹ دەووربەریٹ ئورمی بوو گرنگیٹ خوو دگەل بازیری ساوجبلاق دا، وەکو بنگەھەکی بازارگانی بوو و ژبوو رؤسیا و ل ویری را ژی دچوون دہقەریٹ دی.

ل دویمایا چەرخ نۆزدی ل گەرما تیا مەسەلا پرۆژی ھیلا ئاسنی دناقبەرا بەغدا. بەرلین دا، رؤسیا تہزاری ب ەوشیاری چاقدیریا پیشکەفتنا وان روویدانا دکر، چنکو سەرکەفتنا قی پرۆژی ل دەف رؤسیا تہزاری نەکو بۆ ئاستەنگ بوو، ل بەر بجە ئینانا خەونیٹ خوو بیٹ مەزن، ب مەرما گەھشتنا ئاقا گەرم ب تایبەتی دمریا نافەرەست و کەنداقی فارسی، بەلکو دترسیا ژبجھکرنا قی پرۆژی بییتە ئەگەری پیشکەفتنا بەرہەمیٹ چاندنا گەنم وجەہ و پەمبووی ل

ل دەمی پارڤه کرنا مۆلکداریت دەولهتا ئوسمانی، و ئەف چاره نەقیسه راستهوخۆ گریڤای ئیکلایکرنا کیشا رۆژههلاتی بوو، و ئەفی چەندی ل سالا ۱۸۷۱ی پستی ئیکگرتنا وەلاتان دەست پیکر، ب تایبەتی پستی ئەلمانیا هزرا بدەستەئینا بازارەکی پیدقی کری، و دامەزراندنا کومپانیا هیلا ئاسنی یا ئەندۆلی (Anatolian Rail Way Company) ب هاریکاری ئەلمانیا، و ل سالا ۱۸۸۹ی گرنگی دانا ئەلمانیا ب دەقەری زیدەتر بوو، و بۆ نمونە ریزمیا کرین و فرۆتتا بازارگانیا ئەلمانیا ل سالا ۱۸۸۰ی دگەل دەولهتا ئوسمانی و دەقەری کوردنشین ب ریزمیهکا مەزن بەرەف زیدەبوونی چوو.

ل رۆژههلاتا کوردستانی ژێ باژیری (شنۆ) بیوو مەلبەندەکی مەزن یی کرین و فرۆتتی ل دەف ئەلمانیا، و ل ویژی هری دکری و قەدگواست بوو کارگههین خو ل باژیری تەبریز کو بوو دورستکرنا مافوران دامەزراندبوون.

وسا پیدچیتن ئەلمانیا بەری هزر ل دورستکرنا هیلا ئاسنی یا بەرلین و بەغدا کریتن، پترۆلا دەقەری بالا وی راکیشایه، چنکو ل دویف هندهک ژیدمرا ئەلمانیا بۆ ئیکەم جار کاریت پشکینا پترۆلی ل دەقەری کوردستانی ئەنجامداینه، و ل سالا ۱۸۶۶ی ئەلمانیا ئیک ژ ئەندمزیاریت خو ب نافی (رۆرباخ) هنارتبوو دەقەری، و دئەنجامدا شیا پترۆلا (گهیاره) ئاشکرا بکەتن.

ل سالا ۱۸۷۱ی بسپۆرەکی ئەلمانی، بۆ زانینا ئاستی بەرهمەئینا پترۆلی ب مەرهما بازارگانیی گههشته دەقەری، و فی بسپۆری دووپاتی ل هندی

مورکرن، و ئەفان ب تەرزەکی گشتی زیان گههاندن دەولهتا ئوسمانی وچ جارا ژێ رزگارنەبوو. ل ئیرانی ژێ فەرەنسا بریکا گریڤانا زنجیرهکا ریکهفتناما و پهیمانا شیا چەندین سەرپشکیا بدەستەبیتن، و ئەف نیزیک بوونا وی دگەل ئیرانی پستی هنگی هەفرکییت مەزن ژێ پەیدا بوون، ب تایبەتی ژلایی بەریتانیا، و ئەوی ئەف نیزیک بوونا دناقبەرا فەرەنسا و دەستەهلاتا قاجاری دا ب هیرشهکا راستهوخۆ دزانی بۆ سەر بەرژموندییت خوو دەندستانی دا.

ئەوا پهیوندی ب کوردستانی قە هە ل دوور گهنجینهیا ئابووریا فەرەنسا و بەرژموندییت وی بیی ئابووری بۆ دەقەری دا، پیدچیتن ژبەر وان قەزرا بیتن ئەویت فەرەنسا ل سەر دەولهتا ئوسمانی وەل دەولهتا ئوسمانی کریتن ب مەبهستا و مەرار و زیدەکرنا بەرهمییت نەفتی ل دەقەرا (گهیاره)، (دوو زخور ماتوو)، (بابه گورگور)، داخواز ژ فەرەنسا کریتن بۆ ئینانا بسپۆریت خوو بۆ دەقەری، و ئەفی چەندی ئەگەر سەر گرتبا دبیتن مفا گههاندبا فەرەنسا، بەلی ژبەر هەفرکیا نیف دەولهتی ب تایبەتی د ناف رموشا نیف دەولهتی دا ل دوور هیلا ئاسنی یا بەرلین - بەغدا، و ئەف کاره پاشیخت و چوو دمر ئەنجام نەبوون.

گهنجینهیا ئەلمانیا و بەرژموندییت وی دناف جەرگی دەولهتا ئوسمانی دا ل چاریکا سەدی نۆزدی دا بوو، ژ ئەگەری خورتبوونا هەفرکیی دناقبەرا دەولهتی زالهیزدا ل چارچوو فی کیشیا رۆژههلاتی دا.

ئاسیا بچووک کیشیهکا گونجابوو بۆ بەرفرههبوونا ئەلمانیا

میزۆپۆتامیا و زیانی بگههینیه بازارگانیا رۆسیا تەزاری. وپاشی بیته ئەگەری زیدەبوونا شیانیت ئابووری یا ئەلمانیا ل سەر بنیاتی کەرستی خافی ئەرزان، و ئەف چەندە ب ساناهی بدەستەبیتن. و ئەفە دی بیته ئەگەری هندی ب ساناهی بازارگانیا ئەلمانیا بهیته کوردستانی، و دەقەری، و دروستبوونا نەحەزیی ل دەف رۆسیا بەرامبەری دەستەهلاتا ئەلمانیا دەقەری دا، و ئەف رموشه تاکو روویدانا شەری جیهانیی ئیکی هەر وەکو خو مابوو.

ل دوور گهنجینهیا فەرەنسا، بوو دەقەری رۆژههلاتا نافهراست، و ب تایبەت بۆ ناف جەرگی دەولهتا ئوسمانی دا، بەری زالهیزین دی بوو، و دەست پیکر فی گهنجینهیی بۆ چاریکا دووی ژ چەرخێ شازدی قەدگرتن، ل دەمی سالا ۱۵۲۵ی پهیمانەک دگەل دەولهتا ئوسمانی ل سەر دەمی سۆلتان سلیمان قانونی (۱۵۲۰ - ۱۵۶۶) گریڤای، شیا جەهێ خو ل دەقەری بکەتن و چەندین سەرپشک بدەستەئینان.

بەندی پهیمانا ناقبری ژبلی چەند مەسەلهیی سیاسی و دادگەری، چەندین سەرپشکین ئابووری و بازارگانی ل دوور ئازادیا بازارگانیا فەرەنسا دچارچوو فی دەولهتا ئوسمانی دا، و مافییت پاراستن و قەگواستا کەلو وپەلان... هتد، ب خو قەدگرتن، و پستی هنگی ل چەرخێ هەژدی دا ل ۱۷ی ئەیلولا ۱۷۴۰ی پهیمانەک دی دگەل ئوسمانیان گریڤا، دیسان مەسەلا ب ساناهی کرنا بازارگانیی بۆ فەرەنسا بخوو قەگرتبوو، ئەفە ژێ وەکو چەند سەرپشکیی دی، و بۆ نمونە پهیمانەکا دی دناقبەرا ئوسمانیا و دەولهتی زالهیزدا هاته

کر کو ریژمیہ کا مہزنا پترولی لدهفہری ہئیہ، بہلی دووپاتی ل ہندی ژی کر ژہر نہبوونا ئالاقیت قہگواسستی بؤ گہاندنا پترولا خاف بؤ دمرینکہ کا دمریای، وہہفرکیا پترولا رؤسیا تہزاری و ئەمریکا ل دہفہری، ب کارئینانا پترولا دہفہری بؤ بازرگانئی دہست نامتن، و دیارکر بوو دپاشہرؤژی دا ئەف پترولہ دی ژ یا رؤسیا تہزاری زیدمتر لی ہیئن.

پشتی گرنکیا پترولا کوردستانی بؤ سؤلتان عہدؤلحہمیدی دووی (۱۸۷۱-۱۹۰۸) دیار بووی، ل سال۱۸۲۲ی ب بریارہکا خوو جہیت پترول لی ہی ل باژیری موسل ئیخستہ سہر مؤلکیٹ خو بیٹ تاییہ، و پاشی ب بریارہکا دی کو چہندین جارا دستکاری تیدا کرن، مافی پشکنینا پترولی ئیخستہ سہر گہنجینیہ تاییہ تا خوو.

ہیلا ئاسنی یا بہرلین - بہغدا مہزنتین پرؤژی داگیرکرا بوو، گرنکترین ئامرازی کاریکر بوو ل دہستی ئەلمانیادا، بوو ل پینافی گہنجینیہ ئابووری و سیاسی و سہریازی ل دہفہری دقیا ئەف پرؤژہ د کوردستانی را چووبا، و پھیوہندیہ کا راستہوخو ب قہ کرنا بازاری ئابووری ئەلمانی قہ ل کوردستانی و دہفہری دا ہبوو، و دا پرؤسہیا ئینان و برنی ل کوردستانی ب ساناہینتر کہتن.

وسا پیدچیتن پیزانینیت ئەلمانی ل دوور گرنکیا پترولا دہفہری، ئەگہرہک بیتن بوو ہندی ئەلمانی زیدمتر گرنکیی ب پرؤژمی ہیلا ئاسنی ل دہفہری بدمتن، چنکو ب ریکا ہیلا ئاسنی ئەلمانی دشا کەرہستیٹ خاف بیٹ کوردستانی،

ب تاییہتی پترولا وی ب ہنیرتن دمرقہ، و ہہر ب ریکا فی ہیلی دشا ئەو وان ریکا ب بریتن ئەویٹ بہری ہنگی ل ئەنہدول، سؤریا، میزوپوتامیا را دچوون.

دگہل ہہبوونا ئارمانجیت ئابووری ل پرؤژمی ہیلت ئاسنی دا، ب تاییہتی پرؤژی ہیلا ئاسنی یی بہرلین - بہغدا، لی پھیدابوونا ہہفرکیا دژوار یا دمولہتیٹ زالیہیز بیٹ کیشا رۆژہلاتی و ئەو نہ ئارامیا سیاسی یا ژئی پھیدابووی، ہند رادگہاند کو ناقہرووکا پرؤژی ناقبری زیدمتر سیاسی و سہربازی بوو.

وہلاتی ئیکگری بیٹ ئەمریکا وکو زالیہیز دی، بہہرا خوو دملمانہ و ہہفرکیا دناقہہرا دمولہتیٹ زالیہیز دا ل چارچوقی کیشا رۆژہلاتی د.

ئەمریکا گرنکی ب کوردستانی دا، ئەفہ ژی ل دویف سیاسیہتا خوو بہرامبہری پاشہرؤژا دمولہتا ئوسمانی و بہرژموندییت خو بیٹ تاییہتی ل دہفہری، و پشتی شہری سہربہخوی (۱۷۸۱-۱۷۸۲)، و بدستقہ ئینا سہربہخوی یا وہلاتی، وپیشکہفتا ئابووری، و داہینانا پیشہسازییٹ وہلاتی بہرمف پیشقہچوون، و ئیک ژوان داہینانا، داہینانا گہمیا ہلمی بوو ل سال۱۸۰۷ی، ئەفہ ژی ب پال ہندہک ہؤکاریت دی تر بوون، ئەگہری ہاندانا ئەمریکا بوو پشکداریکرنا جیہانی یی کھفن، ب تاییہتی ئابووری وہلاتی پیشکہفت بوو، و ومارکرنا سہرمایہداری یا ناقخوی یا وہلاتی بوو بدستقہئین وب کارئینانا زیدمتر سہرمایہداری یی ژ دمرقہ.

وسا پیدچیتن ئیکہمین

پینگا ئەمریکا بؤ رۆژہلاتا نافین بوو دویمایا چہرخی ہژدی دزقریتن. ب تاییہتی دمی مایتیکرنا دکارووباریت وہلاتیٹ رۆژئاقا ئەرمبی داکرین، ب مہرما پاراستا بہرژموندیٹ خو بیٹ بازرگانی ژترسا ہیٹشیت چہکداری ددہریا ناقہراست دا، ہہرچہندہ ئەفہ نہدگہہشتہ ئاستی گہنجینیہ زالیہیز دی، ژئہگہرا کیم پیدقیا سہرمایہداری یا ئەمریکا بوو بازاریت دمولہتا ئوسمانی و دہستہلاتا قاجاری دوی دہمی دا، و ہہروہسا ژہر بہرہنگاری و دژاہیتیکرنا زالیہیزت ئەوروی، فیانا مہزنا ل دہفہری و دویراتیا ئەمریکا ژلای جوگرافی قہ بوو دہفہری، دشین پینگا قیٹ ئەمریکا ب مہرما گہنجینیہ خو بوو رۆژہلاتا نافین بؤ نیفا ئیکی ژ چہرخی نوزدی بزقرین، ئەفہ ژی ل چارچوقی پھیوہندیٹ وی دگہل ئوسمانیادا بوو، ئەو بول سال۱۸۲۴ی ئیکہمین نیکی بوونا دبلوماسی دناقہہرا ہہر دوو وہلاتان دا ہاتہ بجہ ئینان، بہلی پینگا دیار و بہرچاف ل پھیوہندیٹ دناقہہرا ئەمریکا و دمولہتا ئوسمانی بوو سال۱۸۳۰ی قہدگہریتن، ل دہمی ۷ ئایار۱۸۳۰ی ئیکہمین پھیمان ژیر ناف و نیشانیٹ (پھیمانناما بازرگانی و دمریای) (Treaty of Commerce and Navigation)، دناقہہرا ئەمریکا و دمولہتا ئوسمانی ہاتیہ مؤرکرن، ول دویف بہندیٹ پھیمان ناقبری، ئەمریکا چہند سہرپشکی بدستقہئینان، وکو دامہزراندنا قونسلخانہیا خو ل ہہر جہہکی دمولہتا ئوسمانیان دا کو بہرژموندیٹ ئەمریکا تیدا بن،

گشتی یا ئەمریکا ل تەهران ل ساللا ۱۸۸۲ی، خالەکا دی بوو ژ پروسەیا بەرفرەهبوونا گەنجینه و پێگەها ئەمریکا ل ئیرانی. ب تاییهتی پستی سیاسەتمەداریت ئەمریکا ل ئیرانی، هەست ب هندی کرین جە و دەستەهلاتا وەلاتی وان ب هەقەبەرکرن دگەل زالیهیزیت دی ل ئیرانی، کیمتر بوو، ژبەر قی چەندی دووپاتی ل سەر گەشەپێدانا بەرژموندیت بازرگانیا ئەمریکا ل وەلاتی ناخبری دا، ژ وان هەنارتنا پەمبوی و پترولی بوو ناف بازاریت ئیرانی.

و هەژی یە بیژین کاربەدەستیت ئیرانی، ب ئومیدا دەرزابوونی ل ژیر گفاشتیت رۆسیا و بەریتانیا، پێشوازییا هەموو پێنگاقت ئەمریکا دکر بوو نیک بوونی دگەل ئیرانی.

هند ماہه بیژین ل دویمایا سەدی نۆزدی ئەمریکا پێنگاقت بەرەف قوناغیت داگیرکەرا چوو، بزاقیت ئەمریکا ب ئارمانجا بەرفرەهکرنا جە و دەستەهلاتا خو یا ئابووری، سیاسی، سەربازی، ل دەقەری بەرەف پێشەچوو. و ئەف چەندە ل چەرخ ۲۰ی دا ئاشکرا تر دەرکەفت.

ژ ئەفا بوری بوو مە دیاربوو کوردستان وەکو پشکەک ژدەقەرا رۆژەهلاتا نیک و ناخەراست، ل چارچوو قی هەفرکی و رکابەریا ئابووری یا دەولەتیت زالیهیزیت کیشا رۆژەهلاتی دا، کوردستانی جەهەک بەرچاقت هەبوو، و بەردەوام کوردستان دچەرخ نۆزدی دا جە تەماعکاری یا ئابووری یا زالیهیزا بوو و تانوکە ژ ئەف گرنکیا خو ماہه .

کو سەرکردمیەکی گەشتیا ئەمریکا ل دەریا ناخەراست دا، بوو سەردانەکی گەشتە بەندەری تەرابزۆن ل سەر دەریا رەش، بوو ئەگەری بجهئینانا پروسەیا بازرگانیا ئەمریکا دگەل ئیرانی. و پاشی ل ساللا ۱۸۵۰ی جۆرەکی نیک بوونی ب مەبەستا گریدانەکا پەیمانەکی دناقەرا ئەمریکا و ئیرانی دا پەیدا بوو، لی ئەگەر نەرازیبوونا ئەمریکا ل سەر مۆرکنا پەیمانانا ناخبری دا ژبەر هندی بوو، ئەو بەندیت ل پەیمانانا ناخبری دا هاتین هەقەبەرکرن دگەل مافیت زالیهیزیت دی سەرپشکیت کیم بوو ئەمریکا تیدا هاتبوون دیارکرن و ساری کەفتە دناقەرا واندا.

پینگاقت ئەمریکا بوو گریدان پەیمەندیان دگەل دەستەهلاتاریا قاجاریان، ل ساللا ۱۸۵۶ی روویدا، ل دەمی ۱۲کانوونا دووی ۱۸۵۶ی دا پەیمانەک دناقەرا هەر دوو وەلاتان دا هاتە مۆرکرن، و ل دویف بەندی سیی یی پەیمانانا ناخبری ئەمریکا سەرپشکیت مەزن بوو گەرووک و بازرگانیی و کریکاران بەدستەئینان، هەر دوو لایان ماف هەبوو کەل و پەل و بەرەمی خوو چ ب ریکا هسکاتی، یان دەریایی دا ل ناخو و دەرە دناقەرا خۆدا ب کرن و ب فرۆشن. هەروەسا ل دویف بەندی پەیمانانا ناخبری دەستویری بوو ئەمریکا هاتبوو دان قونسلخانەیت خوو ل هەرسی باژیریت تەهران، تەبیز، بەندەری بۆشەر، قەتەن. و قونسلخانەیا تەبیزی سەرپەشتی و چاقدیریا کارووباریت دەقەریت کوردنشین دکر.

و دامەزراندنا قونسلخانەیا

وماف دابوو گەشتیت ئەمریکا ب ئازادانە بچن دناف ئاقت دەولەتا ئوسمانی دا، و ل قیرە دەرفەت ژ بوو ئەمریکا پەیدا بوو ژ بوو کرنا چەندین کاریت کرین و فروتنا بازرگانیی ل هەموو ویلاهییت دەولەتا ئوسمانی دا ژ وان ژ ویلاهیەتا مۆسل، چنکو ب فەرمی دەستویری دا بوو ئەمریکا بوو قەکرنا قونسلخانە، یان جیگری قونسلخانەیا خو ژ بوو ریمەبەرنا کارووباریت بازرگانی. وەکو پێنگاقتەکی ژ بوو ب سەرکەفتنا کاریت وی، ول ساللا ۱۸۳۲ی ئیکەمین قونسلخانەیا خو ل ئیستانبوولی قەکر و ژلایی دیمید پۆرتەر (David porter) ی ئەفسەری دەریا قانیا ئەمریکا دەاتە برێقەبەرن.

گەنجینەیا ئابووری یا ئەمریکا ل دەقەریت کوردی ییت ژیر دەستەهلاتا دەولەتا ئوسمانی دزقیرین بوو دویمایا چەرخ نۆزدی. و ئەفە ژی ل وی دەمی دا ئەمریکا دویمایەک ب قوناغا ژناخبرن و داگیرکەران ئینا بوو، ئەو بوو ئەمریکا کەسەک ب ناقت ئەمیرال کولبی میشیل چیستەر (C.M. Chester)، هەنارت دەقەری، ب مەرەما دەستکەفتیت مافیت راکیشانا هیلا ئاسنی و گەریانی ب کانزایان، ژوان ژی پترول، ب دویراتیا ۲۰کلیۆمەترا دەهەر دوو لاییت هیلی دا، ئەو هیلا هاتیە پێشنازکرن باژیری سیواس و سلیمانی پیکە گریدن.

ول دوور پینگاقت ئەمریکا ل ئیرانی، و دەستپیکا گرنگیدانا ئەمریکا ب قی وەلاتی، بوو پەیمەندیت بازرگانی دزقیرتن بوو ساللا ۱۸۴۲ی، ئەفە ژی ل سەر داخوازا حکوومەتا ئەمریکا بوو

مینبەرا مزگەفتا ئامیدی

ن: د. عبدالله فورشید قادر

حسامەددین قراچە کۆری عبدالله (۲)، ئەقێ دەستەهلاتا میرگەهێ وەرگرتی، پشتی کوشتنا عمادەدین زەنگی سالا (۵۴۱/مشەختی/ ۱۱۶۶ زاینی) (۴)، ئەف مینبەرە ل دویف ئەوا ل سەر هاتیه نقیسین ل سالا (۵۴۸/م/۱۱۵۳ز) هاتیه چیکن (۵).

دریژاھیا مینبەری (۱۴۲۰سم) و بلنداییا وی (۲۰۶۰م) ژ دو پشکا پیک دەیت، هەر ئیک ژ وان ژ سێ کۆزی و رمخکیشەکی پیک دەیت، دریژاھیا رمخکیشی (۲۰۶۱م) و پەحنیا وی (۸سم) چەند شکلیت ئەندازیاری تیدا هاتینە نەخشکرن، پیک دەیت ژ هیلین دریژ و قەلەمکا کو ب رنگی نەخش و زمانی هاتینە نەخشاندن، دریژاھیا هەر لایەکی مینبەری (۲۰۶۱م) و پەحنیا وی (۸سم) (۶)، مینبەری دوو رمخگریت (محجل-حاجز) هەین دریژاھیا یی راستی (۲،۱۹،۵م) و یی چەپی (۲،۲۰م).

مینبەر ب خو ژ رنگی پەیسکە ژ هەشت پەیسکا پیک دەیت ئەف چەندەژی ب ریک دانانا وی دەیتە بەرچافکرن. ریفەبەریا گشتی یا شوینوارا رابووێ ب دانانا ئیکا وکی وی ل جەه وی یی رەسەن کو ژ چەند دەستکەکا پیک دەیت و بەرەف جمانا خۆتەخوینی قە دچیت.

مینبەر جەهکی بلندە ل مزگەفتی، ژ داری، یان، بەری، یان ژی روخامی، دەیتە چیکن، ئەو جەه یی ئیمام ب سەردکەفتی دا خۆتبی بخوینیت، دکەفتیە دەستی چەپی یی میجرابا مزگەفتی (۱). زیدباری رنگیت کەرستیت ئافاکرنی ئەفتی هاتینە ب کارئینان بو چیکرنا مینبەرا، بوسلمانا گەلەک ریک ب کارئینان بو چیکن و ئافاکرنا مینبەری، رنگیت وی د نەلف و جەگور بوون.

بو جارا ئیکی مینبەر ل هەیامی پیغمبەری (س) ل مزگەفتا نبوی الشریف هاتیه دانان، بەلی ب تتی ژ سێ پەیسکا پیک دەت (۲)، پاشی ل هەیامی راشدیا ژی هاتە ب کارئینان، بو خوتبیت نقیژا ئەینی، زیدباری هشیارکرن و وەمز و رینیشاندانا دینی دەتە بکارئینان. حاکم و دەستکارا (صناع) گەلەک پویتە پی دا، هەندەک جارا ب تیقەرزیت نقیسین و نەخشا دەتە خەملاندن، بوسلمانا گەلەک هونەر دچیکرنا مینبەرا دا بکارئینا، ئەف دەستودارە ل سەر مینبەرا مزگەفتا ئامیدی ل کوردستانا عیراقی ژی دەیتە سەپاندن، ئەفا دیروکا چیکرنا وی قەدگەریتە هەیامی سولتان

مینبەرا

مزگەفتا ئامیدی جەه

پویتەدانی یە، ژ بەرکو ژ ئەنتیکەیت

ئیکانەیه ییت داری ل موۆزەخانا عیراقی، نەخاسەمە ژ لای کەفتاتی قە (شکلی/۱)، زیدباری کو پتیا پیکهاتیت خو ییت هونەری پاراستینە ئەفا قەدگەریتە سالا (۵۴۸/م/۱۱۵۳ز) (شکلی/۲)، دیسان پاراستا هەیامی هاتیه چیکن ل سەر هاتیه قەیدکرن، دشیت قەکولقانا قەگەریتە سەر دیروکا نیزیکا ئەنتیکیت وەکی وی، نەخاسەمە هەکە هەقەبەری بەیتە کرن دگەل ئەنتیکیت وەکی وی، ژ رمخی کەرستی چیکرنی و نەخش و ریکیت دروستکرنی.

نەبتی گرنکیا مینبەری دقێ چەندی دایە یا مە گوتی، بەلکی ژ لاییت هونەری قە کو گەلەک نەخش تیدا هەنە، وەکی نەخشیت داری و نقیسنی ئەفتی مینبەری د خەملینن. نەخشیت داری پتیا پشکیت مینبەری ژ دەر قە قەگرتینە، نەخاسەمە نەخشیت هەردوو رمخیت وی کو دەستک و قەلەمکا پیک دینن. گەلەک چیر و توخمیت هونەری تیدا هەنە، زیدباری ریکیت بجهئینانا وان و نەخشیت پشکا سەری ژ جەه راوستانا خۆتەخوینی، نەخاسەمە ل پشکا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۹: كۆفان ئېمسان

بەرف سەرى فى دچن وەكى رەنگى باھىشى ديار دېن (۷) (شكىلى/۶).
 ژ گرنگترين تۆخمىت ھونەرى يىت بەربەلاف د ئەقى مېنبەرى دا، دەرکەفتنا زقرۆكىت دار قەسپى ب رەنگى بەرامبەرى ئىك، گەلەك جارا ژى ب تى ديار دېن زىدەبارى قۆرمىت وان يىت تىك ئاليابى و لولەيى (شكىلى/۷).
 ژ سەخلەتت ھونەرى يىت قان نەخشا دياربوونا سادەكرنى (تجرىد) زىدەبارى گۆھورىنىت دژوار د خۆرستى دا، قەبرىت چەماندى ھاتىنە ب جھىنان ب رىكا نكراندەكا ژدەرگە، فى چەندى خۆلكى نەخشەى پتر سىبەر و كەلەخ دايى، ل قىرە چ جۇداھى دناقبەرا رەخىت راست و چەپى يىت مېنبەرى نىن، ب تى ژ ھژمارا دەستكا نەبىت كۆل رەخى راستى شەش و بى چەپى پىنچن، ۱۷ پشكىت ژ ناقددا ھاتىنە نەخشكرن، ۱۲ ژى د مەزىن و يىت دى د بچويكن، ژ سەخلەتت نەخشىت وى دويرن ژ خۆرستى، زىدەبارى دەرکەفتنا برىنا خوار، ئەقا ژ فۆرمى سامەرا يى پىشكەفتى ھاتىنە وەرگرتن.

ھەكە ئەم سەحكەينە نقيسنىت سەر مېنبەرى، دى بىنن كۆ پشكا ژ دەرگە ژ رەخگرىت وى د خەملىنىت، ديار دېن وەكى تىقەررەكى وئىك ژ

تۆخمەكى

گرۆقر ھاتىنە د

ناقددا و دو بەلگ

پىقە ھاتىنە نېساندن،

پاشى ل سەر قورمى وى

موعىنەك ھاتىنە نەخشكرن

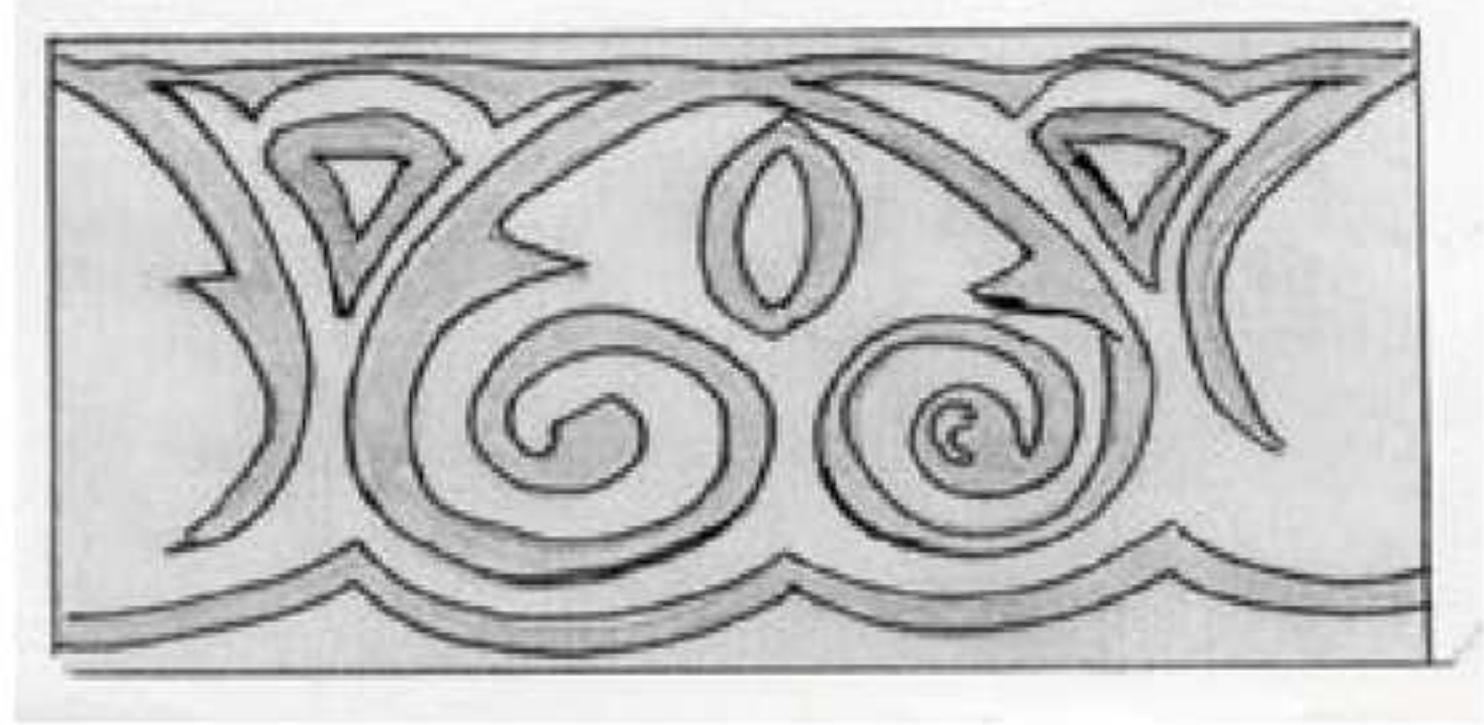
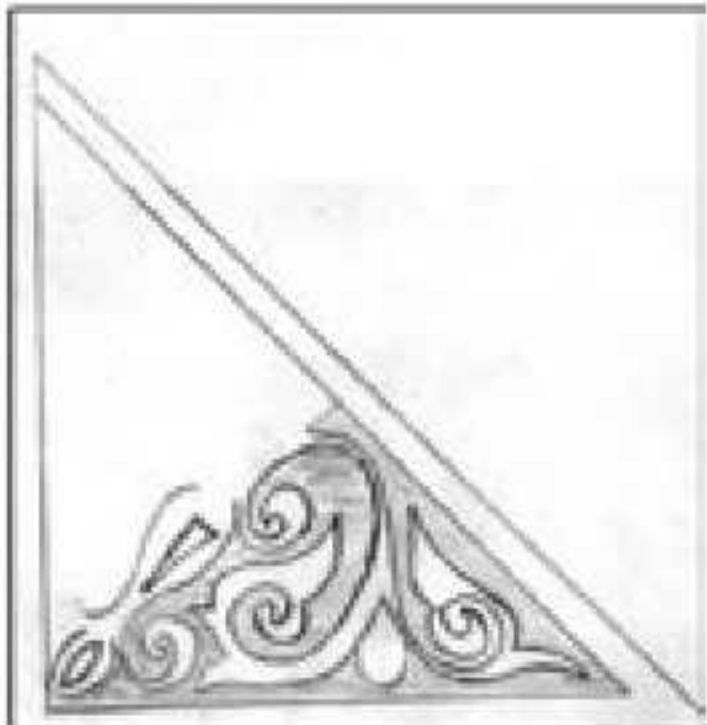
دگەل دو بەلگىت ل سەر

ئىك (شكىلى/۴).

ھەكە ئەم سەحكەينە نەخشىت پشكا رەخكىشى ژ ھەردوو رەخا، دى بىنن كۆ شكلىت ئەندازىبارى يىت ژىك فر ل ناقرەستى ھەنە، پىكھاتى وى نەخشى چارىكا ستىرەكا شەش كۆزى يە كۆ رەخەكى وى ھاتىنە برىن و يا دى ھاتىنە دناقدا، ب رەنگى قىككەفتن و ژىك جۇدابوون و بەرامبەرى ئىك ھاتىنە رىزكرن (شكىلى/۵). ھەكە ئەم سەحكەينە پشكا سى كۆزى ژ ھەر رەخەكى، دى بىنن كۆ ھاتىنە نەخشكرن ب دو قۆرمىت بچويك و ل دوماھىي وەكى لولەكى يە، پاش

راستى كۆ

د چىرىت نەخشىت خۆ دا رەنگىت ئىك ل دويىف يا دى ھاتىنە بجهىنان، ئەوژى پىك دەيت ژ كۆمەكا چىرىت ھونەرى ھەر ئىك ژ دوو بەلگىت بەرامبەرى ئىك ھاتىنە نەخشكرن، پاشى بەلگى سى ل سەر ھاتىنە دانان، د نىقا وان دا نەخشەكى دى ھاتىنە كرن ئەوژى گولا لوتسە (شكىلى/۲)، بەلى نەخشىت پشكا خوارى پتر ژ قۆرمىت تىك ئاليابىت دارى ھاتىنە وەرگرتن، كۆ پىك دەيت ژ زقرۆكىت دارا قەسپى، زىدەبارى نەخشىت دى كۆ ب رىكا بەرامبەرى ئىك ھاتىنە نەخشكرن، شەنگستى وى وەكى گلاسى يە و ل دموروبەرىت وى

في العماديه حتى القرن ١٢/١٨م، هامش (٦).

(٤) سلمان، عيسى وخرن: نصوص في المتحف العراقي، (بغداد، ١٩٧٥م) مج ٨، ص ١١٠.

(٥) بصمجي، فرج: كنوز المتحف العراقي، (بغداد، ١٩٧٢م)، ص ٤٢١.

(٦) ألف الدين، أمل متاب: المنابر العراقية حتى نهايه العصر العباسي، رساله ماجستير (غير منشوره)، مقدمه إلى مجلس كليه الآداب بجامعة بغداد (بغداد، ١٩٧٥م)، ص ٩٩.

(٧) دراسه ميدانيه.

(٨) راجع الفصل الاول من كتابي العمارة الاسلاميه، ص ٢١، هامش (٦).

(٩) فرنيس والنقشبندی: الآثار الخشب، ص ٥٨، وهناك عدده قراوات لكله السيد وما بعدها انقر: عبد الستار، هشام: الآثار الخشب الباقية من العصور الإسلاميه في العراق، رساله ماجستير غير منشوره، مقدمه الى مجلس كليه الآداب جامعة بغداد (بغداد، ١٩٦٨م)، ص ٤٢، هامش ١؛ سلمان وخرن: نصوص في المتحف العراقي، ص ١١٠؛ ألف الدين: المرجع السابق، ص ١١٠؛ السامرائي، إسماعيل محمود احمد: المدرسه العراقيه في الخط العربي، رساله ماجستير غير منشوره مقدمه إلى مجلس كليه الآداب جامعه بغداد (بغداد، ١٩٨٩م)، ص ١٦١.

(١٠) سرپا ريك: پهيغهكا فارسي يه زامانا وئ(سهرئ خوشه)، ينظر جواد: الملك الصالح، مجله سومر، (بغداد، ١٩٤٩م)، مج ٥، ج ٢، ص ٣٢٨؛ حميد، عبدالعزيز: الفنون الزخرفيه (زخرفه الخشب)، حضارة العراق (بغداد، ١٩٨٥م)، ج ٩، ص ٣٣٧-٣٣٨.

(١١) ژتددر بهحسئ قازئ فهخرمددئني ناكمن كا نايا قازئئ موسل بوو يان نامئديئ؟ دبئت ئبو قازئئ موسلئ بئت، ينقر: هرورئ: بلاد هكارئ، ص ١٨٦، هامش (١).

(١٢) سلمان وخرن: نصوص في المتحف العراقي، ص ١١٠، هامش ٥٩.

پيک دهئت ژ پهئشهكئ ب تنئ دكهفئته دوماهيا رمخئ چهئ و نقيسيه (پئئچ سهء). ل خوارئ يا قئ تيفهريئزئ نقيسينا چوارئ هاتيه نهخشكرن ئهو ژئ ب نقيسينا كوؤفي يا گولدايي ئهفه ژئ دمقئ وئ يه (دلوقانئا خودئ ل سهر وئ بيت يئ دلوقانئ ب نقيسهقانئئ خوؤ دبته). تيفهريئا پئئجئ و يا دوماهيئ دكهفئته ژئر تيفهريئا چوارئ، ئهو ژئ ب نقيسينا كوؤفي يا گولدايي هاتيه نهخشكرن، ئهفه ژئ دمقئ وئ يه: ئهفه شولئ عهليئ كوؤري ئهبو نههاي و ئيبراهيمئ كوؤري جامعي و عهلي كوؤري سلامئ جهزئ يه. (شكليئ /١١/١٢).

هندهك دبئن كو نقيسينئ مينبهرا ئامئديئ پتر ژ كهسهكي نقيساينه ژ بهر دمركهفتا گهلهك رهنكئئ نقيسينا كوؤفي، وهكي نقيسينا كوؤفي يا ساده و گولدايي و بهلگدايي (١٢). ئهم قئ چهئديئ ب دوير دبئن ژ بهركو نقيسين بيچهك يا ژئك جوؤدايه، نه دويره بهرتهنكيا جهئ باندر كرئبته سهر ژئك جوؤدابوونا هندهك پئتا.

دههمن.

(١) الآزدي، أبو زكريا محمد بن الياس: تاريخ الموصل، تحقيق علي حبيبه (القاهره، ١٩٦٧م)، ج ٢، ص ٢٣٧، عبوش: المدينه الكورديه، ص ٩٩.

(٢) محمد، غازئ رجب: المنبر في العصر الإسلامئ الاول، مجله سومر (بغداد، ١٩٧٥م)، مج ٣١، ج ١-٢، ص ٢١١-٢٣٠؛ الشاوي، عبد المجيد: المنبرذللك الإرت العثيم، مجله التراب الشعبئ، العدد الرابع، السنه الحاديه عشر (بغداد، ١٩٨٠م)، ص ٩٥-١٠٠.

(٣) راجع صفحه (٢١) من كتابي العمارة الاسلاميه

وانا ل رمخئ راستئ هاتينه بجهئنان، نافهروؤكا نقيسينئ ل سهر پيک دهئت ژ (بسملهكئ) زئدمبارئ ناف و نازناقئئ سولتان قهراجه كوؤري عبدالله (٨)، نافئ قازئ فهخرمددئني كوؤري يهحيائي ئهقئ سهرپهرشتئا چئكرنا مينبهريئ كرى ل سالا (٥٤٨م)، زئدمبارئ نافئ وان كهسا يئ مينبهر چئكرئ، ئهوژئ عهلي كوؤري ئهبو نههاي و ئيبراهيمئ كوؤري جامعي و عهليئ كوؤري سهلامئ جزري.

تيفهريئا نقيسينئ يا پشكا راستئ ژ مينبهريئ ب نقيسينا كوؤفي يا بهلگدايي هاتينه نهخشكرن، ئهفه ژئ دمقئ وئ يه:

بسم الله الرحمن الرحيم بهخشينا كارئ قئ مينبهريئ مهولانا ميرئ دوماهيئ هيئا (.....) (٩). (شكليئ /٨/).

دمقئئ پشكا چهئ پيک دهئت ژ تيفهريئزهكا نقيسينئ ب نقيسينا كوؤفي يا گولدايي، ئهفه ژئ دمقئ وئ يه: حسامهدين ستيرا ئيسلامئ خهمخوؤري دمولهئئ سربا ريك (١٠) قهراجه كوؤري عبدالله شيرئ ميرئ باومرپئكريا كهرامهتا وئ يا بدؤمئت. (شكليئ /٩/).

پشكا خوارئ تيفهريئزهكا نقيسينئ ب نقيسينا كوؤفي يا ساده ههيه ئهفه ژئ دمقئ وئ يه:

متهوهلئ ل سهر كارئ خوؤ بوو سهحدكره بهرژموهنديئا قازئئ دوماهيئ فهخرمددين عبدالله كوؤري يهحيائي (١١) رازئ بوو ل سهر ل سالا چل و ههشتئ (شكليئ /١٠/). بهلئ تيفهريئا سئئ ئهقا ب نقيسينا كوؤفي هاتيه نهخشكرن،

جوداھیا کوردان دگھل مللھتیت دیتر

سیھاد عھلی

ژ بہرکو کوردستان ژ کوما مللھتیت پیشکھفتی دھیتھهژمارتن، ژ بہرھندی دی ل گھل دھولھتیت پیشکھفتی ھهقبھرکھین، ھهرمللھتھک خودان کھلتور و تیتالیٹ خو بیٹ تایبھتھ د ھهبروارمکی دا، و خودان بریار و یاساییت گریڈای مللھتیت خونھ، ئەفھژی وان جودادکھت ژ مللھتیت دی، کوردستان ژ ب ھھمان شیوھ خودان کھلتور و تیتال و بھاییت خو بیٹ تایبھتھ، ھندھک ژ فان تھشان تا رادھکی گھلھک دباشن و ھندھمکیٹ دی] پرن ژ لھنگی و کیماسیا، مھرم ژ بھسکرنا وان تتی نازراندن و لیگھریانا ریکیٹ چارھسھری یھ ، نھک بو شکاندن و بی بھا کرنی یھ، چونکی کورد ژ خودان چھندین لایھنیت ب ھیز و جھتی پھسھندی نھ و چیدبیت ئەف لایھنیت باش ل دھف چ مللھتیت دی نھبن، بھلی ل قیری دی بھحسی ھندھک کیماسیان کھین کو ئەگھر مھ خھمخور ھھبن ددھمھکی کورت دا دی ھیتھ چارھکر، ئەوژی ئەفھنھ :

۱. بھھرا پتیریا مللھتھان، نھخاسھه مللھتیت پیشکھفتی گھلھک ریزی ل مرییت خوھ دگرن، ئەگھر خو کھسھکی ناسایی ژ بیٹ، بو قی چھندی ھھر مزگھفھتھکی، یان کھنيسھکی، ترومبیلھک تایبھت ھھبھ بو قھگھواستنا مریان بو ناف گورستانی، بھلی ل کوردستانی ئەگھر ترومبیلھک بارھلگر ھبیت پیدھقی فان کاران ھھمیا نینھ .

۲. ل دھمی پیکئینانا خیزانی دقوناغا مارھکرنی دا بھھرا پتیریا مللھتھان سازیت حکومتی بیٹ تایبھت ھھنھ بو ریقھبرنا فان کاران، بھلی ل دھف مھ کچ و کور ل دادگھمی دھیتھ مارھکرن ئەو جھتی بھھرا

و پتیریا تومھتبار و گونھھبار لی ھاتینھ دادگھھکرن .

۳. و مزارتا پھرومردی و ریقھبرنا کاریت زانستی و پھرومردی ل دھف گھلھک مللھتھان ل ریزا نیکی دھیت، ئەفھژی دبیتھ ئەگھر بو پیشقھچوون و سھرکھفتنا وان دھقی بیاقی دا، بو قی چھندی ژ قوتابخانھ دریکویپکن و دناف ھهرقوتابخانھکی دا فروشگھھھکا بچویک ھھبھ و بو بیھنقھدانا قوتابی و ماموستایان ژ کافتیریا یھک ھھبھ، ژبلی قی چھندی خزمھتکارھک ھھبھ کو حھفتیتی جارمکی یان دوو جاران قوتابخانی ژ سھری تا بنی ھھمی پاقژدکھت ، ل دھف مھ بھروفاژی قی ھھمی ئەف چھندھ ھھبھ، گرنگیدان ب و مزارتا پھرومردی و بریقھبرنا وی گھوھورین د قی بواری دامھحالھ، و ئەم نھشیین بھحسی بی سھروبھریا ھندھک قوتابخانابکھین ژ لایی ماموستا و ئاقاھی و قوتابیانقھ، ژ بلی فان ھھمی تھشان قوتابی پاقژکھر و خزمھتکاری قوتابخانی یھ.

۴. ناسنامیت باری کھسایھتی و بیٹ نھتھوی ل دھف مللھتیت دی قھبارمکی بچویکھ و ئەوپیزانینیت ل سھر ژ بامورپیکرینھ و یاگرنگژی ب دستیت بسپور و شارمزا و ب کومپوتھری دھیتھ

نقیسین، بھلی ل دھف مھ ناسنامیت کھسایھتی و نھتھوی قھبارھکی مھزن قھدگرن و ھھردوو یان سی سالان دھیتھ گھوھورین، گھوھرتن ژ کھارھکی ب ساناھی نینھ، و ئەو پیزانینیت ل سھرژ ی بھھرا پتیریا وان نھ ددروستن، وھک سالا دایکبوونی و ویا شاش ئەوھ کھسیت نھبسپور ب قی کاری رادبن و نقیسین و ریتقیسا وان ژبیا لھنگھ، ژ بلی قی چھندی کومپوتھرھک ژ ی وھک فھرمانبھر ل وی ژووری ھھبھ، بھلی کار پی نھایتھ کرن و ھھمی تھت ب پیتھسی دھین تومارکرن .

۵. ل دھف مللھتیت دی ھیلیت ھاتن و چوونی سال بو سالی د گھوھورینی دانھ، و جھتی پویتھپیدانھکا گرنگن، بگرھ ژ ھیلیت ناسمانی و ئاقی و ھشکاتی، پاس و میترو شھمھندھفر، بھلگھنھ بو قی راستی، بھلی ل دھف مھ وھلاتیت کوردستانی سال بو سالی زھنگینتر لی دھین و کرینا ترومبیلھکی یابوویھ یاریا بچویکان ل سھرفی چھندی را ل ھندھک باژیریت مھ بیٹ پیشکھفتی ل سالیٹ نوتان چ جادھ ھھبوون نوکھ ژ پتیریا وان ماینھ، تتی قھلھبالغ و کیماسییت یاساییت ھاتن و چوونی و رھفاریت کریت بیٹ ھندھک شوپیران و ترومبیل ب نویتیرین مودیلقھ زیدھبووینھ .

تازىدار پۇڭ دىيارىنى كۆردى سىرتىنى دىپلۇمات

دەقەند گوھەرزى: ئامىدىي

دسەرمەدانەكى دا بو دەقەرا ئامىدىي سترانىيىزا دىنگخوش نازدار جزىرى دىبىتە مېھنا كوفارا سىلاف و ل سەر داوى دىنگ و باسىت خويىن ھونەرى و بەرھەمى خو يى نوى ھند رونكرن ئىخستە بەرچاقىت خويندەقانىت كوفارا مە و دياركر : بەرھەمى من يى قى جارى بەرھەمەكى فلكورىيە و راستى وەك بنگەھ و وەك تەكنىك ئەو نە وەك ئالبومىت من يىت دى يە، دقئ ھەقدىتى دا درىزىي ب خويئە.

ل دوور تايىتەندىا دەقەرا ئامىدىي و ھەزكرنا وئ بو دىنگى ھونەرمەند تەھسىن تاھاي سترانىيىزا دىنگ خوش نازدار جزىرى گوت : ئەز گەلەك ھەز ژدىنگى تەھسىن تاھاي دكەم و ستران و پەيىف و ئاوازىت وى جارەكا دى ژى ئەز ھاتبوومە ئامىدىي و من قەبرى تەھسىن تاھاي زيارەتكر، ئەقرو ئەز ل قىرى ئامادەبومە و گەلەك كەيفا من ب ئامىدىي دەيىت و سروشتى وئ بوو من يى غەربىيە وەكى تابلويەكى يە ل بەرچاقىت من.

نازدار جزىرى ئاقرى ب وئ ئىكى ژى كر كو گەلەك ھەش خەلكى دەقەرا ئامىدىي دكەت و گوت : خەلكى دەقەرا ئامىدىي پىشوازيەكا گەرم ل من كر و ئەز گەلەك پى كەيف خوش بووم، گەلەك سوپاسيا ھەميا دكەم، ئەز گەلەك ھەز ژباژىرى ئامىدىي و خەلكى وئ دكەم .

نازدار جزىرى ل سەر رموشا نھا يا رۇژئاقايى كوردستانى ئاخافتتەك گوت و پشەقانىا خو ديار كر و دىيىت : ئەز ھىقىدارم خەلكى مەيى باشوورى كوردستانى دەرگەھىت خو ل كوردىت مەيىت رۇژئاقا قەكەن، ئەو ژى خوشك و برايىت مەنە و ھارىكاريا وانا بكەن، چونكى د رموشەكا نەباش دانە و نەھيلن كەس ل دەرڧە بىمىن و نازدار

جزىرى ئەو يەك ژى گوت : ھىقىدارم حالى كوردىت رۇژئاقا باش بىت و ھىقىدارىن وەكى باشوورى كوردستانى رۇژئاقا ژى بىبىتە پارچەكا ئازاد و پىكەھ ب نازادى ھاتن و چون چى بىت و ئەم بشيىن ل رۇژقايى كوردستانى ژى كونسىرتىت خو بگىرىن و دل خوشيى ل دەف كوردىت رۇژئاقا پەيدا بكەن .

سەبارەت بەرھەمى خويى نوى كو ب بەرھەمەكى فولكلورى دا نياسىن سترانىيىزا نازدار جزىرى گوت: بەرھەمى من يى قى جارى بەرھەمەكى فولكلورىيە و راستى وەك بنگەھ و وەك تەكنىك ئەو نەوەك ئالبومىت من يىت دى يە، سترانىت سلو يىت ھىدى تىدا نەبوون، سترانىت ئاقھروكا وان پتر خورت بن تىتىت بالكىشيا ئەقنىنەكا بالكىش بىت ئەقە پىچەكى تىدا نەبوو.

نازدار جزىرى دياركر كو ئەو سترانىت دەرھەمى وئ يى نويدا ھاتىە توماركرن ئەون يىت گەلەك جارا ھاتىە گوھدارىكرن و دىيىت : پتر ئەو سترانن ئەويىت مە ھەميا گوھدارى

كرى و ب سالا ئەوان ئاڧ دكەين و مە ب ھونەرمەندىت نەمر گوھ لىبووينە. ھەر دىبارەى بەرھەمى خو يى نوى سترانىيىزا دىنگخوش نازدار جزىرى ئاشكەراكر : ب راستى ژى جارمكى ئەز دەرگەفتبوومە سەيرانەكى ل وئ سەيرانى ژى ئەم گەلەك كەس بوين مە دقيا شاھىيەكى بكەين مە تراك دانا سەر ھەر تراكەك زوى خلاس دبوو من گوت بوچى ئەز تىتەكى چىتاكەم كو تراك پىتر بن و بەرھەمىترىن كو چەند ستران بكەقنە دناقپىكا كو مروڧ بشىت درىزىتر دىلاننى ل بەر بكەت نەكو پشتى ھەر تراكەك خلاس بو ئەم بچىن جارمكادى دەستى بكەين و ئالبومى ب گوھورىن.

دىبارەى بەرھەمى خويى نوى و ئەو ھزرا بوو نازدار جزىرى چىبووى دوئ سەيرانىدا گوت : ژبەر ھندى ھزرەك بوو من چىبوو كو ئەز ئالبومەكا ب قى رەنگى چىكەم، ستران ژ ھەمى رەنگا تىدا ھەبن و تىتىت خوش و جوان ژى دناقدانە بوو بەھارى بوو سەيرانىت نەوروزى ئەز پى كەيف خوش بووم.

ھۆزانقانى نەژبىركى پىزانى ئالىخانى و ھۆزانەكا نەبەلاقىرى

نەمەدى زەرۇ

نە...لى...!!

نە...!!

نە فوزىكىن..وى سولتانى
سەد قلمەت-پى ل دورا ھەبن
سەر مەھفېرىن فورىسانى
دقەسەر و تەلارادا دژىتن
نە..!

نە فوزىكىن ۋى مروقى
لېر ھەمى پىك و ئاوازان
دلەيزىتن...!!

نە زانىتن چ ئاوازه
ئەو بلوېرقان دلورىنىتن!!
وان ئاوازان..

بە كىش دەھواتيان دىيىتن
ب نە زانى
فۇ ل گوڤەندى دەھلاقىتن
و دەھلاقىتن..!

نە..

نە فوزىكىن..وى نە زانى
لېن سىبەرا زۆردارىيى بېھن لى دەپىت و چىك
دىيىتن..!

فونىا لەشى دەھىتە مېتن
مېشكى سەرى دەھىتە شوېشتن
ھېشتا بخۇ نەھەسىيىتن
لى فوزىكىن..وى شەھسوارى
راستىن..!!

يى دشورەشا سەربەستىيى دا
رۆژى دىفوازىت
فەباتى دكەت
رۆژەك ھەبەت
ھەژى بېت

.....ماچى بگەت..!!

.....ماچى بگەت..!!

ۋەكى بېرھاتەكا خۆرتەكى خوين گەرم و ژنوو
گەھشتى، من ئەو خۆرتە ددىت ھەرتەم خودان بوچوون و دان
و ستاندىن بوو دەما دبوارىن ئەدەبى و فولكلورى دا و دگەل
ئەدىب و نقىسەران،دگەل كەسانىن خودان ھەلوېست و
يان نەھەرتەم ھەزرىن خو ئاراستە دكرن،لى خۇيا دبوو ئەو
خۆرتە دگەرمىا دەستپىكەكا ئەدەبى دا،ۋەكى ھۆزانقانىكى
ژىھاتى،خەمخۆرەكى فولكلورى كوردى و ئەدەبىياتىن كلاسىك،
لەورا ۋەكى دەستپىكەك ژبو كارى فولكلورى پەرتۆكا ۋى
(دوو مرارى) نەمۇنەك خەمخۆرىا ۋى بو ژبو كومكرن و
قەجەماندىنا كەلتورى باف و كالا،ھەقبەندىا ب ھەقالارا مېنا
سەيد دېرەشى و اسماعىل بادى و گەلەكىن دى،من ددىت
روھنىەك پەيدا دىت ژبو پاشەرۆژەكا گەش،ژبو پىكھاتەكا
ھەژى ل دەقەرا بەھدىنان كو بېنە ئەدىب و داھىنەرىن پشكىن
ئەدەبى و رەوشىبىرىا گەشتى،دەما من دىيىرى و دان و ستاندىن
مە كرىا دا بېژمى كەكى فەيسەل (پىزانى ئالىخانى) ئەز
روھنىەكى دچاقىن تەرا دىنم بىيە خۇدان قەلەمەكى ئازاد
و خودى شىان، ئەوى دوى قۇناغى دا بزاف ھەبوون دگەل
سەيد دېرەشى ب دەرىخستنا پەرتۆكەكى دەربارەى ھۆزانقانى
كلاسىك (فەھى تەيران) ئەو بوو ل پەرتۆكا ھەقپشك دگەل
ھەقالى ۋى سەيد دېرەشى روھنى دىت و ب كارەك پىروز ھاتە
ناسىن دوى چاخى دا.

دەما پەيچا ژمارە (۱) ھاتى چاپكرن، من ل بەر بوو ژمارا
دوى بەرھەف بگەم و جارەكا دن بېمە بەغدا و ل بن چاقدىرىا
چاپەمەنىي دەرباز بگەم و بەردەوامىي ب دەمى، رۆژەكى من
دىت پىزان ھاتە جەم من و گوتى:سەيدا من ھۆزانەكا ھەى
دلخوشم ھەكە ل ۋى ژمارى بەلاقى بېت،ئەو بوو ئەو ھۆزان
من ۋەرگرت و دەقى ۋى ل نىف دەستخەتى من داىە(رقابە
المگبوعات)، بەلى مخابن پتر ژ سال و نىقا ماىھقە ل (رقابى)
و رمزامەندى نەدان بېتە چاپكرن،ۋەكى ئەمانەتەك مېژووى ئەو
ژمارە (۲) ل جەم من ماىھقە،من خواست ۋى ھۆزانى بەلاقى
بگەم ۋەكى بېرھاتەكا ۋى خۆرتى نەژبىركى،ھزار سلاف
ل گىانى ۋى بن.

*تەف ھۆزانە ھاتىە ۋەشاندىن دىئىف رۆپەلېن ۱۵-۱۸ و ل سالا ۱۹۹۹ ھاتىە چاپكرن و كاك اسماعىل بادى ۋەكى

ۋەمفایەك ئەو بەرھەم داىە چاپكرنى

نهرى بابو

گافا تو چووى
من شير دزار دلانكيدا
من تو نهديتك و
مهزن بووم
هر ل همبيزا داكيدا
من وه دزانك
تو يك گرتك
دناف چهپس و زيندانيدا
نهر ب هيشك بووم
چاقرينووم
كو بييهفه ناف ماليدا
من گوت رژيم
هرفت و نهما
دك هينهفه ل نهفرؤپيدا
چهپس و زيندانك
همك بهريوون
تو ههرك ماك دجهك تيدا
مه هميا دگوت
كال كيرينه
بوچك نهو ژك ناهينهفه !!؟
مه نهدزانك دكوشينه
ب كومهل بيت ناف قهريدا

نازدار سليقانهى

مەرگی نیان عەبدولە پیبون

بوو وان کەسیت دەاتنە نازگینیت وئ

ب/زێدا سوبحی

ھونەرمەندا دەرنگخوش نیان عەبدولە دچارچووشی بەرنامەییەکی تیلەفزیونی دا راگەھاند : من زوی شینەکر، چونکی ئەوێت ئەز دخواستم مەرگەك ھەبوو من ژێ مەرگی وان بچە نەدکر، نیانی د بەردەمومیا ئاخفتیت خودا سەبارەت پێك ئینان ژیاننا ھەفزیینی گوت: من زوی شوی نەکر، چونکی ئەو کەسیت ئەز دخواستم داخاز دکر گو ئەز سترانان بەیلم و ئەزژی نەدشیام فی مەرگی وان ب چە بکەم ھەر ئەفە بوو ئەگەر کو دەمی شوپکرنا من پاش فە بچیت و نوکە ژێ ھەفزیینی من گەلەکی ھاریکارە و گەلەك جارن ژێ ئەو بخوو بوو من ل دویش پەیف و ئاوازان دگەریت و ھەتا نوکە تیچویی ھەمی کارین منین ھونەری ژ من بخوو بوون و چ لایەنان ھاریکاریا من نەکرە بئتی ھاریکاریا وان ھونەرمەندان دکر ئەوێت واستە ھەین ژلایەکی دیشە نیانی بەحسی ھونەری کوردی یی فی سەردەمی کر و گوت: براستی نوکە من تاقەت نینە گوھداریا کەنالییت کوردی و سترانییت کوردی بکەم، چونکی ھەمی ل سەر شیوازی عەرمب و تورکانە و ئەو تاما کوردەواریا بەری تیدا نەمایە

سولتانە ھویام یا دوو گیانە

روژنامەیی تورکی بەلاف کریە ئەکتەرا ناقدار مریەم ئوززلی یا بەرنیاس ب سولتانە ھویام یا دوو گیانە و دەھیقا خویا چاری دا ژ خوشتقیی خویی بازرگان و وان ژیدمران بەلاف کریە: مریەم یا دلخوشە ب دوگیاننا خو، چونکی دی بیتە دایک، لی ھەفدەم یا خەمبارە ژێ چونکی دی زاروکەکی بی پیکئینانا ژیاننا ھەفزیینی ئانکوو (نەشەری) بیت.

ھەرۆسا راگەھاندنا تورکی بەحسی وئ چەندی ژێ کریە کو نوکە خوشتقیی مریەمی یی ل ئەلمانیا و نزانییت کو مریەم یا دوو گیانە و نوکە ژێ دگەل کچەکا دی ب ناخی حوسنا دەمی خو دبورینییت کو دقان دوماھیکان دا پەییومندی دگەل گریداینە پشتی کو ژ مریەم ئوززلی جودا بوی

ھەژێ گوتتی یە بەریا نوکە مریەم ئوززلی قارمانا زنجیرا حریم سولتان ژ ئەگەری پەیدا بوونا چەند ئاریشەییەکان دگەل بەرھەم ئینەریت زنجیرمی دست ژ زنجیرمی کیشا بوون و ل جھی وئ ژێ ئەکتەرا تورکی فاهییدی دی ب رولی سولتانە ھویامی رابیت.

ئیسلام زاخوی چه ددهته ئیبراهیم تاتلیساس..؟!؟

هونه‌رمه‌ندی گه‌نج ئیسلام زاخوی د شه‌هیانه‌کا تایبته دا ئالایی کوردستانی پیشکیشی هونه‌رمه‌ندی ناقداری تورک "ئیبراهیم تاتلیساس" دکته

دچارچوئی شه‌هیانه‌کی دا کو مه‌زنه به‌رپرستی کورد و سه‌روکی هه‌ریمی و دگهل چه‌ندین هونه‌رمه‌ندی ناقدار تیدا به‌ره‌قبوون ئیسلام زاخوی چاف ب ئیبراهیم تاتلیساس دکه‌قیته و ئالایی کوردستانی ب سینگئی وی فه‌دکته دگهل وینه‌یه‌کی مه‌سعود بارزانی و دبه‌رامبه‌ر دا ژئی تاتلیساس خوشحالیا خوو دمر دبیرته، ئیسلام زاخوی گوته: من ب فه‌ر دیت ئەز

دیاریه‌کی پیشکیشی ئیبراهیم تاتلیساسی بکه‌م، پشتی کو من د شه‌هیانه‌کی دا دیتی من وئیی سه‌روکی کوردستانی و ئالایی کوردستانی ب سینگئی وی فه‌کر ئیسلامی زیدمه‌تر گوت: هونه‌رمه‌ند تاتلیساس گه‌له‌ک که‌یف خوش بوو و گوته من سوپاس کو ته ئەز هه‌ژی فی دیاریی دیتیم.

ئەملاە چەند نەهینەکیت عەرەب ئایدۆل ئاشکرا دکەت

سترانبیژا ئیماراتی ئەحلام یا کو ب شاه ژنا خه‌لیجی ناقدار ددوماهیک ئاخفتیته خودا ل دوور به‌رنامی عه‌رب ئایدۆل چەند نەهینەکان ئاشکرا دکته دبهرنامه‌یه‌کی تیله‌فزیونی دا ئەحلامی به‌حسی به‌رنامی عه‌رب ئایدۆل کر و گوت: راغب عه‌لامه نه سه‌روکی لیژنا مه‌بوو، چونکی چه‌دمسته‌لات نه‌بوون و نه‌دشیا بیی مه‌ چه‌ بریاران بده‌ت، بتی بخیره‌هاتتا میه‌مانان دکر، دیسان ل دوور ناچه‌روکا به‌رنامه‌ی و زیدمه‌بوونا نانسیی دناف دادومریت لیژنی دا ئەحلامی گوت: پشتی کو ریشه‌به‌ریا که‌نالی mbc بریار دای دادومرکی دی د لیژنا به‌رنامی عه‌رب ئایدۆل دا زیدمه‌که‌ن، ریشه‌به‌ریا که‌نالی په‌یومندی ب هه‌ر ئیک ژ هونه‌رمه‌ندان حسین جسمی و ئەلیسایی کر دا بینه‌ دادومر دگهل مه‌ دا، لی کەس ژوان هه‌ردوکان رازی نه‌بوو و پاشی په‌یومندی ب "نانسیی" کر، هه‌روسا ئەحلامی ئافری ب هه‌لسه‌نگاندنا دادومریت لیژنی کر ل سه‌ر پشکداران دمی کو ستران دگوتن ئەحلامی دیار کر: هنده‌ک ژ دادومران راولێژکاریته خویته تایبته هه‌بوون و وانا دگوتی کا دی چه‌ کومیتتی دمه‌ سه‌ر دهنگی وی پشکداری ته‌وی سترانی دبیزیت و مه‌به‌ستا ئەحلامی نانسی عه‌جره‌م بوو.

نوژداري سيلاڦ

بيروف

هندهك هوڪار ههه بيروفي دزوخين مينا:

توز، صابوينا بيهنداي، گولاف، كريميت لهشي، كهستهييت پافرڪرني وڪ تايي و فاسي، كهستهييت جوانكاري و وڪ سوراف و سپافان، خسلت چيڪري ژ كانزاييت وڪ نيكه و كروم مينا بازنك و رستك و گوستيلك و گوهارك و قاووش، كهستهييت كيمياوي وڪ بوياعي، پويرت و موييت گيانداران، گز و گيا نهخاسمه ل بهاري، هندهك جوريت پهروكان، هندهك جوريت خورني، سهرا و گهرماييت دزوار.

۷۵٪ ژ نهساخيت بيروفي كافاني نه و توش بووينه ژ بهر دستكرن و كارپيكرنا كهستهييت پافرڪرني.

نيشان:

۱- سوربوون و هشكبوونا پيستي ۲- پهچمينا پيستي ۳- زقربوونا پيستي ۴- دياربوونا پرسك و زفتك و تيفلك و كهلشان لسهر پيستي ۵- خوريانهكا دزوار لجهي نهساخ كو هندهك جاران دبيته هويي خون بهربووني ۵- ديراندنا ناقهكي ل جهي ههواي.

چارهكرن:

دستتيسانكرنا دروست بو جورني بيروفي و نياسينا تهو هوڪاري وي هانددمت و دزوخينيت بهريت بنياتي نه د چارهكرني و خوچاراستني دا، نهغه زي نه ههركاف كارهكي بسانا هي، چونكي هندهك جاران تهو هوڪار ناهييه نياسين. دگهل هندي ل حالهتيت ههوانا بيروفي نهخاسم ههكو خوريان دگهل ههبيت دمرمانيت دزي ههستيايي وڪ نهليرمين و مهرههيميت كورتيزون مفايهكي باش ههيه.

چاوا بيت هزار ديناريت خوچاراستني باشترن

د. نآشتي عبداللههكيم

نهغه نيڪه ژ بهربهلافترين رهنگيت ههوانا پيستي كو ميكروبييت وڪ بهكتريا و قايروسان دست دگهل نينه، لهوما زي نه يا فهگره. ههچهنده نهگهرا بيروفي نه يا دياره، لي نوژدار هزردهك كو هوڪاري بوماوهكي دستهك بالا دگهل ههيه، ديسان ههستياريا مروفني ل بهرامبهر هندهك كهستهيان بيروفي پهيدا دكهت و دزوخينيت.

بيروف توشي ههردوو رهغهزييت مروقان دبيت ل ههمي قوناغييت ژيانني بگره ژ زاروكيي و ههتا پيربووني، بهلي پتر ل زاروكان يا بهلافه و ل دوريت ۱۵-۲۵٪ ژ زاروكيت جيهاني توش دهن، نهخاسم بهري ژيي ۶ مههيي. بيروفا زاروكان (ايزمك) ل پتريا جاران بهرزه دبيت و نامينيت دگهل مهزنبووني ههچهنده هندهك جاران هه و هه دمينيت.

ژ مليونهكا چارهكرني، لهوما دقيت خودان لدوف ب فان ريكييت لخوراي

دارشتي بجيت:

۱- دويركهفتن ژ هوڪاريت بيروفي دزوخينن، گهلهك ژ وان من لسهري گوتينه.

۲- لبهركرنا جلكت فرمه و ژ پهمني چيڪري كو چ داقيت كهستهييت وڪ نايلوني يان پوليستيري دگهل نهبن. دقيت خودان يي هشيار بيت جلكت زقر يان ژ هريي چيڪري نيڪسه ب لهشي وي نهكهفن چونكي پيستي دنازرينن.

۳- پاراستنا پلهيا گهرميا ناقمالي ل توخيهكي ب قايله داکو پيستي لهشي هشك نهبيت.

۴- دوير كهفتن ژ خوهدانني ژ بهر گهرمي يان بزافي هندي خودان بشيت و ههكه خوهدان ههبوو دقيت لهش نهمينت دخوهي را و زوي بهييه شويستن.

۵- سهرشويستن ب ناقهكا تيهن شير، چونكي ناقا گهرم و يا سار بيروفي دزوخينن، نهو صابوينا خودان بكار دثينيت زي دقيت يا گونجاي بيت دگهل لهشي وي.

۶- ههكو بيروف دستان دگریت دقيت خودان دستگوركان بكار بينيت دممي كهستهييت پافرڪرني دست فهدمت.

نوچہییت زانستی

جگارہیا ئه لکترونی هاریکاریا هیلانا جگارہکیشانی دکهت

دقهکولینهکی دا دیاربوو جگارہیا ئه لکترونی یا کاریگره دهیلانا جگارہکیشانی دا وهک کاریگرهیا لهسقهییت نیکوتینی و هیشتا باشتی. جگارہیا ئه لکترونی نامیرهکه دویکیلهکی بهرددمت کهرستهیی نیکوتین دگهل ههیه. دیسان جگارہیا ئه لکترونی هاریکاریا خودانی دکهت ههژمارا جگارہیان کیم بکهت. دقهکولینی دا دیاربوو ۷,۳٪ ی ژ ئه کسهییت جگارہیا ئه لکترونی ب کارئینای دمف ژ جگارہیان بهردا د ماومیی ۶ مهاندا ل ههمبهر ۵,۸٪ ی ژ ئهویت لهسقهیا نیکوتینی ب کارئینای. دیسان ۵۷٪ ی ژ ئهویت جگارہیا ئه لکترونی ب کارئینای جگارہکیشان کیمکر ل ههمبهر ۴۱٪ ی ژ ئهویت لهسقه ب کارئینای.

ل زاروکا چهیتاندن دبیته ئه گهرا خهمگینیا وان

دقهکولینهکا جفاکی دیارکر کو ئه دایابییت گهلهک ل زاروکیت خو دخورن و لی دحهیتین و قیرقییری دگهل دکهن دبنه هویی توشبوونا وان زاروکان ب دمردی خهموکیی نهخاسم ههکه ئه قیرقییر ب ههفرا بیت دگهل قهسهییت کریت و شکهستی. دقهکولینی دا هات کو ئیدی دایاب وهک بهری زاروکیت خو ناقوتن بهلی ژیشقه ئاخفتییت رمق ب دمنگی بلند ئاراسته وان دکهن. زانایان دیارکر کو چهیتاندن ل زاروکیت ژیی وان کیمتر ژ ۱۲ سالان دبیته ئه گهرا پیشیلیا دمروونی لجهم وان، لهوما تورمبوون و تنگژین دبنه ئیک ژ خاسلهتییت وان و فییری هیزا دستان دبن د چارمکرنا ئاریشهییت خو دا.

دهرمانییت دژی کولیسترولی نه دویره چاقان تاری بکهن

دقهکولینهکا ساخلهمی ئاگههداریهک بهلاقکر دمبارهی دهرمانی (ساتین)، مینا سیمفاستاتین و ئهتورفاستاتین، ئهوی میلیونییت مروقان ل سهرانسهری جیهانی دمزیخن ژبو کیمکرنا ریژمیا کولیسترولی دناف خوینی دا. دفی ئاگههداریی دا هات کو ساتین زینانی دگههینیه لهشی مروقی ب ریکا تاریکرنا عهدهسا چافی. ئهف قهکولینه هاته ئهجامدان لسهر پتر ژ ۱۴ هزار زهلام و ۷ هزار خانمان کو چهییت ساتین ب کار دئینن و زیرمقانیا هندهک ژ وان هاتهکرن دناقبهرا سالییت ۲۰۰۱-۲۰۱۰ دا و دیاربوو مهترسیا تارپیوونا عهدهسا چافی ب ریژمیا ۲۷٪ ی ژیده دبیت.

گوہ چن ل پشت دیواریت زانستی ...

۱

د. ناستی عبدالہکیم

ریشکون

ریشکون دہقرہ کہ دناف بوشاتیا ٹہسمانی بہرین دا خودانا بارستہیہ کا ((کتلہ)) ٹیکجار مہزنہ و قہبارہیہ کی بچویک. ہیذا راکیشانا ریشکونی ہند یا مہزنہ ہتا وی رادہی کو ہر تشتی نیڑیک بیبت چ ستیرہک بیت یان ٹہختہرہک یان روناہی بخو بیت دہیتہ راکیشان و داعویران و غوارہ کرن!!! ریشکون بو زیرہقان و زاناییت ٹہسمانی وک چنہ دیار دبیت چونکی ناہیتہ بینان و چ روناہی ژئی دمرناکھن، ل ہمان دم چ پیل یان لہش نکارن ژ ہیذا راکیشانا وی دمریاز بین لہوما ژئی ریش دیار دبیت. داکو ٹہختہرہکی وک ٹہردی، بو نموونہ، بیبتہ ریشکون گہرہک نیف تیرہیا وی بیبتہ ۹ ملیمتر و بارستہیا وی بمینیت وک خو، ٹانکو دقیت کہرستہیی وی بہیتہ گماشتن و دنافیکدا قوتان و چ بیاف دنافہرا ٹہتوم و گہردیلہیبت وی دا نہمین ہتا ہندی تہبہلی لی دہیت ب ہمان سہنگا خو یا بہری قہ!!!

زاراقتی ریشکون ہتا رادہیہ کی یی نوی یہ د زمانی زانستی دا و ستیرناسہ کی ٹہمریکی ل سالا ۱۹۶۹ ای بو ٹیکہم جار ب کارئینایہ و مہرم پی ستیرہکہ بارستہ و قہبارہیی وی مہزن دبن ہتاکو سہنگا وی ۳ جارکی تہمت یا روزا مہ لی دہیت... ل فی دمی ہیذا راکیشانا فی ستیری و سسا مہزن دبیت کو دلی وی، ٹانکو نافکا وی، ہیڈی ہیڈی دادکھفیت ہتا ہمی کہرستہیی وی ویران و پویچ دبیت و نہمینیت... ل فیترہ ستیر دبیتہ مینا خالہ کا رشا ٹیکجار چر و خودان ہیژمکا ٹیکجار مہزنا

راکیشانی کو دکاریت ہرتشتی بکہفیتہ بہرامبہر بمیزیت یان داعویریت پشتی رادکیشیتہ دناف خو دا ہتا وی رادہی کو روناہی بخو ژ لہپان قورتال نہیبت!!!

بچویکترین ریشکون بارستہیا وی سی جارکی تہمت بارستہیا روزا مہ یہ و ہیذا راکیشانا ہر ریشکونہ کی نیڑیکی ۱,۶ ملیار ملیار جارن تہمت یا ٹہردی یہ!!!

داکو باشتہر بکارین ہزرہکی دمرہری فی بابہتی بکہین و ویتہیہ کی دناف مہژی خو دا ب نہخشینین گہرہک ہندہ کی ژ دایکبوون و ومرار و مرنا ستیران بزاین.

۱- ستیر ژدایک دبن ژ ٹہقریت مہزنیٹ غازی و توزی... دمی ٹہف غازہ و توزہ کومدبنہ سہریک و چر دبن و کھل دبن و کاردانیت نافوکی دنافدا پھیدا دبن د ٹہنجامدا ستیر دہیتہ ٹہفراندن.

۲- ہر ستیرہک ژیہ کی ٹیکجار دریژ دہت و بہردہوام غازا ہایدروجین دسوژیت ہتاکو ٹہو غاز دناف دلی ستیری دا نہمینیت و ستیر دکھفیتہ ٹافکوکا مرنی... ہینگی ستیر د پھرچفیت و رینگ وی سور دبیت و دبیزنی (زہبہ لاحتی سور).

۳- زہبہ لاحتی سور دہست ب داومریان و ہرفتنی دکھت و قہبارہیی وی بچویک دبیت (تہمت قہبارہیی ٹہختہری ٹہردی) و نافی خہفسکی یی سپی لی دہیتہ کرن... ل فیترہ ہیذا راکیشانا وی ٹیکجار مہزن دبیت (ٹیک پھرداغ ژ کہرستہیی وی یی ہہفسہنگہ دگھل ۵۰۰ تہنان!!!).

۴- ستیر بہردہوامی ب ٹیکچوون و قورمچینی دکھت و ہیذا راکیشانا وی ہرتم زیدہ دبیت ہتاکو دگہیتہ قوناغا ریشکونی.

پیشینیا زانایان بو چہندی ریشکونان و کہرستہیی ریش ل گہردوونی دیار دکھت کو ٹہف کہرستہ ۱۰۰ جارکی پترہ ژ کہرستہیی روہن و ٹہفہ ژ پالپشتیا ہزا پیشینا زانایان دکھت کو ٹہف ستیری بی ہہژماریت ٹہم ب چاف دبیین و ب ٹامیران سہح دکھین نہپترن ژ پارچہیہ کا بچویک ژ گہردوونی و پتریا فی گہردوونی یی پیکھاتہ ژ کہرستہیہ کی ریشی نہدیار!!!

ریشکون ہہرچہندہ ناہیتہ بینان ب چاقان یان ب ہاریکاریا چ ٹامیران ہندی د پیشکھفتی بن، لی ہہبوونا وان یا ہاتہ دکراندن ب ریکا ہندہک کاردانیت فیزیایی.

زانایان ٹیکہم ریشکون ل سالا ۱۹۷۱ ای قہدیتہ، ددویشدا سی ریشکونیت دی ہاتہ قہدیتن ل ریکا کادزان ل سالا ۱۹۹۵ ای.

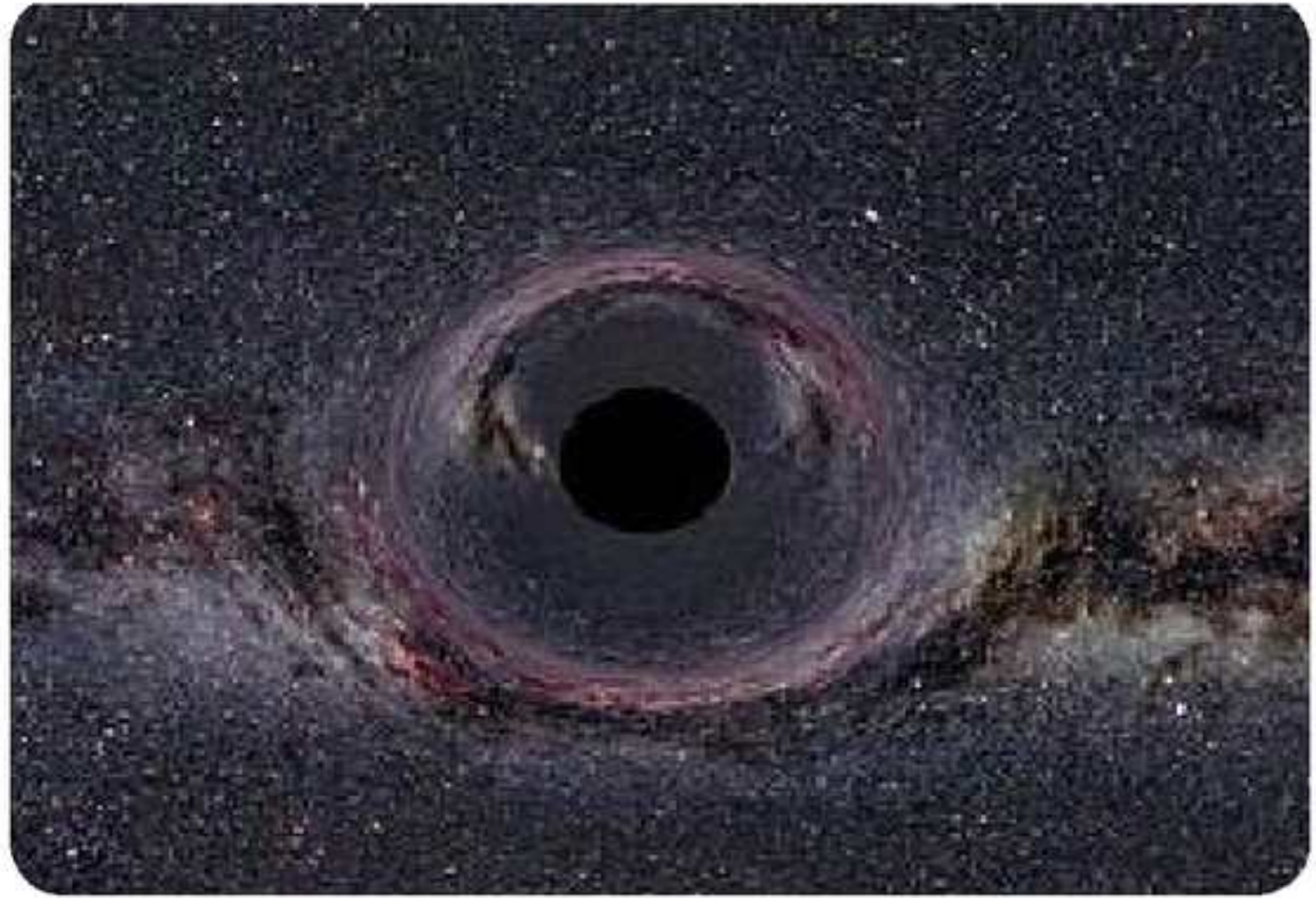
کوٹہ لکیٹ جیزہ (اھرامات الجیزہ)

ٹہفہ ٹیکہ ژ مہزنتین نہیبت جیہانی ہر ژ کھفندا و ہتا ٹہفرو چونکی گہلہک کار و کریاریت نہپہنی تیدا ہنہ ب ٹاویہ کی کو مہژی مروفی ٹہو تشتی دبیین باوہر نہکھت، نہخاسم دہبارہی کوٹہ لکی مہزن (خوفو) ہندی یی تری راستیٹ ٹہسماناسی و بیرکاریٹ ٹہنتیکہیہ. ٹیک ژ راستیٹ سہیریٹ کوٹہ لکی خوفو ٹہوہ کو بلندایا وی لیکنانی ملیار دبیتہ ٹہو بیافتی دکھفیتہ دنافہرا ٹہردی و روزی دا!!! ہہرچار رخیٹ کوٹہ لکی ژئی بہری وان ہویک و رک و دروست یی ل ہہرچار لاییت جیہانی (ٹانکو روزہلات، روزٹافا، باکور، باشور). دیسان ٹافاکرنا کوٹہ لکی مہزن نہیبتہ کا مہزنہ، چونکی یی پیکھاتہ ژ ۳ ملیون بہران

کوتهلکان نه تهوه يا ل جيزه تهه دبیین بهلکو تهوه يا ل تهمریکا لاتینی ب ریکا شارستانیا (مایا) یا کهفناار تهوا گههشتیه ئاستهکی بلند د واری زانست و زانیناندا و شیاین چهرخا روژی و ههیشی و ستیران تومار بکهن و کاکاو و فانیلا و گهنموکی نیشا خهلکی بدن. بهلگه ههنه کو فی شارستانیهتی ب چاقهکی گهلهک پیروز ل شارستانیهتا مصری دنپری و وهک مهزنترین شارستانیهتا ئهردی ل قهلهم ددا. قهدیتتا سهیر کو لسهر دستی زانایهکی ئسپانی هاتیه ئهجامدان تهوه نهخشهک لسهر دیواری پهرستگهههکا دیرینا شارستانیهتا مایا هاته دیتن دیروکا وی دزقریت بو بهری ۲۵ چهرخان و یی پیکهاتیه ژ وینهیهکی ژ تهسمانی هاتیه گرتن تیدا دمقرا کوتهلکیت جیزه ب هویری دهیتیه دیتن کو دوق و دهق دگونجن دگهل وینهیهتی فی سهردهمی. زانا دیزن کو وینهیهکی هوسا هویرک نهدهشیاندایه بهیتیه نهخشکرن بی دیتتا کوتهلکان ژ تهسمانی و تهفه ژی ئیکه ژ سهیر و سهمهریت شارستانیهتا مایا!!!.

شیوازی ئافاکرنا گورپت فیرعهونیان ب ئاواپی کوتهلکی ئیکه ژ کاریت ئنتیکه ییت شارستانیهتا مصری یا کهفن چونکی بو زانایان دیاربووویه کوتهلک باشترین جورئ ئاقاهی یه کهلهخ تیدا بهینه پاراستن ژ رزینی و یا هاتیه دکراندن کو هیک و گوشت زوی ب زوی نا رزن دناف کوتهلکاندا و دهقموس (گویزانک) پتر تیز دبن و تهفه ههمی فیرعهونیان زانینه بهری زانست بزانیب ب هزاران سالان!!!.

ل دوماهیی دیروکنفیس یونانی (هیرودوت) دهربارهی سهمیانیب ئایینی مصری یی کهفن دبیزیت: دناف دلئ کوتهلکی مهزندا نهیتیا گهردوونی یا تومار کریه، تهف نهیتی یه یا ژ سهردمهکی گهلهک کهفن هاتی و دی مینیت ههتا دوماهییکا دونیایی!!!.

دناف پهرتوکخانهیا ئوکسفورد یا بریتانی دا و تیدا دیروکنفیس مسولمان (المسعودی) دبیزیت کوتهلکی مهزن یی هاتیه ئافاکرن ل سهردهمی شاهی مصری (سورید) کو ئیکه ژ شاهیت مصری بهری توفانا نوحی (س). دیسان دناف دستنقیسی دا هاتیه فی شاهی فهران دایه سهمیانیب پهرستگههی ههمی نهیتیب گهردوونی تهویت مروفی زانین دانن دناف کوتهلکی دا داکو بهینه پاراستن و بهرزه نهبن. هوسا دیار دبیت کوتهلکی مهزن یی هاتیه ئافاکرن بهری خوفو ههبت و بهری شارستانیا کهفنا مصری پهیدا بییت!!!. قهکولهر باومریی ب نافهروکا فی دستنقیسی دینن و دبیزن نه یا بهرتهقله ۲ ملیون و ۶۰۰ هزار پارچهیبت کهفری بهینه برین و تراشین و قهگوهاستن بو جهی ئافاکرنا کوتهلکی دسهردمی ئیک شاهددا و هندی خهلکی وی سهردهمی شیان ههبن نه دکارین وی کوتهلکی ب دوماهی بینن بهری بورینا ۶۴۰ سالان و ههلبهت نه یا بهرتهقله خوفو فان ههمی سالان ژیا بیت و دئهجامدا قهکولهر هزر دکن خوفوی تهشقهله یا ل دیروکی کری و تهف کاری بلیمهتانه بو خو تومارکریه!!!. د راستی دا سهیرتین قهدیتن دهربارهی

کو وهسا ب هوستایی و شارهزایی هاتینه نرین شاشیا هندی نیف ملیمتری ژی تیدا نینه و ئاف و با دناف وان بهرانرا نادمرباز بن ههرچهنده چیمهنتو یان کهرستهیهکی دی نه هاتیه ب کارئینان دنرئینا واندا. سهنگا ههر بهرهکی ژی پتره ژ ۲,۵ تهنان کو هاتینه راکرن بو وی بلندایا مهزن ب شیویهکی کو ههر بهرهک ژ وان ب دروستی جهی خو بگریب بی ههر شاشیهک هندی یا بچویک بیت داکو ئاقاهیهکی زبهلاح بهیتیه نرین سهنگا وی پتر ژ ۶ ملیون تهنان!!!.

دیسان کوتهلکی (مهنقهرع) کو تهو ژی ل جیزه یه یی بی هوستایی و بلیمهتی و نهیتی نهبوویه. زانایب شینواران میزه کر کو کولینهکا بچویکا بازنهیی دناف فی کوتهلکی دا ههیه فرهیا وی ۲۰ سهنتیمترن و روناها چافی روژی دمرباز دکهته ژورقه و ب گوری فیرعهونی دکهفیت ئیک روژ د سالی دا کو پاشی دیاربووی تهو روژ روژا ژدایکبوونا فی فیرعهونی یه!!!.

جهی حبهتی مانی یه کو هندهک قهکولین دیار دکن خوفو نه خودانی کوتهلکی مهزنه، ههرچهنده ناقی وی ههلگریته!!! قهکولهر دفی باومریی دا پالپشتی لسهر دستنقیسهکا گهلهک کهفناار دکن کو نوکه یا پاراستیه

سپيشل وهن، فودانې ګوتنيت ټاګرين

ب / دلشاد سهلام ميږي

راهينهري بهري يې يانا ريال مهديد يا ئيسپاني و راهينهري نوکه يې يانا چيلسي يا ئينگليزي جوزي مورينهو ، ئيکه ژ وان راهينهريته هره زيرهک و ليھاتي د جيهاني دا کو شيابي ديروکهکا

گهش بوو خو تومار بکهت و ناڅي خو د تهسماني تهپاي يا جيهاني دا بوو ههتا ههتاي بهيليت گهش. جوزي مورينهو ئيکهمين راهينهره ناڅي وي بچيته د پهرتووکا گينس دا يا نمریت پيشاي، نهو ژي پستي شيابي بوو ماوي ۹ سالان ل دويڅ ئيک ل ناف ياريگهها خو تووشي خوسارميتي نهبيت، مورينهو ب ګوتنيت ټاګري يې نافداره، لهوا دههر کونگرهيه کي روژنامهفاني دا، دمې بو وي دهيته بهستن پترترين ريژا دمزگههيت را گه ها ند نې بگره ژ: روژنامه و کوقار و سايته کهناليت تيلهفزيوني، ل ويږي بهرههف دبن، ژ بوو وي يه کي مانشيتيت خو ب ګوتنيت وي بخهملينن، لهوا مه بفر ديت بو قي هژماري چهند ګوتنن وي بو خو یند ه فا نيت سيلاف بدينه بهرچاف کرن.

* به ري چه نده کي ياريکه ري ههلبژارتي ئيسپانيا و يانا بارشهلونا چاڅي هيرناندې

سهبارمت هاتنا ياريکهري ويلزي و يانا توتتهام يا ئينگليزي گاريس بيل بوو ناف ريژيت يانا ريال مهديد يا ئيسپاني دکونگرهيه کي روژنامهفاني دا ګوت: من ياريا گاريس بيل نه ديتيه کو بزائم نهو چ ياريکهره، مورينهو ههر زويکا بهرسقا وي دا و ګوت: پستي دوو ساليت دي گاريس بيل دي بيته باشتري ياريکهري د جيهاني دا و پاشهروژا چاڅي ژي دي ل قهتهري بيت

* پستي مورينهو ههغهستا خو د گه ل يانا ريال مهديد ب دومايک ئيناي، د کونگرهيه کي روژنامهفاني دا مورينهو ګوت: نهو چ رونالدويا نانياسم، ژيلي رونالدوي بهرازي لي *بالوتيلي نه ياريکهري کي مهزنه بچيته يانهيهکا مهزن مينا يانا ريال مهديد، بيت بچيته بارشهلونا، چونکي ياريکهري کي بچويکه دي چيته يانهيهکا بچيک

* من چ جارا نهگوتيه و نابيژم ژي نهو پيدفي جيگره کي مه بو کاسياس، چونکي نهگه ژه وې ناخفتني بيژم دي ههمي بيژن توي شيتي و مافدارن ژي نهگه و مبيژن

* نهو نزانم مهريما مانچيني چيه نهو ههر ديژيت: بالوتيلي وهکي ميسي و کريستيانويه، بهلي نهو يې پشت راستم نهو سوحبهتا دکهت

* من د ژيانا خو ههمي دا چ ياريکهري و مکي رونالدوي بهرازي لي نهديتينه، نزانم نهو چ ياريکهري که دمې تهپي دبهت خو دي بيژن چ بهرگريکار بهر سينگي وي نينن.

ماراکانا.. هیشتا مهزنترین یاریگهه

©2009 iStock.com

- ئوروگواى هاتیه ئهجامدان پتر ژ ۲۰۰,۰۰۰ دوو سهد هزار پشتهفان د قى یاریگهه دا بهرههقبوون کو تا نوکه چ یاریا و چ یاریگهها ئهف ریژا پشتهفانان تیدا بهههفنهبوینه. ههروهسا یاریگهها ماراکانا یا تاییهته ب دوو یانهییت بهرازیلی، ئهو ژى یانهییت فلایمینگو - فلومینزی نه، کو ئهف ههردوو یانهیه یاریییت خو ژخولا بهرازیل و قارمانیا کونکاکاف بوو وولاتییت ئهمریکا ژیری، د قى یاریگهه دا دکن، ههردیسان یاریگهها ماراکانا ژلایى ئیکهتیا تهپاپی یا جیهانی فه یا هاتیه ههلبژارتن بوو میهفانداریا موندیالا سالا ۲۰۱۴ ئى کو ل بهره ل قى یاریگهه و چهندين یاریگههیت دی یییت وولاتى بهرازیل بهیته ئهجامدان.

ئهف یاریگهه ل سالا ۱۹۵۰ ئى هاتیه دامهزراندن بوو میهفانداریا موندیالا سالا ۱۹۵۰ ئى کو گهلهك وولاتییت دی دگهل بهرازیلی ههفرکی دکر بوو ب دستهئینانا قى موندیالی، لی ئهو بو ئیکهتیا تهپاپی یا جیهانی بریاردا موندیالا سالا ۱۹۵۰ ئى ل یاریگهها ماراکانا ل وولاتى بهرازیل بهیته ئهجامدان. ژلایهکی دیقه یاریگهها ماراکانا نمرا پیقایی بو ههتا ههتایی ل سهرانسهرى جیهانی ب دست خوڤه ئینا کو ئهف یاریگههه دکاریت ۲۰۰,۰۰۰ دوو سهد هزار پشتهفانان بخوڤه بگریت، کو دبیته مهزنترین یاریگهه د جیهانی دا، ئهو ژى د موندیالا سالا ۱۹۵۰ ئى دابوو دهمی یاریا ههردوو ههلبژارتیین بهرازیل

یاریگهها ماراکانا ئیکه ژ یاریگههین ههره مهزن و ب ناف و دمنگ دجیهانی دا، کو نافى وی ددیروکا تهپاپی یا جیهانی دا ههرا گهشه چونکی یاریگهها ماراکانا میهفانداریا چهندين روویدانییت مهزن کریه کو ل مهها ۶ یا ئهف ساله ژى میهفانداریا روویدانهکا مهزن کر کو ئهو ژى کاسا کیشومرا بوو ول سالا بهییت ژى دی میافانداریا مهزنترین روویدان دجیهانا تهپاپی دا کهت کو ئهو ژى کاسا جیهانی یه ئهوا ل ههردو چوار سالا جارمکی و ههردو جارى ژى ل وولاتهکی دهیته کرن و ئیکه ژ یاریگههین ههره کهفن.

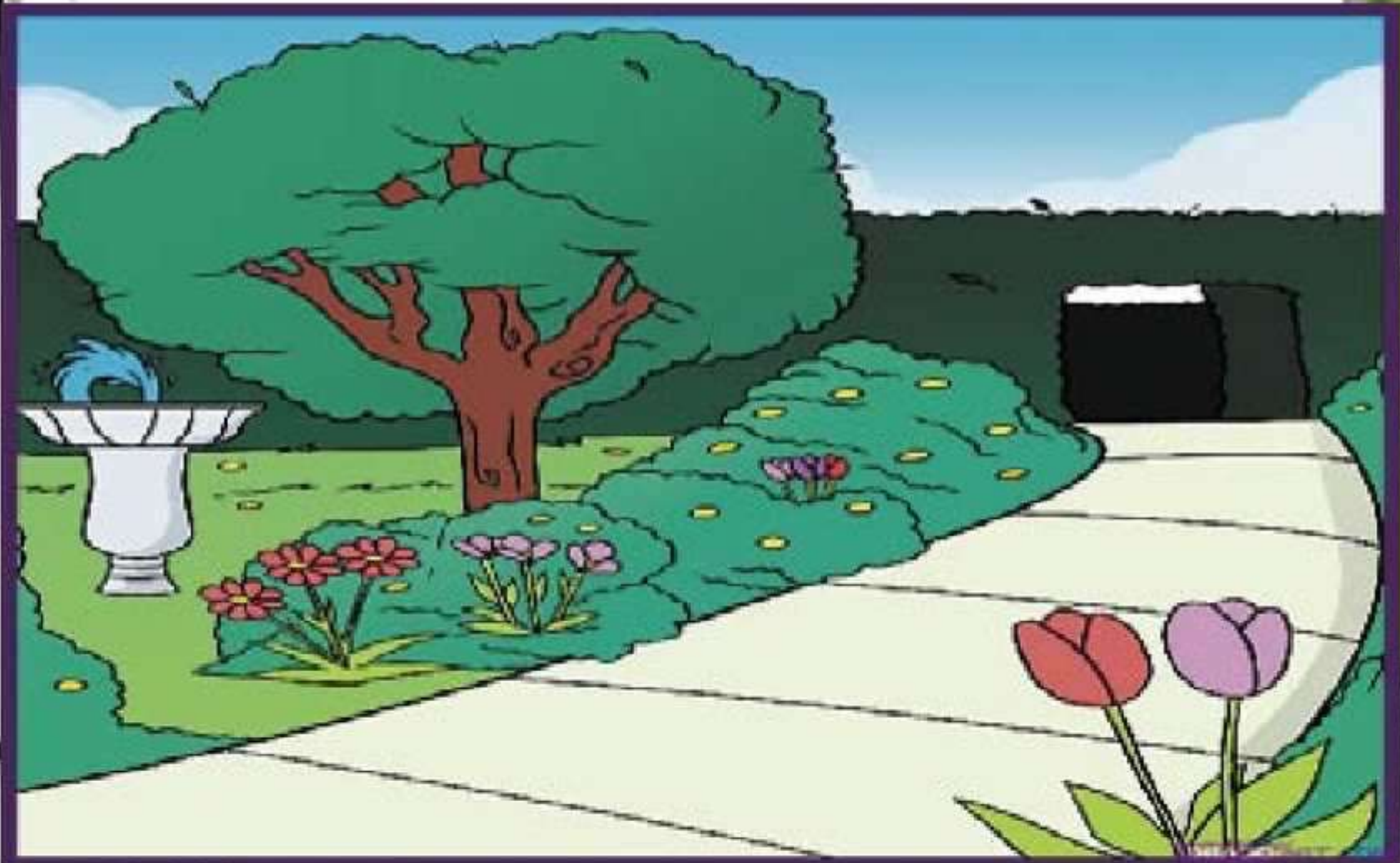
ناسناڤ: ماراکانا وولات: بهرازیل باژیر: ریودی جانیرو دامهزراندن: ۱۹۵۰ نوپکرن: ۲۰۰۷

چيروڪ

زهڻي و بيسٽاني رهنگين

جوهان فالد

ههٻوو نهٻوو ڪهس ڙ خودي مهزنتر نهٻوو، ل گوندهڪي ڙ گونديٽ ڦي وهلاتي مالڪ ههٻوو
 نهٺداميٽ ڦي مائي پيڪهاتيوون ڙ دميك و باب و زاروڪهڪي جوان، ناڦي ڦي زاروڪي زهرو ٻوو.. داهاتي
 ڦي مائي ههٻي ڙ بهرههٻي زهڻيهڪي ٻوو ڪو ههٻي سالان بابي زهروبي ب ڪهد و وهستيان و شيانيت
 خو د نينا بهرههٻم و ب بهرههٻي وي ڙيانا خو يا سالانه د بوورانندن.
 سالهڪي ڦي زهلامي گهنم د ناف زهڻيا خو دا چاند و بو هافين و دهٻي درينا گهنمي... بابي زهروبي
 ب هاريڪاريا خهٻڪي گوندي زيارهڪرن.. و گهنمي وي ههٻي دري و دا باي.. و نهٺف گهنمه بره ٺاشي
 و هندهڪ ڙي ڪره ٺار و بي دي ڙي ڪره ساڦار و دانهيڪ و دانقوت... و هندهڪ ڙ ڦي بهرههٻي بره بازاري
 باڙيري نيزيڪي گوندي و فروت و ب وان پاريت ڪو پي و مرگرتين جلك و تشتيت نافمالي بو مالا خو
 ڪرين... و زڦستانهڪا خوش و تهنا و ب زڪهڪي تير پيڪهه بورانندن.

نه بتنى زارۆك تهماشهى فلم كارتوونا دكهن

ب: ديزين سدقى

جيهانا زارۆكا جيهانهكا تڑى پاقڑى و جوانيه و داکو پتر خوشيى ژيانا خو يا يا پاقڑ و جوان ببينن , بهردهوام سهرهاتى و چيروکين ژيانى ب رنگى زنجيره و شيرمهت فلميت كارتونى ژى دهينه دروست کرن, ههردمى مه گوه ل ناقى فلم كارتوونا دييت ئيکسهر بيرا مه ل زاروکينى و زارۆکا دهيت, بهلى راپورتا مه دى ل سهر وى چهندي بيت كو نهبتنى زارۆك بهرى خو ددمنه فلم كارتوونا وشهيدايت وانه, بهلكو مهزن ژى ههنه گهلهك تهماشهقانيا فلم كارتوونا دكهن و پتر ژ زارۆكا ههژى دكهن, و چ تيدا نينه ئەف چهنده تشتهكى سروشتيه و چ مهرج نههاتينه دانان كو بتنى زارۆك تهماشهى وان بکهن, بهلى دگهل هندي تهماشهکرن هندهك كهسا بوو فلم كارتوونا گههشتيه رادى شهيدابوونى, داکو پتر بابته بهيته گهنگهشهکرن مه ناخفتن و بوچونيت هندهك ژوان كهسييت شهيدايت فلم كارتوونا ب رنگهكى بالكيش ومرگرتن.

رهند فيرخازا كوليزى ژى وى بيست سالن, بوومه گوت ئەز روژانه دنابقهرا ۶_۵ دمژميرا تهماشهى فلم

كارتوونان دكهم و تا وى رادمى ههژ فلم كارتوونا دكهم ههز دكهم دناف جيهانا وان دا بژيم ژبهركو وسا هزردهكهم جيهانا وان جيهانهكا بي گونههه و ههر تشتهكى تيدا بي جوان و پاقڑه, ههچهنده ئەفه تشتهكى ئەفسانهيه, بهلى ئەفه هزارا منه ب قى ريكى نازاديا خو دبينم, ئەز دبينم ژيانا دناف فلم كارتوونا دا خوشتره ژ زيوارى

كهمك: - من دقيت دناف ژيانا فلم كارتوونا دا بژيم
ژنهك: - پتر ژ زارۆكيت فو مهژ فلم كارتوونا دكهم
دوكاندار: - مهزن مهژ فلم كارتونيت (سيدريك, سوزا
ههقالا, ههقال و هيشى, توم و جيري) دكهن.

ئهم تيدا دژين, بهلى پا دقيت دگهل قى ژيانى بژيم ژ بهرهندي جيهانا وان تى كهلى زيوارى تيدا دژيم دكهم و بو ژيانا خو بكاردينم و ديمهنييت وان ترى لقينن هيزو شيانى ددنه من.

كسهكا ديتر ژ شهيدايت تهماشهکرن فلم كارتوونا ژنهك دميكا سى زارۆيانه دييژيت: - خوشترين دمى روژا من ئەوه دمى ئەز كارى خويى ناف مالى ب دوماهيك دئينم وتهماشهى فلم كارتوونا دكهم باومريكه ئەز پتر ژ زارۆكيت خو ههژ فلم كارتوونا دكهم و ژ بهريخودانا وان تير نابم, تا دگههيته وى رادمى گهلهك جارن ههقزيني من گازندا ژمن دكعت ودييژيته من ما تو بچويكى هنده

بهريخو ددميه فلم كارتوونا و روژانه نييكي سى دمژميرا تهماشهقانا فلم كارتوونا مه و زاروكيت من ژى ل دوريت من كومفه دبن و بهريخو دمنى وهندهك جارن دبهرا خهو دچن و هيشتا ئەز يا تهماشهى وان دكهم.

ههر ژبوو قى مهرمى مه فيا دگهل ئيك ژ خودانيت جهى فروتا سيديا باخفين ومه پرسيار ژى كر ئەرى بتنى زارۆكا داخازى

ل سهر سيديت فلم كارتوونا ههيه, يان مهزنان ژى؟ بهرسقا وى ب قى رنگى بوو: - ئەگهر ئەز روژى ده سيديت

فلم كارتوونا بفروشم چار ژوان مهزن دكرن و بهريخو ددمى و شهشيت دى بوو زارۆكا دهينه كرين, ب تايهت فلم كارتونيت (سيدريك, سوزا ههقالا, ههقال و هيشى, توم و جيري.... وگهلهكيت دى, و كچيت دژى سهر بيست ساليى دا, بههرا پتر داخازا فلم كارتوونى فلونايى دكهن و دكرن, و هندهك جارن دمى كسهك دهيته دهف من ودييژيت بوو من سيديهكى فلم كارتوونا ئەز دى ژمى زاروكى ته كوره, يان كچه, دا ل دويف هندی سيدى فلم كارتونى بدمى دى بيژيت: - زاروكى چ؟ بوو منه, ئەز دى بهريخو دمى ما بتنى زارۆك تهماشهى فلم كارتونا دكهن!.

رولئ ژنان د شوره‌شاندا

عقید کوردستانی

هاریکاریا پیشمه‌رگه‌ی کو بهرمقانی ل وهلاتی خو بکه‌ن. ژبه‌رکو چ شورش بی پشکداربوونا ژنان سهر ناکه‌فن.

هه‌روه‌ها ب دهان ژنن کوردپه‌روه ر ژلای داگیرکهر و خوین میژن مروقایه‌تی هاتینه خنکاندن و کوشتن و بریندار کرن و زندی بن ناخکرن و به‌رزمکرن و فروتن...

ژبه‌رهندي ژن قوتابخانه‌یه‌کا مه‌زنه ل به‌ری قوتابخانا کاری وان په‌رومرده بویه و ژن هه‌نه هی‌زا هزری یا وان ژیا زه‌لامی ب هی‌زتره و پیش زه‌لامی دکه‌فیت هه‌ر وسا دمیزویی دا ناقی وان هاتیه تومار کرن: وه کی ل باری زانستی ماری کوری، زانایا فیزیک و کیمیا پوله‌ندی فه‌رنسی و ل باری سیاسی مارگاریت تاچیر، سه‌روک و وزیرا بریتانیا و بینه‌زیر بوتو سیاستمه‌دارا پاکستانی و ل باری شورشگیری قه‌دم خیر و

بیگومان نیفا هه‌ر جفاکه‌کی ژنئی بی‌ک دهیت، له‌وا به‌رپرسیاریه‌تیا هه‌را مه‌زن دکه‌فیته سهر ملئ ژنئ. هه‌ر ل ده‌ستی‌کا په‌یدابوونا مروقان به‌رپرسیاریه‌تی یا خودانکرن و مالداریی □ بوو ژنی هات

یه زفراندن و پشتی هاتنا شارستانه‌تی ده‌ر بو‌ارمکی دا روله‌کی به‌رچاف هه‌بوویه.

دقیق چ جوداهی د ناقبه‌را ژنی و زه‌لاماندا نه‌بیت چونکه بو پیشقه‌چونا ملله‌تی و ئافاکرن و گه‌شه‌کرنا وه‌لاتی ئەم پی‌تی ژنن باشین بوو په‌رومرده‌کرنا جفاکه‌کی ساخه‌م.

خوشبه‌ختانه ل سه‌رده‌می شوره‌شا نه‌یلولئ ب سه‌رکردایه‌تیا بارزانیه‌ت نهم گرنگیه‌کا ئیک جار مه‌زن ب هافئ ژنئ دا

بوراندنا ده‌می.

د هه‌رم و سه‌رایان رفعتار دگهل ژنان ده‌اته کرن وه‌ک به‌ندمیه‌ک. له‌وا ئەف فه‌ره‌نگی خه‌له‌ت کارتیکرن ل سهر مه‌ژی کریه کو جفاکی مه‌ ژنی ب چاقه‌کی نزم ببینیت و سه‌ردم‌ری دگهل وان وه‌کو کالاکه‌ت و بیته ژیدم‌ری بازرگانئی بوو هنده‌ک که‌سان.

ژبه‌رکو ژن ل هه‌می ئازادیی هاتبوو بی به‌رکرن و ئەف زورداریه بیو نه‌گه‌ره‌ک کو گه‌له‌ک ئافرمت

ژاندارک کوردستانی- فه‌رنسی و چه‌ندین که‌سایه‌تی دی.... ل سه‌رده‌می په‌یدابوونا ئیسلاما سیاسی بیو هه‌ر شه‌یه‌ک بو ناف که‌لتوری مه‌ و جفاکی مه‌ بی کورده‌واری. کو ژنا کورد ژی بی به‌ر نه‌بوینه ل قی هه‌رشئ و لاواز بوونا وان.

په‌یدابوونا هه‌رم و سه‌رایان ل کوشکین میر و پاشایاندا ئافرمت ببون ئامیره‌ک بو چه‌ز و خوشی و

ژن هه‌بوینه هه‌تا پیشی سهر زه‌لامان دا گرتیه. دی شین بیژن هه‌ر ملله‌ته‌کی کو شورش بخو قه‌ دیتی رولئ ژنان تیدا یا خویا بوو و دشوره‌شیئ مه‌ بیئ کوردی دا ب تایه‌ت شوره‌شا نه‌یلول و گولانی ژنی سه‌رمایی کاری خو بی مالداریی و په‌رومرده‌کرنا زاروکان رابوینه ب ئه‌رکیئ زه‌لامان، مینا پیشمه‌رگایه‌تی و ریکخستن و راگه‌هاندنا پارتایه‌تی. هاندم‌ری سه‌ره‌کی بوون بوو

پهیدابونا ههرهه و سهرایان ل کوشکین میر و پاشایاندا ژن ببون ئامیرهک بو حهز و خوشی و بوراندنا دههکی

پیشقه چوون و شارستانییه تا ملله ته کی بزانی بنیره ژنیته وی ملله تی به لی ئه ثروکه که یف خوش و گهش بینم کو ئهف هنده شورهش و سه رهلدانیته ملله تی مه و ل ده ستدانا هزاران پیشمه رگیت شوره شگیر و قه هره مان و لاو و شیره ژنیته کورد خوینا وان ب ههروه نه چویه و ئه ثروکه دبیم ژنا کورد بدهسته کی لاندکی دهه ژنیته و بدهستی دی دونیایی.

بو ئه گهرهک هزر ل سه ره دامه زراندا ئیکه تیا ئافرمان بهیته کرن کو ژن ل هه می ئازادی و ئارمانج و ئامراز و خواسته کیته خو بی به هر نه بیته و ئه ثروکه ل هه می سازیته حزبی و حکومی و هه تا ل ئاستی سه ره کردایه تی ژی کار دکهن و روله کی بهر چاف یی هه ی.

ناپلیون بناپارت: دبیریت
ئه گه ره ته بقیته ئاستی

په نا بوو خو سوتن و کوشتنی بهن. بهس ژنا کورد ئهف فه رهه نگی خه لهت ل سه ره خو قه بول نه کر و سه ره لدانه کا هزری بو وان پهیدا بوو کو خو ل قی بهنده یی خلاس بکه ن.

خوشبه ختانه ل سه ره ده می شوره شا ئه یلولی ب سه ره کردایه تیا بارزانیی نهر گرنگیه کا ئیک جار مه زن ب مافی ژنی دا.

مہزن دیپژن:

مروف ہہقالینیا کی بکھت دی ب وی ہیٹہ نیاسین

د جھاکی مہ دا ہک مروف
دگہل کہسہکی باش ہیٹہ
دیتن دی مروفی زی باش
ہہلسہنگینن و ہکہ زی مروف
دگہل کہسہکی فراب دیت دی
مروفی ب وی وہسف کھن، فو
ہکہ مروف کہسہکی باش زی
بیت، (وژنامہقانہکی دفی باریدا
دیپژیت: ہہقال یی پشکدارہ
دژانا مروفی دا لہوا باشترہ
ہہقالیت مروفی د کیم بن، لی
د ژیکرتی و باش بن.

سیلاف دھوک: شہلا ریکانی

پیروز جانگیر دیار کر کو،
بہہرا پتیرا جھاکی سہح دکہنہ
سہرفہییا مروفان، ژبہر ہندی زی
ہکہ مروف دگہل کہسہکی
باش ہہقال بیت دی مروفی زی باش
ہہلسہنگینن و ہکہ زی مروف
دگہل مروفہکی خراب دیت دی
مروفی ب وی وہسف کھن، خو ہکہ
مروف کہسہکی باش بیت و چ خرابی
زی ل نک مروفی نہبن و گوت: لہوا زی
ٹہف گوتتا مہزنان یا دروستہ بو ناف
جھاکی مہ.

پاشان دفی باریدا قہکولہری
جھاکی زہکی صالح دا زانین:

سهر ڙيگرتا نارمانجيت مروفى بيت بچويڪ و مهزن و رمنگي گههشتن ب وان كهت، نانكو ههڦالي باش دي مروفى ب سهر ئيخيت و ههڦالي خراب دي مروفى بن ئيخيت، ههڦالي باش نهوه يي ريزي ل مروفى بگريت و مفاي بگههينيته مروفى و ههدارا مروفى پي بهيت و باشتره ههڦاليت مروفى د كيم بن لي د ڙيگرتي و باش بن.

ل داويي قهكولهري جڙاڪي
زمڪي صالح دبنييت كو، ل فيره ديار دببت دمى مروف تيكهليا كهسهكى دكهت و دببته ههڦال و نيزيكي وي دببت و پي داخبار دببت نهوه كهسه كارتيكرنى ل مروفى دكهت و ومختي نهف چهنده رويدا دي ومكى وي لي هيئن و خهلك ڙي دي پي دمه نياسين كو ومكى وي يه و گوت: دي ب سيفاتين وي دمه نياسين كو ههكه سيفهتين كهسهكى دباش بن و نيك ههڦالي وي بيت دي بيژن دياره نهفه ڙي يي باشه لهوا ههڦالينا في كهسى دكهت و بهروفارڙي، نانكو ههڦال ب ههڦالي دهيت نياسين، و ب رمفتار و هزر و بير و تيتاليت وي كهسى دهيت نياسين.

من ڙي هيته كرن.
روژنامهڦان بورهان يهحيا ديار
كر كو، ههڦال نيك ڙ پشڪيت ههره گرنگ و ههستيار يا ڙيانا كهسوكي يا مهيه و ڙيگرتا ههڦالي باش پيدفي ب بيهن فرهمي و هوشيارى و دويشچونى يه و گوت: ههڦال ڙ وي كهسى جودايه يي كو بتي دنياسين و سلاف دكهيني، بهلكو ههڦال يي پشكداره دڙيانا مروفى دا و گوت: چونكى دي كينجا خو ل

بيگومان دمى مروف ههڦالينا كهسهكى دكهت نهوه هندهك هزر و بيريت مروفى نيزيكي نيك و كهس ب ساناهي نابيته ههڦالي كهسى و ههتا ناييني ئيسلامى ڙي بووهموو خهلهكهكى ديار كريبه كو ههر كهسهك يي ل سهر دين و نهخلاقى ههڦالي خو و گوت: نهفه هوسا دهيت ديار كرن دما مروف ههڦالي نيكى بيتن بيگومان دي ب بيرو بوچونيت ههڦالي خو داخبار بيتن و نيزيك بيت، لهوا دي ب وي هيته نياسين.

قوتابيني پهيمانگهه ههوار
ومرميلى دبيزيت: ههكه ههڦالي مروفى يي باش بيت و ڙ وان كهسان بيت بيت مفاي د ئاڦاكرنا مروفيدا دگههينيته مروفى، بيگومان مروف ڙي ههروسا دي ومكو وي بيت و دي مروف بيته جهي مفاي بو نيكو و گوت: ههكه من ههڦالهك ههبوو و من سي چاريكيت روڙي ڙ ڙيانا خو يا روژانه دگهل بوراندن، چ پينهڦيت ههر كارى نهوه بكهت چ خراب بيت، يان، باش بيت، دي نهز ڙي دگهل پشكداريم و دي كينجا وي ل سهر

کچیت روژنامه‌فان دناقبه‌را به‌رئاشی جفاکی و دستگه‌هیت راگه‌هاندنی دا

هودا فہلیل

د جفاکیت فہمایی دا، سہدکەنہ زنی وەکی روہکا کیمتر ژ زەلامی، بی ہیتر و کیم ئاقلتر ژ زەلامی، بشی رنگی سەرمەریی دگەل دکن، حەق و خۆزی و ہیچییت وی ل بەرچاڤ ناہیتە وەرگرتن. ژبەر فی چەندی دجفاکیت فہمایی دا نەخاسمە تیریٹ روژہەلاتا ئاسیا، ژن دکەفتیہ بەر قوربانی دانی، دیروکا لئینا ژنا دناڤ فان جفاکان دا گەلەکا کیمە، زیدمتر وەکی کەس بزاڤ کرینە، پاشی بیت ہاتینە بی دمنگ کرن، یان تەرابەرکرن و دویرکەفتینە ژ وان رمخیت ہاژ دمنگی وان دبیت. شولکرنا ژنا دبواریت روشەنبیری دا ل کوردستانی کارەکی ب ساناهی نەبوو، نەخاسمە کو چەند سالەکە و پستی سالیٹ دو ہزاری، ئەف ریگریہ ہاتیہ شکاندن، پیدفیا جفاکی ب فی چەندی پویتەکی دمولەتی و دجھی خۆدایە. ہەر چەندە ئەف دستوداری نوکە ہاتی، ب قوربانی و زەحمەتا چەند کچ و ژنا ہاتیہ، نەخاسمە ئەفیت خویندەفان و چالاک د جفاکی دا. رولەکی مەزن د فیٹری دا دیتیہ، قوربانییت مەزن ل سەر خاترا فی چەندی داینە. پستی کریارا ئازادکرنا عیراقی، گوہورینیٹ مەزن دجفاکا کوردی دا چیبووینە، نەخاسمە ل باشووری کوردستانی، ژ ہەمی رمخاڤە، ئیک ژ وان گوہورینا فەکرنا چەند کەنالیٹ رادیو و تەلفزیونی بوو، زیدمباری دامەزراندنا چەند دستگەہیٹ راگەہاندنی ل کوردستانی.

بی دو دلی بەری نوکە ژ چەند کچ و ژنیٹ روژنامەفان ہەبوونە، بی ترس کار و ئەرکیٹ خۆ بجە ئینانینە، بەلی ئەوا نوکە ہەمی جۆدایہکا مەزن ہەیہ دگەل یا چووی، ژبەرکو پیلیٹ دنمەگری (عەولمە) گەلەک تشیت

نوی ئینانینە دناڤ راگەہاندنا کوردی دا، ژوان پویتەدان ب ستایل و رەنگیت جوانیی (فەیشن)، ہزر و بەرنامیٹ نوی و ہەف دەمیانە، پیدفیہ د ئاستەکی دابن کو شیانیٹ رازی کرنا بی بەرامبەر ہەبن، نە بتنی ل کوردستانی، بەلکی ل وەلاتیٹ ژدەرڤہ ژ، ل عیراقی ژنیٹ روژنامەفان دکەفتە بەر چەند ریگر و ئاریشا.

ب رەنگەکی گشتی ریگری و ئاریشە د چەند رەنگ و رەخادا دیار دبن:

ئیک: ریگریٹ جفاکی، ئەف ریگریہ ژ ہزار ریگافہ ئاریشا بو روژنامەفانیٹ کچ چیدکەت، نەخاسمە کو باندورەکا نەزینی ل سەر کاری روژنامەفانیا کچی دکەت، وەکی دیار ژہەمی ریگرا بەلافتەر و بہیترتەر، بو میناک ل پشکیٹ راگەہاندنی ل زانینگەہیٹ کوردستانی، سەدەھا کچا خویندنا ئەکادمی و زانستی تمام کریہ، شیانیٹ مەزن ژنی ہەنە، بەلی مالبات و جفاک ریکی نادمنی بہیتە دناڤ کاری راگەہاندنی دا.

دیسان مە چەند میناکیٹ کچیت روژنامەفانیٹ باش ہەیہ، پستی چووینە دناڤ ژیانا ژنومیریینی دا دویرکەفتینە ژ جہیت کارکرنی، ئەگەر ژنی بی شروفہکرن، مالباتە یان رازیکرنا دلی زەلامی خۆ یە، ژبەرکو ئەوژی وەکی پشکەک ژ جفاکی بی رازی نینە، یان بی دلخۆش نینە ب وی کاری خۆشتقی و وی دکەت. دیسان سەدەھا میناکیٹ دی مە ہەنە.

دو: دستگەہیٹ دمولەتی و قانون، د کوردستانی دا، قانونا کاری روژنامەفانی ل سال ۲۰۰۷ ہاتیہ پەژراندن، بەلی د بواریت سادە نەبیٹ چ کار پی ناہیتە کرن، ژبلی فی چەندی ئەف قانونە گەلەکا لاوازە، دگەل دونیا یا راگەہاندنا ہەفدەمیانە ناہیتە

گوئجاندن، پیدفیہ گوہورین تیدا بہیتە کرن، ژ رەخەکی دی فە دستگەہیٹ راگەہاندنی بخۆ پیگری پی ناکەن، چەند کچیت روژنامەفان ہەنە دەیتە ئیہانەکرن، ئستغلالکرنا سکسی، دکەفتە بەر گەفتیٹ سکسی، بەلی دزانن کو چ قانون و دستەہلات ناہیتە دتانا وان، بی دمنگی د ہەلدبیری.

سی: دستگەہیٹ راگەہاندنی بخۆ، ل کوردستانی دستگەہیٹ راگەہاندنی پشکەکا مەزنا دژواری و نەعەدالەتیا توخمی دناقبەرا ژن و زەلامان دا چیدکەن، بەرپرسیٹ دستگەہیٹ راگەہاندنی ہندەک ژنا دیتە دناڤ کاری راگەہاندنی، بو تری کرنا حەزیت خۆ، بەلی گەلەک ژ فان ژنا چ گریدان ب کاری راگەہاندنی فە نینە، بەلکی وەکی مە بەری نوکە بەحس کری کو چەند روژنامەفانەک ژلای پی بەرپرسیٹ دستگەہیٹ راگەہاندنی دەیتە ئستغلالکرنا. یان برەنگەکی گشتی دستگەہیٹ راگەہاندنی نە بووینە پشتەفان بو کچیت روژنامەفان، ہەر چەندە ہندەک میناکیٹ باش ژنی مە ہەنە، بەلی پتیرا وان ئەو میناکن ئەفیت من بەحس ل سەر کری.

ب رەنگەکی گشتی کاری راگەہاندنی بو کچ و ژنال کوردستانی، کارەکی تەنا و ب ساناهی نینە، بەلی بەروفازی وانا ئەفیت د راگەہاندنی دا کاردکەن، دکەفتە بەر ئیش و ئاریشیٹ جفاکی و مالباتی و کەسینی، دکەفتە دناقبەرا بہرئاشی عەدالەتا جفاکی و دستگەہیٹ راگەہاندنی. فی جەدەلی گەلەک روژنامەفانیٹ کچ دویر ئیخستینە ژ کاری وان، ژبەر فی چەندی ہیقیدارم دستگەہیٹ راگەہاندنی کاری ب قانونا روژنامەفانی بکەن، روژنامەفانیٹ کچ و ژن بی دمنگ نەبن و رازی نەبن بہیتە ئستغلالکرنا.

هه‌قالی من دناف هه‌قالیت خودا ئەز بی رومەت کرم

سیلاف: شەهلا ریکانی:

ناریشه

کچەکا ٢٤ سالی مه من باب نینه، ناریشا من ئەوه من د ژيانا خو دا سێ جارا ژ دل ئەفینی کره، بهلی ئەز دقێ ئەزمونێ دا سهرنه‌که‌فتیمه و وان گه‌نجا ئەز هیلامه و من ئەبه‌د شانس دگهل قی تشتی نینه و هزرا من یا مژووویل بوو ناریشه بوو من په‌یدا دبون، بهلی پا خیزانا من نه‌دزانی هه‌تا وی راده‌ی دهما کو بیه‌نا من ته‌نگ دبوو ئەز ژ مال دهرده‌که‌فتم و به‌ر ب مالا هه‌قالیت خو دجوم و ژ بیه‌ننه‌نگی، نیاسینا وان گه‌نجیت کو من ئەفینی ژ دگهل کری ل دستپیکێ ب ریکا تیله‌فونێ بو یه، نوکه هه‌دارا من قه‌ت ناهیت ئەگه‌ر ئەز دگهل کورکا نه‌ ناخقم، هندی ئەز دهیمه خو کو شه‌فه‌کی دگهل ئیکی نه‌ ناخقم ئەز نه‌شیم ئیلا باخقم و من هه‌زا هه‌ی ئەز هه‌ژێ بکه‌م و دگهل هندی ژ کهمی هه‌ز ل سه‌ر من نینه و ئەز نزانم ئەف چه‌ندا دهیته‌ رویدان ئەگه‌ر ئەزم، یان ئەون و ئەف چه‌نده بوو من گه‌له‌ک یا نه‌خوشه و من گه‌له‌ک هه‌ز هه‌یه ئەز ب هه‌ژیکرن شوی بکه‌م و تا نوکه ژ کهمی ئەز بخو نه‌خواستیمه و هه‌موو دهما مه‌تین من دبیزنه ئیکدو و نابیزنه من، به‌س دگه‌هیه‌ گوهیت من، بوچی شوی ناکه‌ت، یان کهم ناهیت بخوازیت و ما خو نه‌ رزق دهستی من و واندايه ناخر رزق ددهستی خودی دایه ئەف چه‌نده یا بوو من نه‌خوشه و به‌س پا چ بکه‌م ئەفه بی شانسیه و هه‌ست ب کیماسی دکه‌م، بوو زانین چ کیماسی ل من نین و ئەز یا جوانم ئەفیندری من بی دستپیکێ ژ به‌حسی من بو هه‌قالیت خو دکر و دهمی ئەز هیلامه ژ کهمی من هه‌ژیکرن پیچه شوله و به‌س زه‌وق بوو و ل جهه‌هکی شول دکر و ئەز بی رومەت کرم دناف هه‌قالیت خودا و پیش وان بوو من تیله‌فون دکر و ده‌نگی من دکره‌ خارچی بوو وان هه‌قالیت وی ژ تیله‌فونا من دکر و ئیزعاجا من دکر و یا وی ئینایه سه‌ری من کهمی نه‌ئینایه سه‌ری من و دگهل هندی ژ ئەز هه‌ر نه‌شیم وی ژبیر بکه‌م و نوکه ژ ئەگه‌ر ئیک داخوازا ئەفینی ژ من بکه‌ت ئەز دێ ئیکسه‌ر بیژمی بلا سه‌روشتی من بی هوسایه و ئەز گه‌له‌ک هه‌ز کورکا دکه‌م و ژمارا من یا مال یا تاییه‌ته و ئەوا ئەز پی دگهل کورکا دناخقم یا جودایه من سیم کارتیت خو بیته‌ گوهوری به‌س دا دگهل کورکا نه‌ ناخقم لی ئەز هه‌ر وه‌کو به‌ری دزفرمه‌فه و نه‌ بینه نوکه ژ ئەز ل مالم و گه‌له‌ک هزرا دکه‌م فجا هیفیه هوین چ دبیزن و ئەز چ بکه‌م ؟

چاره

خانما هیژا :

تو یاکه‌فتیه د شاشیا دا وته بهایی وان دایه، بهلی مخابن کو تا نوکه ته بو خو نه‌کرینه وان، ئەفجا دا تو خه‌له‌تییت خو دوباره نه‌که‌ی پیدقیه خو ژ قی چه‌ندی دویر بیخی و گوته‌تا من شانس نینه و چ راستی بوو نین، به‌لکو ئەگه‌ر ژ مروفینه، دهمی دمه‌رفه‌ت بوو مروقی چی دبن و نه‌هینه ئسته‌لال کرن دوی دهمی دا ئەو کهمی بی بی شانس و به‌روفازی بی به‌خته‌ومه، ئەفجا پیدقیه تول خوب زقزی ژ هه‌موو لاقه و مه‌ژی خو فورمات بکه‌ی و جاره‌کا دی به‌رمه‌جه بکه‌ی و پینگاقتی دروست باقتیژه و ئەز باومرم گوهورینه‌کا باش دی چی بیت، وه‌سا دیاره ته دهمه‌کی مه‌زن بی قالا بی هه‌ی، له‌وا تو دگری و پر دکه‌ی، به‌لی مخابن بکارت شاشقه، ئەفجا گه‌له‌ک یا گرنگه خو ب کاره‌کی باشقه مژویل بکه‌ی، ژبه‌رکو دهمی مروف کاره‌کی دوباره بکه‌ت ئەو دی بیته هه‌بت (تیتال) و پاشی مروف نه‌شیت ئەنجام نه‌دمت (ئیدمان چی دبیت) و دا خو قورتال بکه‌ی دقتی ب ئیرادکا به‌یز کار بکه‌ی دا خو رزگاربه‌کی و دقێ دهمی دا دقتی هه‌ر کهمه‌ک بی هشیار بیت و عه‌قلانه کار بکه‌ت، نه‌ ب سوزا چونکه دی توشی ناریشا بیت و بهایی وان دی دمت، له‌وا دمه‌رفه‌تی نه‌ده کهمه‌کی دهمی خو بی قالا دگهل ته بیورینیت و پاشی دی ته هیلیت دوباره هشیار به و گوهورینیت ریشالی دژيانا خودا بکه و گرنگی بده فان دیتا به‌ری تو دناف پیلیت ژيانی دا به‌رزمی.

به‌رسفدان: د. مه‌مه‌د سه‌عید کزویی

ټهویت قهوی قه دخون فی بابته بفوین

که سیټ قهوی قه دخون ۵۰٪ ترسا خو کوشتتی ل سهر کیټره ژ وان که سیټ قهوی نه قه خون. زانایټ زانکویا هارڤارد ل ټمريکا ټه که سیټ بهر دموم قهوی قه دخون ۵۰٪ ترسیټ په نابرن بوو خو کوشتتی ل سهر وان کیټره ژ وان که سیټ نه قه خون. ټهوان زانایټ زانکویا هارڤارد ل ټمريکا ب دريژاھيا ۱۶ سالان هه لسه نگاندن بو ۲۰۰ که سان کریه ده ماندمدا جوداھيا باری دمروونی بی وان یا کری دگهل وان که سان ټهویت دروژھکی دا ۲ - ۴ فنجانیټ قهوی قه دخون، ټهویت ب کیټی قهوی قه دخون، یان ټهویت قهوی بی کافایین ب کار دئینن. دټه نجامدا دم رکھفتیه ټه که سیټ قهوی قه دخون ژ هردوو توخما ژن و زهلام ب ريژا ۵۰٪ ترسا خو کوشتتی کیټر یا ل سهر بهرامبه وان که سیټ نه قه خون.

ره قند گوه رزی

باوشک نیشانه که بو پتر پید قیوونا لهشی ب ټوکسجینی ، ټهوی ژی بو چوونا ژور قهیا مهزنترین ريژا ههوا بو ناف سیټ ته . ههر ژبه رهندي ټه نجامدانا باوشکی هاریکاره بوټه دممه کیټدا بو ماویه کیټ دريژ دژور قه بمینی و چ گهورین ل دموروبه رین ته روی نهدن ټه قه ژی دی وهل ته کهت کو ته مهیلا باوشکی هه بیت . بو و مرگرتنا ريژمیه کا باش یا ټوکسجینا پاقر بو پاقر کرنا خوینی . ب ساناهیترین ريک بو ټه نجامدا باوشکی ټهوه کو تو دمقی خو قه که ی بو هندي دا گه لهک ههوا بچته ناف سیټ ته . ههر و هکی ل دموی باوشکی دهی دممه کیټ ههست ب مانديوونی دکه ی یان برسبوونی یان بیژاری . ههروسا باوشک دوی دوخی دا دروست دبیت کو شانهيټن لهشی ته پیدقی ب نوبوون و چالاک بوونی هه ی و خوینی ژی پیدقی بیټ فی چالاکي هه ی کو دناف هه می لهشیدا ب یه کسان ی به لاف دبیت .

بوچی باوشکی دهينه مه .. ۱۹

بـ ورج

کیتزاله : گه لهک هزرا خو دخیزانا خودا بکه کانټی وان چ دقیت و پتر خو نیزیکی وان بکه .
شیر : فان هه یامان تو گه لهک بی قه لهو بی ، هشیاری خوبه هه که دی گه لهک کریت دیار بی .

کچ : خو گه لهک خو نیزیکی وی ټاریشی نه که و وهسا خو دیار بکه کو تو بی ژوی چهندي دویری .

کافر : هه ردهم بی هشیاریه ل وان که سا بی کول فان هه یامان خو نیزیکی ته دکهن و ب هویری سه که کر یاریت وان .

گا : لهزی ل خاستنا خوشتقیا خو بکه و زیده تر بیټنا خو لی فره هنه که ، دم و زه مان خول ته ناگرن .

جیمک : وان باوه ران دسه ری خودا پا قیټره ، ټهو تشتی تو هزر لی دکه ی چ راستیه ک بوو نینه .

شاه جوانا
کوردستانی هاته
ههلبزارتن

بو دهمی دوو

سالانه ل سهر ئیک و ب چافدیڤیا کومپانیا

بابیلیون شاه جوانا کوردستانی ل پایتهختی دهیته ههلبزارتن و ژ بوی

فی مهرمی ژی کارهکی گهلهکی باش و بهرههفییکا ژ ههژی دهیته کرن.

بو دست نیشانکرن شاه جوانا ئەف ساله ل سهر ئاستی کوردستانی ۵۵

خانمان پشکداری د فی بهریکانی دا کریوو، ل ریکهفتی ۲۰۱۲/۹/۲۹ ب تنی ۱۲ خانم

شیان بگهههه قوناغا دوماهیکی و ب بهرههفیوونا ۱۰ دادومران دیافین رهوشهنبیری و

هونهری و گوزار و شاهجوان و کلتوری دا شیان شاه جوانا کوردستانی دستیشان بکهن.

فیئک محهمه عبدالکهریم ژ دایکیوویا ۱۹۸ ل بازیری سلیمانی شیا بیته شاها جوان و ئەف

و فرمسی ژی دزانیت و نوکه ئاکنجیا وهلاتی سويسرايه.

ژین دهوکی ژی شیا بیته شاها جوانا ئاشتی، و

گوتهن کو ئەو رۆژا شاهجوانا کوردستانی هاتیه

ههلبزارتن یا ههفدم بوو دکهل ههلبزارتا

شاهجوانا جیهانی.

خانمه ژ بلی زمانی کوردی زمانی ئینگیزی و ئیسپانی

ههروهسا بو ئەف ساله کچا بازیری دهوکی

کو بهیته

یا فهره

گیسک: لهزی دبریاردانیدا نهکه، ههکه دی
پهشیمان بی و پسپارا خول خودان سهروورا بکه.

سهتل: ههما پالشده و قیرکه سترانا، یا ته دقیت دی
بوو ته چیییت، خو تنگاف کرنی مالویرانی ب دیقدا دهیت.

نههنگ: مالی قهلسی و مهردی وهکی ئیک
دچیت، خو مهرد بکه و بی دل فرهههه، بهلی پاریت خو ب ههروهی
نه مهزیتخه.

ازی: خارنا ئەفرو بهیته بوو سوپههی، شولی
ئەفرو نه هیله و زوی لهزی ل کاری خو بکه.

دوپشک: ئەو کچهکا گهلهک باش و ب کیر هاتیه،
بی دوو دل نههه و زوی بوو خو ب خازه.

کشان: ههقالیت خو بیته باش چ جارا پشت
گوهقه نه هاقیژه، ل رۆزیت تنگافی ئەو دی دهان و
ههوارا ته هین.

سهردار هیټوتی

جیسیکا ئالبا ټیک ژ ټکترین هره ب ناف و دمنگ و بالکیشه ل سهر ئاستی جیهانی و ل ریگهتی ۱۹۸۱/۴/۲۸ ل ویلایهتا کالیفورنیا ل ویلایهتین ټیکگرتی بین ټمریکا ژ دایک بویه و هره د ژبی ۵ سالیی دا حمز و فیانا رولگیران و ټکتریی

د مهژیی جیسیکایی دا جهی خو دگریت.

جیسیکا کو ژ دایکهکا کهنه دی و بابیهکی مهکسیکی هاتیه سهر دنیایی ل سالا ۱۹۹۲ شیا دایکا خو رازی بکته و ټیکم وانا ټکتریی و مرگریت دهما کو پشکداری د ټزمونا

(بورلی هیلز) دا کری و شیایی خهلاتی هزار دولاری ب دستخوڤه بینیت.

ټیکم کار و شهنسی ټالبایی رولکی کورت بوو کو دهما دوو ههفتهیان ټککیشا لی دهما کو ټکتریی سهرمکی د وی فلمی دا توشی رویدانهکی بووی و ژ رولی خو هاتیه دورخستن ټالبا ب وی رولی رادبیت و پاشان پشکداری د چیکرنا هندک رکلامین بازرگانی دا دکته و دیف دا رولی د هندک فلمین کورتین کومیدی دا دگریت و ب تمامی دهیته د ناڤا جیهانا هونهری.

جیسیکا ټالبا کو بهک ژ ۱۰۰ کهسین هره بالکیشه د جیهانی دا و لگورا کوقارا (مهکسیم) شیایه خهلاتی (نی پیگهشتیان) ژ بهر رولی خو یی جوان و خهلاتی (باشترین ټکتر) د ټیلهفزیونی دا ژ بهر رولی وی و مک (مهلائیکهتا تاریی) وریگریت.

ټلبا ټهوا کول سالا ۲۰۰۸ ټی ب (کیش وارن) را زموچی خودانا ټیکم رولی سهرمکی بوو د فلمی (چاف) دا و ب فی بهکی خهلاتی ټکادیمیا هونهر و خهلاتی تهکنیکی ب دست خو شه ټینایه، و تا نوکه پشکدار بویه د دمهان فلمان دا و جهی خو د ناڤا جیهانا هونهری دا گرتیه.

جیسیکا مهلائیکهتا تاریی

خاندنهك بوو ههوا ههلبزارتنان

خالد ديرهشي

دهه ژمارا بوريدا مه ناقری ب هندهك رهنكيت تهزويری دههويت ههلبزارتناندا دابوو، كو دكهريت ههلبزارتنيت بوريدا دهاتنه كرن و دبوونه نهكهری هزر لی كرنی و ديسان دقن كهریدا ژی ههروان هیزان نهو سیاست پهیرموكر و بانگی خهلكی دكر كو ههركهسی دهنگی خو بدته لیستا وان دی بههشتی بوو خو كريت و دی كههسته ههسی مرادیت خو ل روژا قیامهتی، و مه پیشبینی دكر كو كه لهك دی ب قن ريكی هیته خاپاندن و دی دهنگی خو دهنه وان و هندهك بهریت وان نهف ناوازه ب بهردمواسی دژمنی و كارتیكرنهكا دیار و بهرچاقل خهلكی نه دكهل بیروباوهری وان كرو ریژهكا بلندا دهنگان ب وی ريكی ب دستخوفه لینان، كو ل دمهکی وی كاندیدی ژیلی چاندنا توفی دوبهركی و نهقیانی زیدمترج تشتهکی دیتر بوو قی وهلاتی نهكریه.

ديسان ههردقن ههویدا تشیت ننتیکه و بالکیش پهیدا بوون خالییت نوپوزسیون ل دهمی بانگینا ههلبزارتنان و ب تایبهتی ژی نهفه دناف ههوا پروباگندا بزاقا كوراندا دهاته تیبینی كرن دوو كوتاریت ژیکجودا ناراستهیی نهفلی دهنكهری دكرن كوتارا لیكن ب رهنكه كی دیموكاگی ناراسته دكر و بهری خهلكی ل دهنكدانی و مردگیرا و بزاق دكرن دلی خهلكی ل چونا دهنكدانی رمش بكهت كوتارا دووین ههسی بزاق دكرن كو كهس ژریكخستی و نالیكگریت وان ل روژا دهنكدانی ل مالا خو نه مینیت و قهستا بنهكههیت دهنكدانی بكهت نهفه ژی ب فیلهكا نه شهرعی دهیته ل قهلدان و بوو هندی بوو داکو سهنگا هیز و نالییت دیتریت سیاسی كیم بییت و ب قن ريكی ریژا دهنكهریت وان زیده بییت.

بهروفازی قان ههردوو كوتاران یا هیزیت نیسلا ما سیاسی و بزاقا كوران، كوتارا پارتی كه لهك یا جودا بوو ژ ههردویان، كوتارهكا ل سهر خو و ب نه خلاقه كی كه لهكی بلند) مخاتبأ) جه ماوهری دكر و خهلك هانددا بوو سهر سندوقیت دهنكدانی ل روژا ههلبزارتنان و دكوت سهركهفتنا قن پروسیسی سهركهفتنا نهزموونا وهلاتی مهیه و شرینكرنا رویی خهلكی كورستانی یه ل هه مبهری جیهانا زدهرفه و نهف كوتارا پارتی بوو هاندهرهكی كه لهكی ب هیز كو ریژهكا نه چاهه ريكری یا جه ماوهری قهستا سندوقیت دهنكدانی بكهن و پارتی باشتیرین و جانترین رهوشتی سیاسی بوو خو ددیروكا خودا تومار كرو و نهف كوتارا پارتی هیزهكا مهزن دا خهلكی كوردستانی ب تهقای و نالیكگریت خو ب تایبهتی، كو باوهریهكا مهزن ب خو و دوزا خو یا رهوا هه بییت و قهستا سندوقیت دهنكدانی بكهن بوو دهستنیشانكرنا نوینه ریت خو بوو خولا چاری یا په رله مانی كوردستانی، كو دهیته هه ژمارتن ب قوناغا كهوهرینا رهنگی دهسه ته لاتن و پتر خزمه تکرنا وهلاتی و وهلاتیان

SILAV

Heftan (68) Tebax 2018

Kovareka heyvane ya rewşenbînî giştiye li Amêdiyê derdikevît

نازدار بو دیلانا کوردک سترانا دبئزیت